National Library
Bibliothèque Nationale
NOV 14 1978
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

B163/4/1012

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KĀRLIS SIDARS. Phone 465-7962. United States Editorial Offices: New York; Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; V. Jaunkalnietis, 1395 Taylor Ave, Racina, Wis. 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS. 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 42 SESTDIENA, 1978. GADA 28. OKTOBRIS 28. GADS SATURDAY, OCTOBER 28, 1978

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

Reliģijas un ateisma konfrontācija

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Prezidenta Kārtera paziņojums par ņūtrona bumbas fragmentu produkcijas uzsākšanu liecina par ASV gatavību reaģēt pretī Pad. savienībai militārā potenciāļa kāpināšanas plāksnē. Kā zināms, Kremļa rīcībā šāda ieroča nav. Nav jābūt gaišredzīgim, lai jau tuvākā nākotnē saskatītu Maskavas orķestrētu protesta vilni visā pasaulē pret amerikāņu „nehumāno" jauno ieroci. Droši vien reizē uzliesmos arī Kārtera nomelnošanas kaŗš. No Džordžijas baptista viņš droši vien tiks pārvērsts par negantāko kaŗa kūdītāju šajā gadu simtā. Protams, ka šajā gaisotnē ASV ārlietu ministra Vēnsa apspriedes Maskavā ar Gromiko un pašu Brežņevu nav pietuvinājušās SALT II nolīguma parakstīšana izredzes. Ir apklusušas valodas par šī līguma parakstīšanu vēl šogad. Uz otra vai pat trešā plaukta tagad nolikta paredzētā Brežņeva ciemošanās ASV. Ļoti iespējams, ka Brežņevs vispār jauno kontinentu savā dzīves laikā neredzēs. Kārters ņūtrona bumbas jautājumā izšķīries, ņemot vērā neizbēgamu abu lielvaru militāru konfrontāciju. Vēsture pierādīs, ka Kārtera izšķiršanās bijusi pareiza un nākusi īstā laikā. Tikai ASV militārā spēka pārākums aizkavēs Pad. savienību no tālākām ekspansijas dēkām Afrikā, Eiropā vai arī Tālajos austrumos.

Izraēlas un Ēģiptes miera līguma pamatprincipi ir jau tikpat kā akceptēti kā Jeruzalemē, tā arī Kairo. Sensāciju kārā prese vienu brīdi pasteidzās apgalvot, ka sarunas varot uzskatīt par izjukušām. Protams, ka nolīguma ietvaros ir jāpārvar ne viena vien pretišķība. Tas bija pats prezidents Kārters, kas, no jauna riskējot ar savu autoritāti, palīdzēja izklīdināt pēdējā stundā uzpeldējušās jaunās prasības un pretprasības. Domājams, ka miera līguma parakstīšana notiks 19. novembrī vai nu Kairo, vai Jeruzalemē. Te jāatgādina, ka 19. novembrī apritēs tieši viens gads kopš Ēģiptes prezidenta Sadata vēsturiskās diplomātiskās Jeruzalemes misijas.

Pasaules uzmanības centrā aiz vadītajā nedēļā bija pāvesta Jāņa Paula II oficiālā stāšanās amatā Vatikānā. Tāpat kā viņa priekšgājējs, arī jaunais pāvests izšķīrās par pieticīgu un vienkāršu ceremoniju. Daudzo delegāciju starpā šoreiz bija arī Polijas komūnistu valdības pārstāvji ar pašu prezidentu un diviem kabineta locekļiem. Te jānorāda, ka Polijai nav diplomātisku attieksmju ar Vatikānu. Jānim Paulam II stājoties amatā, diplomāti un politiskie komentātori zīlē, kā turpmāk izveidosies katoļu baznīcas attieksmes ar komūnistu pārvaldītajām valstīm. Nav jāaizmirst, ka pāvests pirmajā vietā ir savas baznīcas augstākais garīgais gans. Kā tāds viņš neapšaubāmi ir arī augstākā autoritāte globālā mērogā. Mums jāpatur prātā, ka viņš nav politiķis, ko var ietekmēt kāda partija nepārdomātiem un pārsteidzīgiem soļiem.

Uzrunājot 125 valstu delegācijas, kā arī katoļu un citu baznīcu augstākos garīdzniekus, Jānis Pauls II norādīja, ka viņš galvenās līnijās sekošot savu priekšgājēju iesāktajam ceļam. Daudzi liberāļi to iztulkoja par kompromisa un detantes uzturēšanu pret komūnistu varā esošajām zemēm. Bet tieši stājoties amatā, jaunais pāvests, neminot nevienu valsti vārdā, aicināja: „Jums jo plaši jāatver durvis vaļā Jēzum Kristum!" Mēs varētu iegaumēt arī viņa gana vēstuli poļu katoļiem: „Tikai brīvības gārā var izveidoties pilnvērtīgs cilvēks. Bez brīvības indivīds sarūk un progress apstājas. Ir netaisni neatļaut cilvēkiem ar citādu sociālu un politisku ideoloģiju izteikt savas domas. Pilsoņiem atraut informācijas brīvību un debatēšanas iespējas ir nožēlojama parādība."

Tas manuprāt nemaz neizklausās pēc Vašingtonas un Maskavas ilūzorās detantes. Tā ir atklāta prasība atzīt opoziciju, kuŗas gala rezultātā taisnībai un demokratijai būs jātriumfē. Neviens nesagaida, lai savas valdīšanas pirmajās dienās jaunais pāvests sāktu nesaudzīgu krusta kaŗu pret komūnismu, bet visas zīmes liecina par reliģijas un ateisma konfrontācijas ieiešanu jaunā izšķirīgā posmā. Nav jāaizmirst, ka jaunais pāvests ir pats izbaudījis sarkanā režīma pārestības. Pasaule varbūt aizmirsusi, bet pāvests Jānis Pauls II nav aizmirsis to, ka kopš komūnistu revolūcijas Krievijā mocekļa nāvē miruši 55 katoļu bīskapi, 12.800 priesteŗi un mūki un noslepkavoti vismaz divi ar pus miljoni katoļu baznīcas locekļi. Kad Kremļa varā nonāca Austrumeiropa, baznīcas vajāšana pieņēmās. Pēc pēdējām ziņām pašā Polijā, Lietuvā, Latvijā, Igaunijā, Rumānijā, Ungārijā, Čechoslovakijā un Pad. savienībā 15.000 katoļu priesteŗiem likts pāriet laicīgā darbā. 1600 klosteŗi nacionālizēti, slēgtas 31.779 baznīcas un apklusināti ap 400 reliģiska satura periodiski izdevumi. Valsts radītās reliģiskās un kulta ministrijas nav izveidojušās par baznīcas aizstāvjiem, bet gan par ateistu padomdošanas iestādēm cīņā pret reliģiju. Komūnisti atzinuši, ka tie nespēj iznīcināt baznīcu. Nav jāaizmirst, ka komūnistu valstu oficiālā reliģija ir ateisms. Tanī pašā laikā komūnistu pārvaldītajā Polijā 80 proc. jaundzimušos bērnus kristī baznīcā, un ik svētdienas 40 milj. ticīgo lūdz Dievu vēl palikušajos dievnamos.

„Atveriet durvis Jēzum Kristum" — ir izaicinājums kā

(Turpinājums 20. lp.)

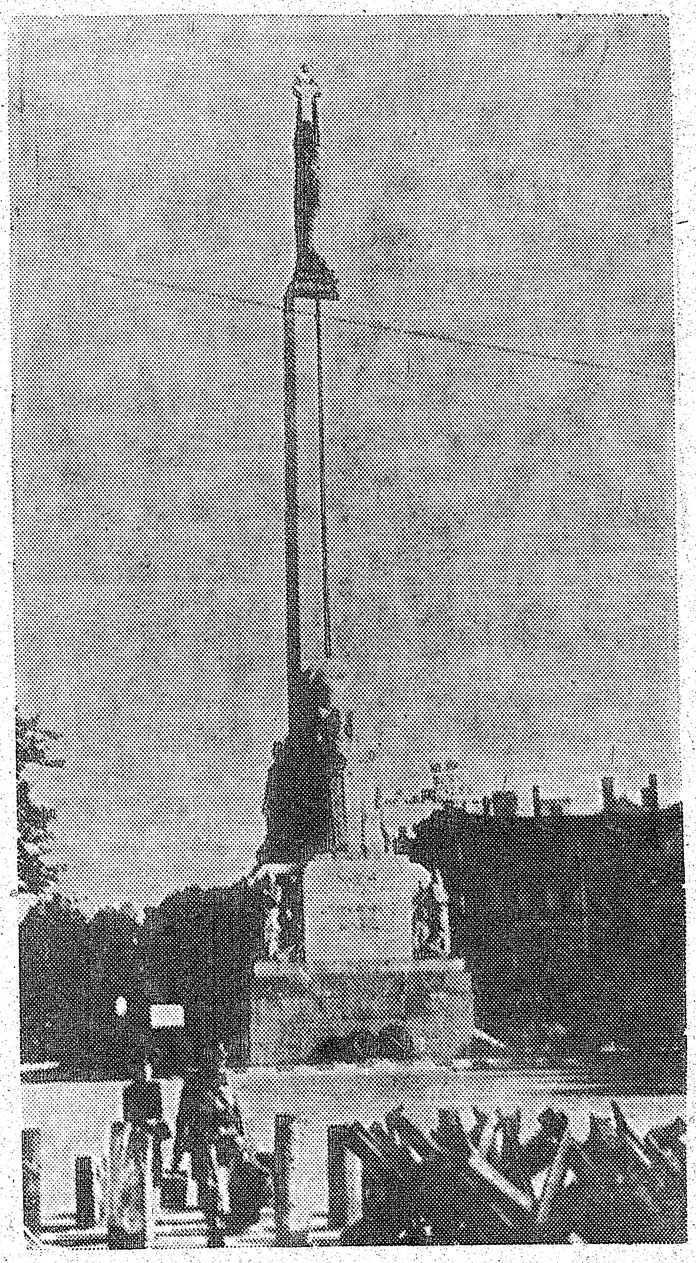

Brīvības piemineklis Rīgā, kas fotografēts Rīgas krišanas dienā, 1944. gada 13. oktobrī. Šo reto uzņēmumu redakcijai nodevis kāds mūsu laikraksta lasītājs. Pie piemineklja redzami tanku aizsprosti. Kāds vīrietis uniformā un sieviete, kam tikai rokas somiņa, vēl pēdējā brīdī steidzas uz Daugavmalu, lai izkļūtu no apdraudētās galvaspilsētas, kuŗas austrumdaļā jau ievēlušies padomju tanki.

Arī Igauniju pārpludina ar krieviem

IGAUNIJAS RADIO RAIDĪJUMU PIETEICĒJI PĀRBĒGUŠI UZ RIETUMIEM

Okupētās Igaunijas valsts radio un televīzijas raidījumu pieteicējs Rio Mesila pārbēdzis uz rietumiem un pieprasījis patvēruma tiesības Austrijā. Otrs igauņu raidījumu pieteicējs jau agrāk ieguvis patvēruma tiesības Zviedrijā.

Baltijas tautu federācijas Kanadā valdes priekšsēdis Lās Leivāts izteicies laikraksta Toronto Sun intervijā, ka pēdējā laika bēgšanas vedamas sakarā ar pastiprinātu disidentu vajāšanām Baltijas valstīs, kur tie cīnās pret Pad. savienības pastiprināto pārkrievināšanas kampaņu. Igauņu centrālā padome pieņēmusi rezolūciju, lūgt Kanadas federālo valdību stingrāk iestāties par cilvēka tiesībām un protestēt pret cilvēka tiesību pastiprinātu ignorēšanu Pad. savienības okupētajās zemēs.

„Pad. savienība tagad vajā katru, kas uzdrošinās izteikties cilvēka tiesību jautājumā," sacīja L. Leivāts. Viņš arī minēja, ka Igaunijā ievests 10.000 krievu strādnieku, lai izbūvētu burāšanas ierīces 1980. gada olimpiadai. „Tas ir tikai ieganstš, lai Igaunijā vēl vairāk iepludinātu krievus, apgādājot ar dzīvokļiem jaunajās blokmājās īpašajos dzīvokļu rajonos, lai tie tur paliktu arī pēc olimpiadas būvdarbu nobeigšanas," izteicies L. Leivāts.

Par kādu citu bēgšanas gadījumu liecina kāda gumijas laiviņa, kas izskalota pie Somijas krastiem. Domā, ka tajā kāds igauņu bēglis mēģinājis pārkļūt pāri Somijas jūras līcim, bet dabūjis galu. Atrasts arī nelaimīgā pārbēdzēja līķis, bet viņa vārdu nav izdevies noskaidrot.

Piedalieties DV LIELAJĀ LOTERIJĀ

Lozes var pieprasīt DV namā Toronto, 125 Broadview Ave.; pasta kods: 4M4 2E9.

Lielākie laimesti: ● AUTO ● CELOJUMS DIVĀM PERSONĀM ● KRĀSU TELEVĪZIJA ● FILMU KAMERA ● UN DAUDZI CITI VĒRTĪGI LAIMESTI

Izloze 1979. gada 5. maijā, pl. 9 no rīta, DV namā Toronto

Katra loze tikai 1 dolaru! Grāmatiņa (10) — 9 dol.

Nenokavējiet ložu iegādi!

LATVIJA

SESTDIENA, 1978. G. 28. OKTOBRIS, 42. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 934-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redakors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28. Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol., 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numur cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514

Komentējot Gulaga archipelagu, kāds lasītājs sapratis, ka visas deportācijas A. Solžeņicina uztverē bijušas tikai „pašu baltiešu iekšēja lieta", krievi bijuši tikai neitrāli malā stāvētāji un klusi vērotāji."
(Kāda lasītāja vēstule LA)

Kas notiek zemē, kur ienāk komūnisms

Šī „laimīgā" zeme ir Kambodija, — kādreiz miermīlīgā Tālo austrumu valsts, blakus amerikāņiem it labā atmiņā palikušajai Vietnamai. Par to krievu emigrantu avīze Novoje Russkoje Slovo 6. oktobŗa numurā sniedz interesantu ziņojumu:

Kambodijas valdība ielaidusi reportieŗus savā zemē no citām komūnistiskām zemēm. Dienvidslavijas reportieŗi publicējuši foto uzņēmumus, kas tagad pārspiesti Rietumvācijas žurnālos. Pašas fotografijas nerāda neko sevišķu. Redzamas gan Pnom Penjas (galvaspilsētas) tukšās ielas, strādnieku bari rīsa laukos, pusaudži — visi vienāda veida apģērbos. Apstākļu pareizāku izpratni devuši dienvidslavu žurnālistu paskaidrojumi. Viens no tiem: „Kas tagad notiek Kambodijā, tālu pārspēj tos nezvēra darbus, ko savā laikā pastrādājuši Hitlers un Staļins."

Vara ir pazīstamo sarkano khmeru rokās. Tie nav tikai vienkārši bruņoto mežoņu pārstāvji. Pats galvenais diktātors Pol-Pots un viņam tuvu stāvošie ļaudis — visi pieder intelligenei, mācījušies un izglītojušies Francijā, dažiem no tiem ir Sorbonnas diploms, bet tieši Francijā viņi galīgi saindējušies ar komūnismu. Tikuši pie varas, viņi mēģinājuši radīt „jaunu laikmetu", pilnīgu „vienlīdzību". Lai nebūtu dažādības dzīvokļu ērtībās, viņi izdzina visus pilsētu iedzīvotājus laukos, kur jādzīvo būdās. Ar to bija izbeigta nevienlīdzība dzīvokļu ziņā. Kambodijas galvaspilsētā, pirms sarkano khmeru iebrukuma bija ap 2 milj. iedzīvotāju, tagad tur ne vairāk par 20.000. Visi nami pakāpeniski kļūst nelietojami. Ielās korespondenti nav redzējuši nekādas citas dzīvas radības kā tikai žurkas.

Visi ļaudis sādžās vienlīdzīgi darbos. Visi nodarbināti rīsa audzēšanā. Viss notiek ar roku darbu, spiežot strādāt arī slimniekus un sirmgalvjus. Visiem obligāti jāvalkā vienādas drēbes, melna auduma bikses un jakas. Pēc darba visiem jāklausās politiskās mācības — „politgrāmota". Atlīdzībai par dienas darbu visi saņem trīs kausiņus rīsa, vienreiz nedēļā vārītu zivi, reti bļodiņā gaļa. Nav naudas, tādēļ nav arī tirdzniecības.

Korespondenti uzskaitījuši, kas tagad vairs neeksistē Kambodijā, un tas liekas kā murgs. Tur tagad vairs nav studentu, nav profesoru, nav mūku. Ir tikai strādnieki laukos. Tā tur radīta „bezšķiru sabiedrība". Kambodijā nav restorānu, bāru, teātŗu, kino, nav sabiedriska transporta, iedzīvotāji piesaistīti savai dzīves vietai, un ceļot ļaudīm nav atļauts. Valstī nav arī tiesu. Visas ķildas izšķir armijas pārstāvji. Uzturu nometnēs izdala kareivji. Valdība aizslēgusi visas skolas, universitātes, slimnīcas, veco ļaužu patversmes. Bērnu audzināšanu un mācību vecāku vietā kārto partijas ļaudis. Visa dzīve Kambodijā novesta līdz zemākajām iespējamajām formām. Visa zeme pārvērsa par spaidu darbu nometni. Tādai iekārtai valdot, četros gados miruši vairāk nekā miljons iedzīvotāju, pie kam šī miršana vēl turpinājas.

Kaŗodami ar amerikāņu armiju, sarkanie khmeri sludināja, ka viņi nesot zemei brīvību. Īstenībā viņi atnesa komūnismu tā kropļainākajā formā. Nabadzīgie kļuvuši vēl nabadzīgāki, un visi turīgie ļaudis iznīcināti. Tā Kambodija ir devusi skaidru atbildi uz jautājumu: Kas ir komūnisms?

(Turpinājums 5. lp.)

Lasītāju vēstules

„VISSIRMĀKAIS", BET NE „VISSIRSNĪGĀKAIS"

Manā rakstā „Darbs, kas nav atliekams uz rītdienu" (LA 34. nr. vēstulēs), ieviesusies nepatīkama kļūda. Iespiests:

„. . . parādot godu mūsu vissirsnīgākajam kultūras darbiniekam . . .", bet jābūt: „. . . parādot godu mūsu vissirmākajam kultūras darbiniekam . . ." Neesmu spējīgs apgalvot, ka J. Kronlins ir vissirsnīgākais kultūras darbinieks. Tāds apgalvojums radītu sašutumu pārējos trimdas kultūras darbiniekos, bet Kronlinam — neērtību. Tas, ka viņš ir vissirmākais kultūras darbinieks, nevienu neskar. A. Kriškāns Austrālijā

NORĀDA UN NORAIDA ASV PRESES APLAMĪBAS

Žurnāla „U.S. News and World Report" šīg. 11. sept. numurā šī izdevuma reportieris Maskavā (Robin Knight), stāstot par žīdu apspiešanu Pad. savienībā un pieminot arī viņu lielo lomu Pad. savienības radīšanā un izveidošanā, ar nožēlu konstatē, ka tagad padomju žīdiem neesot nekādu nacionālu tiesību, kādas piem., esot latviešiem vai armēņiem.

Kāds tautietis ASV dienvidrietumos izdevuma redaktoram nosūtītā vēstulē jautā: „Kādas tad ir šīs apskaužamās tiesības?" un tūdaļ arī pats atbild:

„Pamatojoties uz patlaban ASV mītošā Helsinku nolīguma pildīšanas novērotāju grupas locekļa lietuviešu profesora Toma Venclova liecības, vislielākā nacionālo interešu apspiešana ir novērota padomju okupētajā Latvijā. Pretēji visā pasaulē vērojamam straujajam iedzīvotāju skaita pieaugumam, latviešu skaits pašreiz ir mazāks nekā bija pirms 60 gadiem daudzo individuālo un masu deportāciju dēļ, kamēr krievu koloniālpolītika visu laiku veicina krievu ieplūšanu Latvijā pastāvīgai dzīvei. Latvieši kļūst minoritāte paši savā zemē. Viņu nacionālā pastāvēšana ir apdraudēta. Žīdiem ir speciālas tiesības emigrēt un arī atgriezties Pad. savienībā. Viņi tur joprojām ir ievērojamos postenos.. Viņiem ļoti palīdz ne vien starptautiskie kontakti, bet arī fakts, ka viņiem ir sava neatkarīga valsts — Izraēla.

Pašiem sava neatkarīga valsts ir (un jābūt!) ikvienas nācijas sapnim un cerībām, ieskaitot latviešus."

Savas vēstules nobeigumā mūsu tautietis lielā amerikāņu žurnāla redakcijai norāda: „Ir nepieciešama — precīzāka un objektīvāka informācija par dažādajām tautībām Pad. savienībā. Kādēļ dažu tautību nemiernieki (disidenti) tur saņem bargākus sodus, bet mazāku publicitāti šeit? Lietuviešu nemiernieki Petkus un Balis Gajauskas sodīti atkal ar 15 gadiem, bet šo faktu tikpat kā nepieminēja mūsu ziēu iestādes."

Šī vēstule ir labs piemērs, kā vajaga iestāties un reaģēt pret aplamībām, kādas apzināti vai neapzināti izplata par mūsu cietēju tautu okupētajā dzimtenē.

Vilnis Redmants Ilinojā

JA CEĻU NEREDZI, NEBRAUC!

Agrāk prātā neienāca doma, ka rakstīšu augsti mācītiem mūsu jaunajiem zinātniekiem. Līdz šim sapratu, ka AABS vispirms jākalpo Baltijas tautu, igauņu, latviešu un lietuviešu trimdas mūža galvenajam mērķim — šo zemju un tautu brīvībaa atgūšanai. Izrādās, ka tā vietā zināmas minoritāšu tautas pārstāvji AABS konferencē mūs apsūdz, nomelno un apmelo.

Latvieši neapsūdz visu žīdu tautu, no kuŗas locekļiem padomju okupācijas laikā cietuši, bet gan nožēlo šīs tautas ciešanas kāda cita despota „teoriju" rezultātā. Mēs tomēr nedrīkstam pieļaut apzinātus melus, gāzus vērš pret visu mūsu tautu. Mūsu jaunie zinātnieki, Dievam dēļ, neesiet tādi, kā tas neizprotamais vīrs, kuŗam aizdegusies māja, bet, kas aizsteidzies palīgā dzēst kaimiņa māju. Kaimiņa māja pasargāta, bet paša — nodegusi . . . Jaunie zinātnieki, lai Dievs jūs pasarga no šādas ģeķības. Jūsu tēvu zemi, jūsu tautu apdraud iznīcības uguns. Ja kāds savai tautai negrib vai nevar izdarīt pakalpojumu, tad labāk nedarīt nekā. Ja ceļu neredzi, nebrauc!

Strādnieks Toronto

SOLŽEŅICINS

Piebilde pie J. Priedīša vēstules — „Ko Solžeņicins zina par Baltijas valstīm," LA. 23. septembŗa numurā.

Ir grūti ticēt, „cik trūcīga un aplama", runājot paša kritiķa J. Priedīša vārdiem, ir bijusī viņa izpratne par Solžeņicina Gulag III. Priedītis nav saredzējis rakstnieka griezīgo ironiju visā Baltijas okupācijas un deportāciju aprakstā. Solžeņicins ironizē, lietodams pašu okupantu terminoloģiju un izskaidrojumus, lai labāk parādītu melus un netaisnību deportāciju norisē. Atsevišķus ironiskus teicienus mēdz likt „pēdiņās", bet to nedara ar veselām lappusēm, kā šinī gadījumā. Taču Priedītis to nav pamanījis. Vietām viņš nav citējis visu autora teikumu, bet tikai atsevišķas frazes no 390. — 392. lappusei, kur attiecīgās vietās Solžeņicina īstais teksts ir šāds:

„. . . Vai varam uzskatīt izvešanu no Baltijas valstīm kā 'nāciju deportēšanu'? Tas neatbilst formālām prasībām. (Solžeņicins par nāciju deportēšanu apzīmē visas tautas pārvietošanu, kā tas notika, piem., ar Krimas tatāriem vai Volgas vāciešiem. O. S.) Baltijas tautas netika deportētas visā to kopumā: kā nācijas tās šķietami palika savās vecajās dzīves vietās. (Būtu jau bijis tik patīkami aizvest viņus visus — taču viņi bija mazliet par tuvu Eiro-

(Turpinājums 14. lp.)

Divu mākslinieku izstāde

Čikagas latviešu biedrības rīkotā izstādē ar mākslas darbiem piedalījās grafiķis Voldemārs Ozoliņš un skulptors Arvids Štrāls. Ozoliņš piedalījās ar 45 darbiem, no kuriem 15 jau tūliņ ieguva īpašniekus, un vairāki pasūtināti. Voldemāra Ozoliņa darbos jaušams iekšējs dvēseles pārdzīvojums — domu, jūtu un fantazijas bagātināts. Mākslinieks smalkās niansēs uztvēris cilvēka sejas un ķermeņa izteiksmes dažādos pārdzīvojumos un vecuma pakāpēs. Viņš zīmējis īstus cilvēkus, ne grafikas figūras. Sapņaini un skaisti ir arī viņa dabas skati. Arī mākslinieka māte ir māksliniece — keramiķe. Izstādi palīdzējis iekārtot skulptors Arvids Štrāls. Viņiem bijušas arī kopējas izstādes Milvokos, Klīvlandē un Indianapolē.

Skulptors Arvids Štrāls bija izstādījis 12 darbus, no kuriem divi ieguva īpašniekus. Latviskais motīvs izpaužas darbā Tālavas taure (no Raiņa Tālavas taurētājs), kas atgādina egli un zem tās simbolisko „LL" — Latviju latviešiem! Skulptūras darinātas no nerūstoša tērauda, izņemot divas, kas veidotas no riekstkoka un bērza. Darbi ar nosliece uz abstraktām formām — lielos tvērienos uz jaunmodernismu, ļaujot valu fantazijai. Bija izstādīti arī divi lieli, interesanti sienas dekorējumi.

Pēcpusdienā apmeklētāji noklausījās Jāņa draudzes rīkoto prof. Dr. T. Celma lekciju — Masu psiholoģija, veltījot tam lielu interesi. Priekšlasījums bez pārtraukuma ilga vairāk nekā divas stundas. Beigās sirsnīgi pateicības aplausi.

Valentīne Auguste

Grafiķa Voldemāra Ozoliņa un skulptora Arvida Štrāla darbu izstāde bija sarīkota 23. un 24. septembrī Čikagas latviešu namā. To atklāja Čikagas Latviešu biedrības priekšnieks V. Vīksniņš. Abiem mākslinieciem bijušas arī kopējas izstādes Indianapolē, Klīvlandē un Milvokos. Attēlā no kreisās: V. Vīksniņš, O. Ozoliņa, V. Ozoliņš un A. Štrāls.

Foto: V. Jaunkalnietis

Krāsaina spēle Ozoliņa koncertā

Toronto latviešu koncertapvienības šīs sezonas otrā sarīkojumā dzirdējām mūsu pazīstamo klavieru virtuozu Arturu Ozoliņu. Programmas pirmajā daļā nopietni, dziļdomīgi darbi, kā L. van Bēthovena Bagatelles op. 126, Alfrēda Kalniņa Balāde un Tālavalža Ķeniņa Sonāta. Turpretī otru daļu Ozoliņš veltījis vieglākas noskaņas kompozicijām, kuru izpildījumā lieliski iedzirkstīja gan visdažādākās toņu nokrāsas, gan mūzikālais temperaments. Sākot ar Enriko Granados Spāņu deju Nr. 2 „Orientāle", Šopēna Polonēzi La-bemol mažorā, op. 53 un Villa Lobos trīs „Prole do Bebe" līdz Stravinska baleta svītas transkripcijai Petruška, pianista spēles intensitāte saistīja nepārtrauktu un kāpinātu klausītāja uzmanību.

Koncerta sākumā Bēthovena opus 126, kurā seši īsi koncentrēti darbi, radīti meistara brieduma gados. Līdz ar to, neņemot vērā kompoziciju miniatūro uzbūvi, tie zīmīgi parāda Bēthovena dziļdomību, krāsaino mūzikālo izteiksmi. Gan pirmajā Bagatellā Ozoliņa tehniski meistarīgais piesitiens varbūt gluži neatbilda vecmeistara stilam, tomēr turpmākos darbos neapšaubāmi attīstījās emocionālā vide, kurā mākslinieka ieceres atskanēja arvien pārliecinošāk. Īpaši patika trešās Bagatellas domīgais ievads pilnskanīgā legato izpildījumā, tāpat ceturtās Bagatellas izcili ritmiskie, graciozie deju elementi — Bēthovena „mūžīgā nemiera" tik zīmīgie paudēji.

Alfrēda Kalniņa Balādes sniegums, šķiet, bija viens no labākajiem, kāds dzirdēts. Ozoliņa pilnīgā romantiskā stila izpratnē izcēlās komponista darbā iesaistītais traģiski drāmatiskais elements, tāpat dvēseles uzbudinājums. Arī T. Ķeniņa klavieru Sonāta klausītājiem sagādāja lielu aistētisku pārdzīvojumu. Pianista mākslinieciskā personība it kā atplauka līdz komponista ideju plašajām perspektīvām.. Te gribētos atzīmēt, piem., darba vidusdaļu, kurā Ozoliņš, dabas dotās iejūtas vadīts, veidoja katru atsevišķu variāciju tonāli smalki niansētu, kontrastu attieces izsvērtas līdz pilnībai.

Eksotisko spāņu izcelsmes komponistu — E. Granados un Villa Lobos (dzīvojis Brazilijā) — darbos Ozoliņa spēlē īpaši iekvēlojās smeldze, tāpat kaislība. Abu meistaru raksturīgās pamatidejas balstās uz folkloras mūzikas elementiem, bet Granados tradicionālā garā, turpretī Lobos harmonijas stingri laikmetīgākas. Un tieši Lobos Ķīnas un Raganas Lellēs, kā arī Ākstā varēja vērot Ozoliņa iejušanos it kā netveramā, gaisīgā mūzikas pasaulē, kurā interesantie ritmi, „pulsējošās" pauzes — viss, viss saistījās virtuozā priekšnesumā.

Šopēna skaņdarbs klausītājos izraisīja pārdomas — vai tā tiešām bija pazīstamā Labemola polonēze vai kāda tālās sfairas virmojoša Ozoliņa fantazija? Temps un milzīgie mūzikālie pretmeti bija žilbinoši.

Jāsaka, ka Ozoliņa fiziskā izturība, arī garīgā koncentrēšanās spēja izpaudās Stravinska Petruškā. Ja vietām gribējās dzirdēt dziļāk izjustu Stravinska dvēseles ilgojošos, sēro zemstrāvu, tad bez iebilduma pieņemama mākslinieka gluži orķestrālā, krāsainā spēle, kurā skanīgi akordi un tēlaini tverti melodiskie gājieni saaudās garīga augstsprieguma piesātinātā sniegumā.

Ilze Štrāle - Didrichsone

Senatnes koncerts

Sv. Katrīnu DV sieviešu korim Senatne 14. oktobrī bija zīmīga diena. Koris Daudzkultūru centrā dziedāja savu pirmo koncertu pašu mājās. Šī rosīgā dziedoņu vienība aiztecējušo gadu laikā ir skandējusi latviešu dziesmas daudzos citos latviešu centros Kanadā un ASV, bet savās mājās galvenokārt, papildinot dažāda veida sarīkojumus, gan svinīgos aktos, gan kuplinot dievkalpojumus baznīcās.

Koris labi pazīstams vietējā Daudzkultūru centra saimē, dziedājis Hamiltonas televīzijā un daudzreiz skandējis latviešu dziesmas vietējā veco ļaužu mītnē. Te savos priekšnesumos ietvēris arī dziesmas angļu valodā.

Par vienības mūzikālo daiļradi rūpējas nenogurstošā, ar lielu dedzību koru darbam nodevusies, vairāku koru diriģente A. Skudra - Kārkliņa, kas izdara katram kora mēģinājumam vismaz divu stundu braucienu, vadot pati savu auto no Hamiltonas. Kora priekšniece ir Ārija Freimane, kas tāpat veltījusi daudz pūļu korim.

Šinī koncertā korī piedalījās 21 dziedātāja. Kā starp soprānu, tā altu balsīm ir labi rūdītas dziedones, arī pāris pavisam jauniņas iesācējas. Pazīstot šīs vienības dalībnieces, man šķiet, ka dziedones arvien skatās uz dziesmu ar lielu godbijību un savas varēšanas spējas novērtē pietiekami augstu, kas izpaužas zināmā nedrošībā un biklumā. Tāpēc, šķiet, nav notikuši arī pagājušo gadu kora gadskārtējie koncerti.

Arī šo, savu pirmo koncertu, koris pieticīgi apzīmējis par Dziesmu vakaru. Programmā daudz skaistu, pievilcīgu dziesmu. Pārsvarā bija tautasdziesmas, kas pārstāvēja veselu rindu mūsu skaņražu. Starp nedaudzām oriģināldziesmām dzirdējām J. Cīruļa Maldus (Kārlis Skalbe), Ald. Kalniņa Latgali (Skaidrīte Kaldupe) un Imanta Saksa Ozollapu vainagu (Ilze Kalnāre).

Koris koncertu ievadīja ar V. Bērzkalna Mēnestiņis naktī brauca. Dziesma izskanēja spirgti, dzidri un mīlīgi. Tai sekoja V. Bērzkalna Spīdi nu, saulīte un J. Graubiņa Saulīt silta, māmiņ jauka, abas ar Milijas Zvejnieces (1. sopr.) solo. Diriģente skaisti veidoja abu dziesmu priekšnesumu, un tās jauki izskanēja solistu un kora labā sadarbībā. Milija Zvejniece apdāvināta ar skaisti tembrētu, labi nostādītu balsi. Tā, labi izturētas elpas balstīta, skan kupli, dzidri un brīvi. Priekšnesumā soliste ievērojami izcēla abu dziesmu košumu.

Jūsmīgā priekā izskanēja J. Graubiņa Es uzaugu diža meita. Sekoja četras oriģināldziesmas. No tām zīmīgākas jau pieminētās — Maldi, Latgalē un Ozollapu vainags. Visām šīm dziesmām jauks nošu raksts un skaisti teksta vārdi. Klausītājus īpaši saistīja Imanta Saksa Ozollapu vainags, kas skanēja pievilcīgā meldijā un skaistos vārdos.

Klausītāji jūsmīgi sveica klātesošo dziesmas autoru ar aplausiem, koris to sumināja ar ziediem, un galvā tam uzlika smagu, īsto ozollapu vainagu. Dziesmu atkārtoja. Ar to beidzās pirmā koncerta daļa. Koris, nodziedot šīs daļas beigās skanīgās oriģinālās dziesmas, mazliet izrādīja jau pieminētās bikluma pazīmes. Kora balsu saderībā radās mazs traucējums, kas savukārt neļāva dziesmu košuma spožumam izpausties jo pilnīgi.

Otru koncerta daļu koris iesāka ar I. Saksa Miega dziesmu. Šīs tautasdziesmas apdare prasa rūpīgu darbu, lai priekšnesumu bagātinātu. Koris to bija godam veicis, un diriģente izpelnījās īpašu autora pateicību. Tālāk dziesmas ritēja raitā spriegumā. Tās visas bija tautasdziesmas. Pašas diriģentes — Silta, jauka istabiņa izpaudās mīlīgā siltumā. E. Melngaiļa Meitas gula ābolāi izteicās saderīgā dziedājumā ar spēcīgu, saskaņā vienotu nobeigumu. T. Ķeniņa Lakstīgala kroni pina ar saistošu sabalsojumu veidojās pievilcīgā atskaņojumā. Trīs pēdējās dziesmas — K. Lietiņa Kur tu jāsi, ciema puisi, P. Līcītes Koklītes skanēja un L. Garutas Ieva ziedēj' ar ābeli, klausītājiem parādīja šo dziesmu sabalsotāju pievilcīgu, gaišu skaņu rakstu, ko koris pauda jaukā izskaņā.

Beigās klausītāji sumināja kori ilgiem aplausiem. Koris dziedāja vienu piedevu, bet bija atturīgs atkārtojumam.

No vietējās DV nodaļas starplaikā kori sveica Pēteris Vītols, turot rokā skaisti veidotu puķu grozu. Diriģentei viņš pasniedza košu orchideju, un visas dziedones apbalvoja ar mazu, koši krāsainu ziedu. Ziedus vēlreiz saņēma diriģente un kora soliste. Kupls bija klausītāju pulks, kas atsaucīgi uzņēma priekšnesumu. Starp klausītājiem bija redzami vairāku koru diriģents Arvīds Purvs un kora Zīle priekšniece M. Jonāne. Pirmais Senatnes koncerts bija izdevies. Gaidīsim nākošā gada gadskārtējo koncertu.

Viktors Rundāns

Iesūtāmi darbi Jaunsudrabiņa balvai

Jāņa Jaunsudrabiņa prozas balvas fonds izsludina pieteikšanos uz Jāņa Jaunsudrabiņa prozas balvu latviešu autoriem par sarakstītiem daiļdarbiem, kas latviešu literātūrā ienestu jaunas vērtības, palikdami augstas mākslinieciskas kvalitātes robežās. Darbiem jābūt sarakstītiem vai nobeigtiem laikā no 1976.—78. gadam. Tie var būt manuskriptā vai jau iespiesti grāmatā, un tādā veidā iesūtāmi 3 eksemplāros Jāņa Jaunsudrabiņa fonda priekšsēdim Dr. Kārlim Zvejniekam, 1123 N. 3-rd St., Aberdeen, S.D. 57401, U.S.A. Darbu iesūtīšanas termiņš 1978. g. 31. decembris. Darbus pēc

(Turpinājums 18. lp.)

Tautas pazīme ir valoda

NEKĀDUS SAKARUS AR OKUPĀCIJAS VARAS PĀRSTĀVJIEM, BET AR NACIONĀLAJIEM LATVIEŠIEM

Viktora Kalniņa viesošanās laikā Austrālijā viņš sarunās ar tautiešiem pastāstīja par pretestības kustību okupētajā Latvijā, nākot klāja ar novērojumiem un atzinumiem, par ko plašāk ziņojis Austrālijas Latvietis:

Runājot ar Viktoru Kalniņu, kam nule tikai iesācies mūža 41. gads, bet kura dzīves ritums aizvadītajos gados raibuma, briesmu un pārdzīvojumu ziņā pārspēj fantastiskākos fikcijas romānus, diezgan drīz kļūst skaidra viena otra lieta, par ko, trimdā ilgi dzīvojot, varētu rasties un droši vien dažām labām arī radušās šaubas.

„Nav pareizi runāt par kādiem padomju disidentiem", viņš norāda. „Nav tādas vienotas kustības ar vadību no kāda centra, kas aptvertu visu Pad. savienību. Ir trīs galvenie disidentu virzienu: krievu un žīdu liberāļu kustība; žīdu cionistu prasības pēc izceļošanas atļaujām uz Izraēlu un atsevišķo tautību nacionālās disidentu kustības dažādās Pad. savienības daļās. Pēdējās manā uztverē ir nozīmīgākās.

Nav vietā arī runāt par kādu „padomju tautu". Tautas pazīme taču ir valoda. Nekādas „padomju valodas" nav un nevar būt. Ja tāda būs, tad krievi par tādu padarīs krievu valodu. Tas jau arī ir viņu mērķis. Tam mums jāpretojas visiem spēkiem. Tāpēc mums jārunā par latviešiem, lietuviešiem, ukraiņiem, arī krieviem, bet nevis par „padomju iedzīvotājiem". Ar tādu formulu mēs tikai pakalpojam komūnistu mērķiem.

No visām trijām Baltijas tautām latvieši tomēr laikam ir mīkstākie, okupantiem paklāvīgākie. Žēl, ka tas tā.

Stāvoklis okupētajā Latvijā ir drūms. To pastiprina milzīgais krievu pieplūdums. Kad mani kāds latviešu iebraucējs meklēja sastapt jaunajā Rīgas rajonā Purvciemā, tad pirmie, kas atbildēja, runāja krieviski un latviski neprata. Tikai piektais, uzrunāts krieviski, atbildēja lauzītā krievu valodā un izrādījās latvietis... Arī šai drūmajā stāvoklī latvieši prot pavīpsnāt.

Pr spīti visam: latviešu tauta līdz šim pastāvējusi, turpina pastāvēt un, domāju, pastāvēs. Spiediena rada pretspiedienu, un neviens koks līdz debesīm neaug."

Viktors Kalniņš latviešu vecākiem piedzima 1938. gadā Maskavā. 1946. g., kopā ar patēva ģimeni ieradās Rīgā, kur pavadīja vairākus skolas gadus, bet tad atkal aizbrauca atpakaļ uz Maskavu, kur no 1955. gada līdz 1960. gadam mācījās paidagoģiskajā institūtā, specializējies krievu literātūrā un vispārējā vēsturē. Jau studenta gados viņam radās sakari ar vairākiem nelegāliem studentu pulciņiem Maskavā. Pirmos no tiem vadīja marksisti, taču, gadiem ejot, Kalniņš no marksisma novērsās un pievērsās nacionālismam.

Rode, Skujenieks un Kalniņš arī bija vienīgie 8 latviešu grupas locekļi, kurus neatbrīvoja pirms piespriestā soda notecēšanas. Taču pienāca arī 10 gadu posma beigas, un 1972. gadā Viktoru Kalniņu atbrīvoja, gan no sākuma liekot tam dažādus šķēršļus atgriezties Latvijā. Kad viņš to beidzot panāca, arī tad tam neatļāva apmesties ne Rīgā, ne kādā citā no lielākajām Latvijas pilsētām. Viņam nācās dzīvot un strādāt Cēsu un Valmieras rajonos.

Rīgā Viktors Kalniņš drīkstēja dzīvot tikai pēc 1974. gada, kad tas apprecēja rīdzinieci gleznotāju Helēnu Celmiņu. Taču arī tad par darbu agrākajā žurnālista profesijā nevarēja būt ne runas, arī ne par strādāšanu par skolotāju. Maizi V. Kalniņam, sākot ar atbrīvošanas dienu, līdz okupētās Latvijas atstāšanai, nācās pelnīt kā strādniekam fabrikā. Vēlāk gan izdevās iekārtoties labākā darbā, taču tikai īslaicīgi.

Pēc atgriešanās Rīgā V. Kalniņš atjaunoja sakarus ar agrākajiem draugiem. Radās kontakti arī ar disidentu nacionālistiem Igaunijā un Lietuvā. Pēc sazināšanās ar Marta Niklusa un Viktora Petkus vadītajām nacionālistu grupām Tallinā un Viļņā, pieņēma lēmumu par kopējas Igaunijas, Latvijas un Lietuvas nacionālās komitejas dibināšanu. Tieši tad, kad Viktors Petkus 1977. gadā gatavojās doties uz komitejas slepeni noorganizēto preses konferenci Maskavā, viņu 23. augustā Viļņā apcietināja.

Sekoja jaunas pratināšanas, kas tagad skāra arī Kalniņu. Viņu izsauca gan uz čeku Kalugā, kur cietumā bija ieslodzīts Ginsburgs, gan uz Rīgas čeku, taču visos gadījumos Kalniņš katēgoriski atteicās nodot liecības kā pret Petku, tā pret Ginsburgu. Bija skaidrs, ka agrāk vai vēlāk arī Kalniņam draud tiesa un jauns ieslodzījums, tādēļ Kalniņi izšķīrās pieņemt aicinājumu izceļot uz ASV.

Vispirms čeka paziņoja, ka Kalniņš ar sievu varēs izbraukt uz Vīni 1978. gada janvāŗa beigās, bet nedēļu pirms izbraukšanas Viktoram Kalniņam paziņoja, ka viņam Pad. savienībā jāpaliek vēl vismaz 6 mēneši, lai piedalītos Petkus un Ginsburga prāvās. Pēc Kalniņa sievas ierašanās Austrijā un neskaitāmiem protestiem gan Rīgā, gan rietumos, čeka beidzot piekāpās un atļāva Kalniņam izceļot 1978. gada jūnijā.

Pa to laiku Helēna Celmiņa jau bija ieradusies ASV, kur panāca izbraukšanas vīzas piešķiršanu vīram, un tā V. Kalniņš pēc 2 mēnešu pavadīšanas Vīnē, 1978. gada augustā beidzot satikās ar sievu Bostonā, ASV.

Kādi ir Viktora Kalniņa tālākie nodomi brīvajā pasaulē?

Viņa atbilde ir vienkārša: „Mums brīvībā ir jādara tas, ko nespēj darīt latvieši Latvijā"

Jau savā pirmajā brīvības mēneša laikā Viktors Kalniņš ir paveicis vairāk nekā viens otrs no mums 25 trimdas gados. Viņš piedalījies cilvēku tiesībām veltītā starptautiskā sanāksmē Čikagā, liecinājis ASV tautas vietnieku nama un senāta locekļiem Vašingtonā, un tagad ieradies Austrālijā, lai to pašu darītu te, prasot cilvēka tiesības un brīvību mūsu tēvzemei.

V. Kalniņš saka: „Mums tagad jādomā par to, kā vislabāk nodibināt un izveidot trimdas sakarus ar tautu Latvijā, — nevis ar turienes okupantiem, bet ar nacionālajiem latviešiem."

Nav nekādu šaubu, ka tieši V. Kalniņa darbs un padoms šai laukā būs svarīgs ne vien mums, bet jo vairāk mūsu tautiešiem tēvzemē, secina Austrālijas latviešu laikraksts.

Šāds žests mums jau sen vairs nav svešs. Vai šis foto attēls, ko ievietojis laikraksts The Toronto Star par Kanadas pasta darbinieku streiku, neliecina, kas ir šī politiskā streika organizētāji un ko tie vēlas panākt?

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZIRE
TELPAS
sarīkojumiem · viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

Izdaru dažādus māju
PĀRBŪVES DARBUS.
Zvanīt vakaros, Toronto
751-6829,
K. Suntažs

Ed. Šmugajs

Ciemos pie Anglijas latviešiem

Kad pirms astoņiem gadiem atstāju Angliju, lija. Arī tagad, nokāpjot Doverā no kuģa — līst. Anglijā tikai līst. Tāds paliek iespaids. Bet prātā tūlīt nāk iepriekšējā vasara, kad avīzes rakstīja un televīzijā Austrālijā rādīja, ka Anglija ir galīgi izžuvusi. Sajukusi pasaule . . . Šoreiz tomēr pierādījās, ka Anglijā var arī pāris nedēļas nelīt un, lai dārzi nebūtu jāsāk laistīt, tad kādas pāris dienas skaisti nolīst.

Viktorijas stacijā Londonā iebraucām vēlā vakarā, jo kuģis kavējās. Izstiepjam savas ceļa somas uz perona un gaidām, kad nāks kāds ar ratiņiem, kas tās pievāks, vai arī parādīsies mana māsa. Nekā! Atstāju sievu pie peķelēm un eju meklēt ratiņus, jo māsa, acīm redzot, nav atbraukusi pretī — vai nu nav saņēmusi manu telegrammu, vai kāda cita ķibele. Stacijā cilvēku kā mudž. Visvairāk tūristi, jauni ļaudis, ar mugursomām un visādām citādām somām. Ratiņus sameklēt — nekādu izredžu, vismaz drīzumā nē. Skriešus dodos atpakaļ pie sievas, jo tā ar ceļa somām stāv perona pašā viņā galā, kur ir tumšs. Nomanu, ka viņai tuvojas divi stāvi līgojošā gaitā. Mani ieraudzījuši skrienot, tie „aizlīgo" tālāk. Uz blakus perona parādās kāds dzelzceļnieks. Prasu tam, kur varētu dabūt ratiņus. Lai mēģinot uz 17. perona (mēs esam uz 6.), tur varbūt dabūšot. Nu pats palieku pie mantām un sieva aiziet meklēt transportu.

Lai nebūtu jāstāv dīkā, sāku pakāpeniski pārvietot ceļa somas tuvāk stacijai. Pēc neilga laika nāk sieva — ne ar ratiņiem, bet roku rokā ar manu māsu un tai vēl vesela „svīta" līdz. Stacijā vienkārši „saskrējušies krūtīs", jo māsai pateikts, ka vilciens no Doveras pienākšot uz 12. perona un viņa tur visu laiku gaidījusi, bet kad nesagaidījusi un pateikts, ka vilciens jau sen pienācis uz cita perona, tad sākusi mūs pa staciju meklēt.

Kārtība, jeb pareizāk, nekārtība Viktorijas stacijā Londonai godu nedara. To piedzīvoju ne tikai šoreiz, bet vēl vairākas reizes pēc tam, jo šeit man bija kārtojami vairāki braucieni un bagāžas sūtīšana. Kaut ir jāsaprot, ka sezonas laikā tur apgrozās simtiem tūkstošu cilvēku, tomēr tas nav attaisnojams informācijas trūkumam, kas vēl ļaunāk, nepareizai informācijai. Un netīrības ziņā, diezin vai kāda stacija pasaulē varēs sacensties ar Londonas galveno staciju.

No stacijas nu visi priecīgi dodamies uz DVF namu, kur māsa jau sarunājusi istabu pārgulēšanai. Kad noejam pagrabiņā, lai pēc visiem uztraukumiem iebaudītu kaut ko nomierinošu, viens jau sauc: „Šmugajs, kā tad! Kur tad nu bez viņa!" Tas ir Austrālijas DV priekšnieks Miervaldis Bumbieris no Adelaides. Nu man jāsaka tas pats: „Kur tad nu bez Bumbiera!" Nesen lasīju laikrakstā, ka Bumbieris piedalījies teātŗu festivālā Pertā, Austrālijā, un nu es atrodu viņu te — Londonā. Jā, pasaule sarāvusies gaužām maza.

Nu jātukšo pa kausam alus, kuŗu ārsts man stingri noliedzis, bet tā kā viņa nav klāt un tik drīz es viņu arī neredzēšu, tad to var mierīgi atļauties. Jāiepazīstas arī ar bārmeni, kas nav vairs tas, kas bija pirms astoņiem gadiem. Izrādās, ka ar viņa brāli esam bijuši labi draugi, un par viņu man nebija nekādu ziņu. Esot dzīvs un strādājot Rīgā. Tiešām prieks to dzirdēt, jo domāju, ka viņš karā pazudis. Ka-

(Turpinājums 17. lp.)

attēls, pasta orga- kāda sta- sacensties staciju. i priecīgi amu, kur si istabu noejam risiem uz- kaut ko jau sauc: ur tad nu ustrālijas Miervaldis les. Nu „Kur tad Nesen la- Bumbieris ivālā Per- es atrodu Jā, pasau- maza. sam alus, gri nolie- nav klāt arī nere- ierīgi at- arī ar bār- tas, kas gadiem. brāli esam par viņu ziņu. Esot Rīgā. Tie- lēt, jo do- azudis. Ka-

17. lp.)

Kas notiek zemē...

(Turpinājums no 2. lp.)

Zemē ir ievesta pilnīga vienlīdzība darbā, tiesībās (faktiski tur nav nekādu tiesību), dzīvē, radot bezšķiru sabiedrību. Lai to panāktu, vajadzēja atsacīties no visiem kultūras ieguvumiem un no tehniskās civilizācijas. Tur ir iznīcināta nevienlīdzība starp technoloģijas lietotājiem un vienkāršu zemnieku, starp ārstu un viņa pacientu u.t.t.

Lai galīgi iznīcinātu jebkādu nevienlīdzību, zemes ideoloģiskais centrs vienkārši izlēma, ka turpmāk vairs nebūs ne tehniķu, ne inženieru, ne doktoru, bet visi būs strādnieki, un viņu gara bagāžu sastādīs „politgrāmotas" zināšana. Pol-Pots tā noteicis valsts uzdevumu:

„Mums vajaga pietiekami daudz rīsa. Ja mums tas ir, vairāk nekas nav vajadzīgs." Bet mēs varam pateikties Pol-Potam par to, ka viņš arī visai komūnistiskai pasaulei nodemonstrējis, kāds ir komūnisms savā galīgajā īstenībā.

Ar ko varētu beigties tāds internacionāls režīms? Bez šaubām, gadiem paejot, iedzīvotāji izmirtu, atstāti bez medicīniskas palīdzības, novārdzināti pārmērīgos darbos, mežonīgos dzīves apstākļos vairs nespētu vai negribētu sev radīt pēcnācējus.

Starp citu, ja rietumu ziņu avoti Kambodijas līdzšinējo upuru skaitu vērtē uz vienu miljonu, tad bijušais Kambodijas valdnieks Lon-Nols, dzīvodams tagad Amerikā, ar viņam zināmiem faktiem liecina, ka komūnistiskais režīms 4 gadu laikā paguvis iznīcināt 3 miljonus.

Lai gan šis slepkavīgais eksperiments notiek Tālo austrumu Kambodijā, tad tomēr neviens lai necenšas sevi mierināt ar to, ka tas nevar tikt atkārtots jebkurā citā zemē. Tas tāpēc, ka šo eksperimentu veic nevis prātā jukušu sadistu grupa, bet komūnistiskās doktrīnas necilvēki. Viņi plānveidīgi pielāgo dzīvei Marksa dogmatus: ieved pilnīgu vienlīdzību, personisku īpašumu likvidāciju, naudas nevajadzību, valsts funkciju pakāpenisku izbeigšanu. Viņi arī noteikuši pilsoņu vajadzību apmērus un atraduši, ka šīs vajadzības nepārsniedz būdas telpu dzīvošanai, apģērba minimu un dažas mārciņas rīsa mēnesī. Viņi lepni deklarē, ka Marksa pamatnoteikums „katram pēc vajadzības" — tagad reālizēts.

Amerikāņu rakstnieks Džons Barrons, balstīdamies uz plašiem izziņas materiāliem, ko guvis, iztaujādams Kambodijas bēgļu tūkstošus un citu zemju slepenos aģentus, arī diplomātus, ir nācis pie atziņuma, ka līdzīga apmēra genocīds, kāds noticis un vēl notiek Kambodijā, vēsturē nav atrodams. Pēc viņa liecinājuma tās iedzīvotāju iznīcināšanā pārsniedz ļaundarbības, ko savā laikā veikuši Hitlers, Staļins un Čingishāns.

Šai sakarībā interesanti vērot Amerikas kreiso liberāļu nostāju Kambodijas problēmā. Savā laikā Gintera Grasa grāmata bija „bestsellers", kas prasīja ASV armijas tūlītēju izvākšanos no Indoķīnas, tāpēc ka tā esot vienīgais kavēklis brīvības atjaunošanai šinīs zemēs. To pašu apgalvoja arī pazīstamais komūnists prof. Markūse. Toreiz šiem ļaudīm bija drosme sevi uzskatīt par praviešiem.

Bet tagad tas pats Markuse, atbildot uz žurnālisu tiešu jautājumu Kambodijas lietā, atzinās: „Ja tikai puse no visa tā, ko runā un raksta par Kambodijas notikumiem ,ir patiesība, tad arī tā ir necilvēcīga nežēlība." Kāds no žurnālistiem viņam jautājis: „Bet jūs taču pats prasījāt, lai amerikāņi aiziet, un pareģojāt pilnīgi brīvu dzīvi Indoķīnas zemēs pēc viņu aiziešanas." Uz to Markusem nav bijusi cita atbilde kā kaunīgi atzīties: „Ko tad jūs no manis gribat, es taču neesmu pravietis!"

Kambodijas piemērs uzdod cilvēcei jautājumu, vai vispār pielaižams genocīds, t.i. apzināta masveidīga savas tautas iznīcināšana no pašu valdības puses? Pēc Otrā pasaules kara izbeigšanās genocīdu sabiedrotie atzina par noziegumu un ka darītājs sodāms ar nāvi. Nirnbergas tiesas spriedums šai ziņā ir juridisks precedents. Bet Pol-Pots un viņa kalpi nesodīti masveidīgi iznīcina savas zemes iedzīvotājus. Spriežot pēc visas pasaules reakcijas, liekas, ka tāda izrīcība ir normāla un pieļaujama, balstoties uz atsevišķu valstu neaprobežotu suverēnitāti.

Interesanti atzīmēt, kā pret šādu divkosīgu pamaojumu uztājies ASV kreisais liberālis senātors Makgoverns. Uztraucies par notikumiem Kambodijā, viņš prasījis tūlīt sūtīt bruņotu ekspedīciju, lai tur gāztu noziedzīgo valdību. Šī demokrata sirds taisnīgi protestēja pret nevainīgu cilvēku izkaušanu, bet proponētā ekspedīcija mūsdienu apstākļos visiem liekas līdz absurdam neiespējama. Makgoverns ar savu priekšlikumu ir atkāpies līdz pagājušā gadsimta beigām, kad lielvalstis Ķīnas „bokseŗu dumpja" laikā sūtīja uz turieni soda ekspedīciju, lai glābtu savas diplomātiskās misijas. Šai pasākumā tad piedalījās Anglija, Vācija, Krievija un Francija. Soda ekspedīcijas pamatojums tad nemaz nelikās fantastisks. Vajadzēja aizsargāt savus pārstāvjus, celt savu prestižu pasaules mērogā un iegūt arī bazes Ķīnas territorijā.

Šis vēsturiskais piemērs minēts tādēļ, lai rādītu, cik dīvains tagad liekas amerikāņu senātora priekšlikums, lai gan īstenībā viņam ir taisnība. Cilvēce nosoda sevi ar iznīcināšanu, ar nevērību lūkojoties uz Kambodijas režīmu, kas savus pilsoņus pārvērš bezdiesīgos vergos un gala rezultātā pakļauj neizbēgamai nāvei.

Tulk. Jānis Kronlins

ALA 1978. GADA NOPELNU STIPENDIJAS PĀRBAUDĪJUMOS LABĀKIE SAVOS SKOLU APGABALOS PAMATSKOLU GRUPĀ

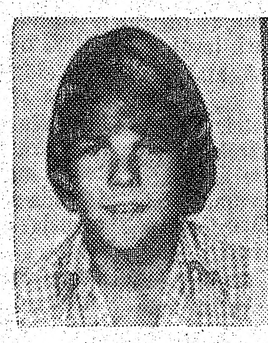

Nils Melngailis

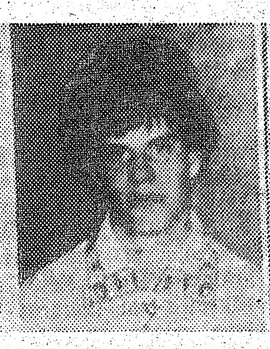

Ivars Ivansons

Artis Rumpēters

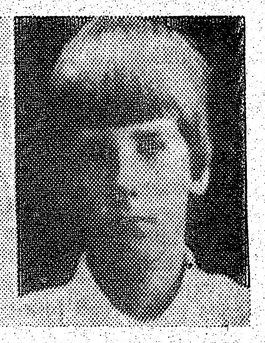

Andrejs Bērziņš

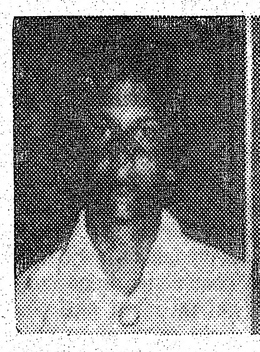

Krišjānis Kariņš

Ilga Celmiņa

Dzintra Dzene

Sandra Krūmiņa

Karīna Velkme

Juris Jēgens

Lūkass Franklins

Mārtiņš Zvāners

Pauls Paeglis

Sandra Gendrikova

Ingrīda Bēdele

Krista Vārsberga

Vita Slaidiņa

Mareta Staprāne

Mārīte Ķeniņa

Ruta Sankale

Vadībā ienāk vidējā paaudze

GUNĀRS TAMSONS — DV CV LOCEKLIS

DV Anglijā delegātu 16. septembŗa kopsapulce, kas notika Korbijā, gandrīz vienprātīgi par organizācijas centrālās valdes locekli pirmo reizi ievēlēja agrāko Eiropas latviešu jaunatnes apvienības darbinieku Gunāru Tamsonu. Reizē centrālā valdē jau trešo reizi ievēlēja Sigudru Lindiņu. Abi ievēlēti 3 gadu darbības posmam, kas patiesībā sāksies ar 1979. g. 1. janvāri. Līdzšinējais CV loceklis un valdes prezidija sekretārs N. Bisenieks vēlēšanās vairs nekandidēja.

Gunārs Tamsons ir 49 gadus vecs, un Eiropas latviešu jaunatnes apvienības darbā iesaistījās jau tās dibināšanas laikā. No 1955. līdz 1957. gadam bija šīs jaunatnes organizācijas Anglijas nodaļas valdes priekšsēdis. Viņš izveidoja nodaļas kopas, piem. Korbijā, kā arī citos Anglijas latviešu centros, 1955./56. g. darbojās arī Eiropas valdē. Piedalījās daudzos jaunatnes apvienības Eiropas mēroga kongresos. G. Tamsons kopā ar Jūliju Kadeli (Tagadējo PBLA valdes loc.), O. Lediņu (miris) un citiem izstrādāja daudzināto Etlingenas deklarāciju, kas prasīja Latvijas brīvības un neatkarības atjaunošanu.

Gunārs Tamsons 18 gadu vecumā, 1948. g. janvārī piedalījies DVF Svainsedas nodaļas dibināšanā Anglijā, reizē klūstot par DV organizācijas pilntiesīgu biedru. Organizācijas darbam palicis uzticīgs nu jau vairāk nekā 30 gadu. Piecdesmito gadu mijā, sakarā ar dzīves vietas maiņu, iestājās Notinghamas nodaļā. Te piedalījās nodaļas apkārtraksta izgatavošanā, politisku skrejlapu izplatīšanā, pretkomūnistisku demonstrāciju rīkošanā. Darbojās līdz nodaļas sporta, tautas deju un teātŗa kopās, kā arī dziedāja nodaļas jauktajā korī. Vēlāk darbojās nodaļas valdē, kur pienākumi allaž saistījās ar informācijas darbu. Pārstāvēja nodaļu un reizē latviešus vispār vietējā Baltiešu komitejā, vairākkārt izkārtojot kopējus aizvesto atceres sarīkojumus.

Sešdesmito gadu beigās kopā ar ģimeni pārcēlās uz tagadējo dzīves vietu Ziemeļanglijā. Tūliņ iestājās DVF Bradfordas nodaļā, kādu laiku darbojās tās valdē, bet tagad pieaicināts kārtot nodaļas ārējās informācijas uzdevumus. Šai posmā rediģēja arī DVF Ziemeļanglijas novada biļetenu Ziņotājs. Darbojas Apspiesto tautu komitejā Bradfordā, un jau daudzus gadus būdams tās

(Turpinājums 16. lp.)

DV sporta klubam 25 gadi

JUBILEJAS SVINĪBĀS VAIRĀK NEKĀ 300 VIESU

DV sporta kluba 25 gadu darbības atceri 21. oktobrī Igauņu namā Toronto atklāja kluba priekšnieks R. Kadiķis, kas visus šos gadus bijis tā vadībā. Īsā pārskatā viņš apskatīja aizvadīto gadu darbību, it īpaši basketbolā un futbolā. DV sporta kluba sportisti nodevušies kluba vārda daudzināšanai ar lielu entuziasmu. Bijušas arī reizes, kad jāsamierinās ar zaudētu spēli. Atceroties aizvadītos gadus, īstu latviešu sportista stāju parādījis ilggadējais basketbola vienības kapteinis **Andrejs Richters**, ko par **paraugu var ņemt** katrs latviešu jaunietis sporta laukumā. Sagadījies, ka tieši dienu iepriekš, 20. oktobrī, viņam piepildījušies 45 mūža gadi. R. Kadiķis aicināja visus 330 vakara viesus nodziedāt jubilāram Daudz baltu dieniņu. Ar sārtu rožu pušķi Richteru sveica Mirdza Kadiķe. Kluba priekšnieks arī norādīja, cik svarīga un nepieciešama bijusi kluba dāmu līdzdalība, atbalstot un palīdzot sarīkot gadskārtējos vakarus, kas tuvina sportistus un kluba vadību ciešā draudzībā. Viņš īpašas atzinības velts pasniedza Rasmai Gailei, Mirdzai Kadiķei, Hildai Auptmanei, Sarmītei Vītolai, Katrinei Garjānei, Annai Ronei, Elzai Kudrašovai un Helēnai Richterei. Apbalvošanā, ģimenes sēru dēļ, nebija ieradušies Ārija un Bruno Hercbergi.

Sekoja sportistu un sporta darbinieku apbalvošana. Kluba priekšsēdis aicināja kluba dibinātājus Elmaru Krūķu un Krišu Briedi pasniegt balvas. Apbalvošanā vēl piedalījās LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Par aktīvu un rosīgu darbību balvas saņēma E. Petmanis, J. Brikmanis un J. Bramanis. Par ilggadēju darbu klubā balvas saņēma A. Alksnis, O. Roze un pats kluba priekšnieks R. Kadiķis; par izciliem panākumiem DV futbola vienības krāsas aizstāvot — A. Kudrašovs, A. Litavnieks un K. Gulbis. Futbalistiem balvas pasniedza viens no trim dibinātājiem — K. Briedis, kas dzimtenē un Anglijā pats bijis izcils futbolists.

Apsveikumus ievadīja LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, uzrunā norādot, ka mūsu trimdas dzīvē nav otras tādas sporta vienības, kas var atskatīties uz tik daudzām sporta laukumā izcīnītām balvām un meistara nosaukumiem. E. Krūķam spilgtā atmiņā palicis kluba dibināšanas vakars, kad viņš ar K. Briedi pulcējušies Kadiķu mājā. Toronto DV nodaļas valdes priekšsēdis Z. Akots sveica no DV KV priekšsēža V. Pļūdona, kas svarīgu ģimenes apstākļu dēļ nebija varējis ierasties. Viņš norādīja uz R. Kadiķa nopelniem sporta kluba tapšanā un tās darbības sekmēšanā. Tāpat viņam bijis nopelns arī DV nama iegādē Toronto, kur palīdzējis arī iekārtot klubu nama augšējā stāvā, kas tagad ir nama galvenais ienākumu avots. Viņš jubilāriem pasniedza aploksni.

Hamiltonas sportistu vārdā sveicināja Ivars Leja, un no Hamiltonas sportistiem pasniedza latvisku alus kausu. Viens no DV sporta kluba pirmās basketbola vienības dalībniekiem un valdes locekļiem — Raimonds Šilders pakavējās atmiņās par pirmo basketbola vienību un laiku, kad pirms 25 gadiem viņi visi bijuši „uz pusi plānāki" un svarā daudz vieglāki. Pirmo grozu basketbolā DV sporta klubam toreiz iemetis Alfreds Miezītis. Tālus ceļus uz sacīkstēm braukuši brāļi Richteri, veiksmīgi spēlētāji bijusi Jānis Ozoliņš, E. Pukītis, I. Auziņš, un astotais vienības dalībnieks bijis R. Kadiķis, veikdams trenētāja amatu un pats spēlējot arī līdz, ja tāda vajadzība bijusi. R. Šilders norādīja, ka daudzi tautieši nezinot, ka DV sporta klubs 1953. gadā noīrējis Ītona auditoriju un aicinājis uz Toronto Ņujorkas latviešu teātri režisora J. Zaķa vadībā. Daudzi to uzskatījuši par lielu risku, „iziet laukā" no poļu zāles.

Tāpat atmiņu takās pakavējās nākošais runātājs, basketbolists Alfreds Spricenieks. Nobeigumā bijušie basketbolisti pasniedza R. Kadiķim atmiņu albumu ar foto attēliem un laikrakstu izgriezumiem par aizvadīto 25 gadu laiku.

Pēc apsveikumiem un apbalvojumiem visi pulcējās vakariņās, spēlējot Runču deju mūzikai. Jubilejas vakaram bija „okupēts" viss Igauņu nams. Mazākajā blakus zālē bija kluba dāmu kulinārās mākslas klātie galdi, kur netrūka pat izcepts sivēns.

J. Liģers

Vairāki sarīkojumi kokļu dienās

Bez jau mūsu laikrakstā pieminētā kokļu koncerta un LNJAK kongresa Sidrabenē risinājās vēl citi sarīkojumi Kokļu dienu laikā. Vispirms mināma kokļu izstāde Sidrabenes bērnu nometnes telpās. Šo daiļamatniecības parādi atklāja Ilze Valdmane, klātesot ap 30 mākslas cienītājiem. Uzrunu teica arī rīcības komitejas priekšsēdis V. Ozols, īsumā pieskaroties kokles vēsturei un tās augošai nozīmei trimdas apstākļos.

V. Ozols, kas atklāja Kokļu dienas Sidrabenes karoga laukumā ar Latvijas valsts himnas nodziedāšanu, LA līdzstrādniekam paskaidroja, ka visi sarīkojumi izdevušies neparedzēti labi, pulcinot trīs dienās ap 500 apmeklētāju, vairumā jauniešus. Mākslas izstāde vien pulcinājusi ap 300 apmeklētāju. Savus kokdarbus un tautiskās kokles bija izstādījuši Kārlis Staško, Roberts Priede, Rūdolfs Zālamans, Vilis Matušēvics, Jānis Bundža un Žanis Ziemelis. Izstāde bija gaumīgi iekārtota. Tajā ar savu keramiku reprezentējās arī Velga Jansone.

Sarīkojumu ciklā vēl ietilpa Imanta Saksa priekšlasījums par latviešu nacionālās mūzikas attīstību, V. Upeslāča un U. Sīpola priekšlasījumi par Baltijas tautu sadarbību, iepazīšanās vakars, pulcinot ap 50 jauniešu, kongresa balle ar 150 apmeklētājiem un sporta nodarbības. Bija arī lietiskās mākslas demonstrējumi. Atzīmējams arī sarīkojums „Skati un skaņas ar filmu un krāsu diapozitīvu demonstrējumiem.

A. K.

DV sporta kluba 25 gadu atceres svētkos E. Krūka pasniedz balvas sportistiem E. Petmanim un J. Bramanim (vidū). Apakšējā attēlā K. Briedis apbalvo ilggadējos futbolistus, no kreisās. K. Gulbis, A. Litavnieks un A. Kudrašovs.

Foto: J. Liģers

Protestē pret sarkanarmijas koŗa viesošanos

LATVIEŠU PRESES ĻAUŽU SANĀKSME SIDNEJĀ

(Vēstule no Austrālijas)

Kaut LPB ļaudis Sidnejā šogad bijuši diezgan aktīvi, lielāka kopā sanākšana 1. oktobrī Engadines Dunājos šajā gadā notika pirmo reizi, kad sapulcējās pāris duču preses un literātūras „purva bridēju" Sidnejā. Izsludinātā darba sekā bija Austrālijas kopas valdes ziņojums, LPB pārkārtošana sakarā ar Ņinas Luces atteikšanos no priekšnieces amata, LPB centrālās valdes vēlēšanas, dažādi jautājumi, pārrunas un Eduarda Šmugaja stāstījums ar slīdīšu rādīšanu par latviešu pulcēšanos Tobago un Bostonā.

LPB valdes vicepriekšsēdis A. Zariņš, atklājot sanāksmi, norādīja, ka nekad nav centies šķirot preses darbiniekus un literātus pēc tā, vai kādam ir Preses biedrības karte kabatā vai nav. „Mēs nākam kopā tādēļ, ka mums ir kopējas intereses par latviešu rakstīto un iespiesto vārdu; tādēļ, ka mums rūp tā nākotne," teica A. Zariņš, uzsverot, ka Preses biedrība allaž centusies būt tikai ierosinātāja un tehniskā darba izkārtotāja.

Tālāk A. Zariņš sniedza pārskatu par valdes darbību. Viņš minēja sidnejiešu piedalīšanos rakstnieku dienās Adelaidē un divu plašāku referātu vakaru sarīkošanu kopā ar Latviešu jaunatnes apvienību Austrālijā.

(Turpinājums 9. lp.)

DAINAS II Tautas dziesmu koncerts

diriģente Alma Skudra-Kārkliņa,

solists Juris Cīruls,

1978. gada 4. novembrī pl. 19.00

Masonic templī, 888 Yonge Str., ar sekojošo

saviesīgo vakaru

Spēlēs Runči

Ieeja koncertā $5,00, saviesīgajā vakarā $5,00, kopbilete $9,00; studentiem, pensionāriem un invalidiem koncertā $3, saviesīgajā vakarā $3. Bērniem līdz 16 g. ieeja brīva. Biļetes un galdiņi pieteicami koristiem. Blakus liels auto novietošanas laukums.

Visus laipni ielūdz

Dainas koris

LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs pasniedz balvas DV sporta kluba darbiniekiem 25. gadasvētkos Igaunu namā Toronto, no kreisās — R. Kadiķis, A. Alksnis un O. Roze.

Modris Lorbergs

RĪGAS RUDENS

Vecajās ielās
no vecajiem kokiem
lieti un lapas
ietvju asfaltā krīt —

Pa kailajiem stumbriem
cerību skati nolīst
un pielīp lapām
ietvju asfaltā:
Ir agrīns rudens,
būs barga ziema.

Apstādījumos
jauns ozola dzinums
pret lietiem priecīgs
zaļoksnu seju ceļ:
Es ziemas bargumu
ar saviem pleciem
Rīgai salauzīšu.

Valentīne Hermane

NAIDNIEKU PAKALPIŅI

Kaut arī redzu,
Grūti ticēt,
Cik īsa atmiņa
Var dažiem būt
Cik lēti savu
Sirdsapziņu
Pārdot var,
Ja tāda vispār
Kādreiz bija.

Kā brāļoties
Var braukt
Ar savas tautas
Slepkavām
Uz Maskavu un Rīgu?
Vai nezināt,
Ka Čekas pagrabos
Arvien vēl
Moka tos,
Kas dzimtenē
Grib redzēt brīvu?

Vai nebūs
„Kultūrālais" tilts,
Ko uzcelt grib
Ar Čekas svētību,
Jauns ceļš
Uz Golgātu?

Lidija Lideka

AKLĀ FANTAZIJA

Aklā fantazijā
Maza kaprise
Iederas —

Vai novilkto līniju
Lediem lūztot
Pārkāpsim reizē —
Zirņu ziedu laikā
Skurbumu iztvanot?

Vai rūgtums, naids
Un atspēle
Austrumu dogmas vārdā
Paliks izsāpēta čūla
Žēlastības neskarta?

Aklā fantazijā
Maza kaprise
Iederas —

Pēc nakts — dzīrotājas
Demons ar sarkanu
Aci
Kā vadātājs mirāžu tuksnesī
Neatstājas —

Tukšot sudraba kausus
Un iegravētas glāzes pildīt
Nekurienes mutē —
Maza kaprise
Aklā fantazijā.

(71. turpinājums)

Labu laiku Upītis vēl ložņāja apkārt „Māmuļas" Derīgu grāmatu nodaļai un konservātīvajam Dzimtenes Vēstneša redaktoram Āronu Matīsam, jo tur bija nauda! Bet kad tā lieta izbeidzās, tad parādījās Upīša pamflets — brošūra: „Dzimtenes Vēstnesis un viņa loma latviešu avīžniecībā." Tāpat viņš bija paguvis stingri nostāties pret Andrievu Niedru. Viņš paģida, ka diezgan labi iet viņa romāni no „buržuju dzīves" pie izdevēja Golta, kas tā laika gaumē pikanti tēlota. Īsi sakot, Upītis bija izcēlies par vienu no redzamākajiem kreiso rakstniekiem un politiķiem. Bet vēl viņš bija vientulis, ārzemēs dzīvojošā Raiņa un Jansona adreses nemaz nezināja. Jansons pa to laiku bija zaudējis diletantiski vadīto 1905. gada revolūciju, kas daudz latviešu aiztrieca svešumā, laupīja dzīvības un mantu. Tagad viņš atkal vēlējās būt tikai kluss, izdevēja Anša Gulbja ar tulkojumiem atbalstīts literāts.

Rainis pieteicās par redaktoru Universālai bibliotēkai, kas negāja. Upītis sāka rediģēt Dzirciemnieku grāmatu apgādu, kas piederēja kreisajam rakstniekam Birzniekam-Upītim. Diemžēl, arī kreisā literātūra gāja vāji, īsā laikā Birzniekam bija 17.000 cara rubļu parāds. Bet Andrejs Upītis pastāv, lai viņam kārtīgi maksā redaktora algu — 150 rubļu mēnesī, un kad izceļas revolūcija, viņa lielākais prieks, ka tagad redaktoriem nolikta alga 200 rubļu mēnesī. No Skrīveriem jāevakuējas, fronte pienākusi klāt, Upītim laimējās izkaltēties tā, ka nav jāiet karā. Viņš cer organizēt jaunu avīzi kopīgi ar Lauksaimnieku Centrālbiedrību — vēlāk Zemnieku savienība.

Pāriet Kerenska laiks, iestājas komūnistu valdīšana un terrors. Andrejs Upītis ir Izglītības komisāriāta mākslas nodaļas vadītājs. Kamēr visapkārt nacionālizācijas un bads, Anša Gulbja firmai ir atļauts tirgoties joprojām par nopelniem marksistu partijas labā. Līdz ar boļševikiem 1919. gadā Andrejs Upītis aizmūk uz Padomju Savienību.

Grūti viņam tur klājas. Kad Latvija ar Krieviju noslēdz miera līgumu, Upītis kopā ar teātŗa režisoru Smilģi pārnāk dzimtenē. Dirigents T. Reiters un dekorātors J. Kuga viņu izgalvo. No cietuma Upītis raksta žēlabainu vēstuli Rainim, un brīvībā arī tiek.

Par Upīša atgriešanos Latvijā partijai bijis dīvains lēmums: neieteikt braukt, bet ja brauc, tad šķēršļus nelikt! Laikam taču viņam bija uzdevums pēc iespējas darboties pagrīdē!

Priekš Pirmā pasaules kaŗa par „radikāldemokratiem" uzskatīti arī dažs labs pilsonis, to vidū toreiz „liberālais" Arvēds Bergs. Bergam marksistisku simpatiju nebija, bet adv. Gustavs Zemgals, kritiķis un grāmatrūpnieks Ērmanis, Pīpiņš-Vizulis un izdevējs Ansis Gulbis ir bijuši tikpat kā marksistu emisāri un netieši cīnījušies par Latvijas pārkrievināšanu. Pa to laiku Pīpiņš-Vizulis nomira, Gulbis sāka figurēt kā pilnīgi pilsonisks un uzticams, valsts viņu pat pabalstīja, Zemgals kļuva par prezidentu. Radās sociāldemokratu politiķi ar jauniem vārdiem, dzejnieki, literāti ar maziem talantiem. Upītis rediģēja sociāldemokratu žurnālu Domas un koķetēja ar pilsonisko spārnu, rakstīja noveles un traģēdijas zināmā natūrālisma garā, bet ar dziļāku mākslas saturu.

Iepriekš izteicu izbrīnu, kā Andrejs varēja būt samērā iecietīgs pret mani, karojošu labā spārna feļetonistu ar Eola pseudonimu. Pa to laiku pienāca grāmata no Latvijas „Atmiņas par Andreju Upīti". Kāds autors tur pastāsta, ka Upītis satiekoties vispār izturējies draudzīgi pret „reakcionārajiem" rakstniekiem — pašu Edvartu Virzu ieskaitot! Tāda rakstura īpašība.

Upītis slēpās un maskojās, bet kad pienāca krievu okupācijas laiks, tad uzreiz atradās „literāro valdības vīru" pašā centrā kā augstākās padomes loceklis, tautas rakstnieks un tā tālāk. Vai viņš parādīja arī kādu augstsirdību pret šausmīgās iekārtas upuriem? Ja daudz, tad varbūt pret sev tuvāko virzienu pārstāvjiem. Stāsta, ka kritiķis Alfreds Goba tikai Upīša aizrunāšanas dēļ izkļuvis no cietuma. Gobam izredzes bija sliktas. Tā kā Alfreda Bērziņa resorā vispār trūka spilgtāku cilvēku, Goba bija iecelts Sabiedrisko lietu ministrijā par propagandas nodaļas vadītāju. Bijušais Dignājas skrīveris Goba savu literāro uzskatu ziņā stāvēja tuvu reālismam. Viegli viņam neklājās, kādreiz lūdza no trimdas atsūtīt zābaku pāri, par ko „atstrādāšot". Medeni un Ceriņu saķēra, Cedriņš zaudēja dzīvību. Daudz netrūka, ka tas būtu noticis arī ar Medeni. Tika „notērēts" Erss, kas vienmēr turējās gar malu un nebija reakcionārāks, varbūt pat revolūcionārāks par Kārli Štrālu, kas arī skaitījās dekadents, bet noturējās Latvijā dzīvs.

Bet ja kāds prasītu par bijušajiem dekadentiem Jēkabsonu Kārli un īpaši Viktoru Eglīti, pieminot arī Upīša vārdu, tad gan nešaubos, ka Andrejs kā seno laiku cēzars, turētu īkšķi tik uz zemi, ja režīma vīri vēlētos zināt, vai tos saudzēt vai nokaut. Nebija lielāku ienaidnieku, nīstamāku cilvēku Jansonam un Upītim par tā dēvēto dekadentu barvežiem! Apbrīnojamā lētticībā viņi arī sagaidīja no okupantiem savu galu.

No pilsoniskajiem, nacionālajiem rakstniekiem pašā sākumā komūnistiem piebiedrojās tikai viens. Vai varat iedomāties, kas tas bija? Lēnīgais Pēteris Ērmanis, Poruka un Saulieša cildinātājs, kristīgās mīlestības sludinātājs! Pāvils Rozītis viņu pa jokam sauca par „Kasparu Gaitiņu". Grāmatā „Es sludinu" bija krasi panti pret boļševikiem, un vai nu šis pasaules literātūras pazinējs nebija informēts par to, kas notiek komūnistu zemē arī jaunākajā laikā! Nekāds īstais bolševiks un publicēja Atpūtā dzejoli par autoritārās valdīkādi bija viņu „ievilkuši". Tie varēja būt tikai bibliotēkārs Kārlis Egle un viņa brālis Rūdolfs, druvēnieši. Laikam solīja Ērmanim kādus lielus labumus un atzīšanu! Ar jaušamu naidu viņš sacerējis un publicēja Atpūtā dzejoli par autoritārās valdības „sešiem apspiešanas gadiem". Patiesībā ne Ērmanis, ne viņa draugi, tie paši Egles, ne par ko nevarēja sūdzēties. Plāņu saimnieks vienmēr strādāja gar kādiem darbiem, kopojumiem, apcerējumiem. Pēdējos honorārus viņš saņēma par literāriem sacerējumiem paša Ulmaņa uzraudzībā izdotajā biografiskajā vārdnīcā Es viņu pazīstu.

Savā ziņā tātad viņš bija līdzīgs atkritējs kā Niedra, kuŗa portretu tas cita starpā sadzejojis. Trimdā Niedru interesējot vairs tikai Konāna Doila romāns un kārtis. Kādreiz par to ar Ērmani tiku runājis.

„Šis portrets par Niedru man iznācis pārāk negātīvs," teica Ērmanis. „Es gribu uzrakstīt vēl otru, citādu."

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Latvijas 60 gadu dibināšanas atceres rīcības komitejas sēdē 17. okt. Latviešu namā priekšsēža T. Kronberga vadībā galvenokārt pārrunāja 18. novembŗa sarīkojuma vakara programmas izkārtojumu. Biruta Senkēviča informēja par paredzētās programmas priekšnesumu daļas norisi. Dziedās Dainas, Sv. Andreja draudzes un Hamiltonas draudzes apvienotais koris 110 dziedātāju sastāvā diriģentu A. Purva un Almas Skudras-Kārkliņas vadībā. Kantātei Tēvija solo dziedās jaunās paaudzes dziedātāja Silvija Erdmane (soprāns) no Filadelfijas. Viņa šai kantātei solo dziedāja arī Bostonas dziesmu svētku koncertā. Ērģeļu pavadījumu spēlēs A. Rundāne, atskaņojot arī solo. Svinīgais svētku dievkalpojums notiks 18. novembŗa vakarā Sv. Andreja baznīcā. Administrātors R. Roze iepazīstināja ar budžeta projektu, kas ienākumos paredzēts 4400 dol. apmērā. Ieejas maksa svētku sarīkojumā 4 dol., pensionāriem un studentiem 3 dol. Kaŗa invalidiem, vecajiem strēlniekiem un bērniem līdz 14 gadiem ieeja brīva. Atceres sarīkojums ar svinīgo aktu notiks svētdien, 19. novembrī, pl. 15 Toronto universitātes aulā, 31 King College Cirkle (iepriekšējā gada atceres vietā). Galvenais runātājs māc. Jānis Šmits no Vankuveras. Nākamā rīcības komitejas sēde 7. novembrī, pl. 19.30 Latviešu namā, TLB telpās.

● Austrumu draudzes Tālavas sezonas nobeiguma sarīkojumu 21. oktobrī draudzes mājā ievadīja māc. A. Briedis ar svētbrīdi. Priekšnesumu daļā Toronto pensionāru apvienības drāmatiskā kopa izrādīja R. Blaumaņa viencēlienu Pēc pirmā mītiņa, Margas Kociņas režijā. Dzejoļus skandēja A. Bencone un V. Aleksandra. Pie kafijas galda skanēja dziesmas. Sarīkojums bija pulcinājis ap simt dalībnieku, to vidū 40 pensionāru.

● Pensionāru pvienības kārtējā sanāksme 19. oktobrī Latviešu namā šoreiz bija kuplāk apmeklēta nekā parasti, pulcējot 230 dalībnieku. No Detroitas bija ieradusies Elza Blite un no Konektikatas Katrīne Žagara. Priekšnesumu daļā, kuŗas programmu vadīja K. Tannis, piedalījās soprāns Marta Ādama ar vairākām dziesmām, divas nodziedot piedevām pianistes Rutas Āzes pavadījumā. Vairākas dziesmas 20 dziedātāju sastāvā atskaņoja apvienības koris Astras Vītolas vadībā. Apvienības valdes priekšsēdis A. Retigs pateicās programmas izpildītājiem un dāmu komitejai par cienasta galdu. Loteriju ar ziedotām mantām un rokdarbu grupas izstrādājumiem vadīja L Buikusa. Apvien. drāmatiskā kopa ar R. Blaumaņa Pēc pirmā mītiņa 22. okt. vēl viesojās Hamiltonas pensionāru sarīkojumā. 9. novembŗa sanāksme būs veltīta varoņu piemiņai. Ar referātu piedalīsies L. Vasariņa un ar skandējumiem Lija Pone. 16. novembrī — Latvijas valstssvētku sarīkojums ar LNAK valdes priekšsēža T. Kronberga piedalīšanos, Birutas Senkēviča poēmas lasījumu un solistes Apolonijas Raikovskas-Sapales dziesmām Rutas Āzes klavieŗu pavadījumā. 23. novembrī R. Blaumaņa Salna pavasarī drāmatizējums, piedaloties M. Kociņai, K. Pakrastiņam, A. Ziediņam un J. Grīnbergam. 14. decembrī apvienības eglītes sarīkojums, bet 21. decembŗa sanāksme būs veltīta Ziemsvētku iesakņai ar dziesmām un deklamācijām.

● Atzīmējot Varoņu piemiņas dienu, Kritušo kaŗavīru piemineklja pārvalde 11. novembrī pl. 17 rīko pie piemineklja Saulainē varoņu piemiņas svētbrīdi. To vadīs māc I. Gaide. TLB sestdienas skolas pēdējā klase un TLTA ģimnazijas audzēkņi piedalīsies ar deklamācijām. Programmu vadīs dzejnieks Modris Lorbergs.

● Dainas koŗa tautasdziesmu koncerts ar jaunu programmu diriģentes Almas Skudras-Kārkliņas vadībā 4. novembrī pl. 19 Masonic templī, 888 Yonge St., pie Davenport Rd. Pēc tam saviesīgs vakars, deju mūziku spēlējot Runčiem. Ieejas kartes un galdiņi pasūtināmi pie koristiem.

● Gaujas (14.) gaidu vienības gadskārtējais Mārtiņu vakars 5. novembrī pl. 16.30 Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē. Izrādīs ludziņu Lācīša Pū piedzīvojumi, Mārtiņu cienasta galds, nodarbības un rotaļas bērniem.

● Jūlija Popeļa 11. patstāvīgā gleznu izstāde no 10. — 12. novembrim Sv. Jāņa baznīcas telpās. Gleznotājs izstādīs 35 jaunus darbus – eļļas gleznas, Latvijas mazpilsētu un lauku ainavas, puķes un klusās dabas gleznojumus. Izstādi atklās 10. novembrī pl. 19. Tā būs atvērta sestdien, 11. novembrī, no pl. 15 — 21 un svētdien, 12. novembrī, no pl. 14 — 21. J. Popelis pavadījis vasaras atvaļinājumu Ontario ziemeļos, kur gleznojis turienes dabu, arī lielāka apmēra darbus.

● Latviešu biedrības sestdienas skolā ievēlēti vecāku pārstāvji klasēs, viņi veido vecāku komiteju: E. Kalniņš un I. Kūlnieks (bērnudārzs), A. Brencis un V. Murata (pamatskola), S. Kempbela un U. Pavlovičs (1. kl.), A. Kaļiņš un Z. Kalniņa (2. kl.), A. Ezergailis un E. Emsiņš (3. kl.), B. Priedīte un R. Treija (4. kl.), R. Preisbergs un G. Rozentāle (5. kl.), A. Vilks un D. Untika (6. kl.), G. Sebre un B. Tinta (7. a kl.), L. Gulbe un A. Lauze (7. b kl.), K. Šteinmanis un G. Bernaua (8. kl.). Speciālajā klasē A. Ondricha. Par vecāku komitejas priekšnieku ievēlēja līdzšinējo R. Preisbergu, vietnieku I. Kūlnieku, sekretāri Z. Kalniņu, kasieri L. Gulbi, bērnu ēdināšanas pārzinēm — V. Murati un D. Untiku; bufeti pārzinās G. Bernava un B. Priedīte, dežūras norīkos E. Kalniņš un E. Emsiņš, sarīkojumos telpu pār zinis A. Brencis.

● Sv. Jāņa draudzes nākošā gadā iesvētāmo jauniešu mācībās piedalās 27 jaunieši. Mācības notiek katru svētdienu pēc dievkalpojuma māc. I. Gaides vadībā. Iesvētes dievkalpojums 20. maijā. Aizkavējušos jauniešu pieteikumus vēl pieņem māc. I. Gaide. Draudzes jauniešu grupā piedalās 20 jauniešu.

● Sv. Andreja draudzes iesvētāmiem jauniešiem un viņu vecākiem veltītā sanāksmē 22. oktobrī piedalījās simt jauniešu un viņu vecāku. Reģistrēja arī jauniešus nākamā gada 27. maija iesvētei. Pieteikušies 29 iesvētāmie. Iesvētes mācības māc. J. Cālīša vadībā notiks katru otro svētdienu pēc dievkalpojuma.

● Sv. Andreja baznīcas simtgades atceres un Reformācijas svētku dievkalpojums svētdien, 29. oktobrī, pl. 15 kopā ar igauņu draudzi. Aicinātas piedalīties arī kanadiešu kaimiņu draudzes, kam vēsturiskas saites ar dievnamu. Svētrunu teiks Kanādas austrumu sinodes mācītājs Viljams Huras, piedaloties igauņu archibīskapam Konrādam Vēmam no Zviedrijas un archibīskapam A. Lūsim, kā arī Ontario provinces gubernātorei Paulinei Gibsonei. Dievkalpojumā atklās baznīcas simtgades piemiņas plāksni, kas izgatavota saziņā ar Toronto vēstures biedrību. Pēc dievkalpojuma draudzes telpās kafijas galds abu draudžu dāmu komiteju izkārtojumā un viesa māc. Dr. R. Dēvidsona uzruna.

● Māc. A. Briedis salaulājis Arvīdu Paegli un Rasmu Alksni; kristījis Dāvidu Ēriku Reinholdu, Džona un Guntas, dzim. Ozola, dēlu.

● Māc. J. Cālītis kristījis Pēteri Andreju Dziļumu, Juŗa un Guntas dēlu.

● 14. oktobrī 67 g. vecumā miris Alfreds Sieks. Viņš strādājis pie Ontario valdības par tehnisko zīmētāju. Aizgājēju 18. oktobrī uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. J. Cālītis. Nelaikam paliek Toronto dzīvesbiedre Grieta Paulīne.

● Uz 95 mūža gadiem 13. oktobrī atskatījās Anna Lagzdiņa, kuŗai māsas meita Anna ar dzīvesbiedru Robertu Ezeriņu 14. oktobrī bija sarīkojuši jubilejas vakaru Latviešu namā, piedaloties 60 viesiem, to vidū dēlam Valdim Lagzdiņam ar dzīvesbiedri Mildu no Čikagas, māsas meitai Annai ar sa.u dzīvesbiedru Osvaldu Puriņu no Bostonas, māsas dēlam Sīmanim Rudzītim ar ģimeni no Toronto u.c. Jubilāres vīrs Miris jau Latvijā. Gavilniece saņēma ļoti daudz ziedu. Viņa ir cītīga latv. laikrakstu un grāmatu lasītāja.

● Latviešu dievtuŗu sadraudzes Burtnieku draudzes 35 locekļi 22. oktobrī ieradās Jorkas latviešu kapos, kur nolika ziedus pie tēlnieka Augusta Kommaņa un Malvīnes Baldumas atdusas vietām, gleznotājam Arnoldam Nulītim sakot piemiņas vārdus. Tās pašas dienas pēcpusdienā Veļu daudzinājumam Latviešu namā pulcējās ap 60 dalībnieku, to vadīja vīkšējs Arvīds Memenis. Burtnieku draudzes vadoņa vietnieks J. Palieps sacīja Dieva daudzinājumu, bet Pēteris Agrums no Montrealas teica dižrunu: Latvju tauta veļu zīmē. Viņš minēja, ka latvieši svešumā asimilējas, bet

Latviešu skolu daiļrunas sacensībās Toronto Latviešu biedrības sestdienas skola ierindojās 3. vietā. Abas pirmās vietas ASV. Augšējā attēlā TLB sestdienas skolas skandētājs Arnolds Legzdiņš. Viņu apsveic skolas pārzinis J. Ozols. Vidū: skolai dāvātā adrešu grāmatā kā pirmais parakstījās LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. No viņa pa kreisi mācītājs J. Cālītis un skolas pārzinis J. Ozols (vidū). Apakšā: jaunie skolotāji TLB sestdienas skolā, no kreisās: D. Cielava, J. Ruskis un E. Pētersone. Foto: J. Ligers

dzimtenē mūsu tautu pārkrievina. Latvietība saglabājama, atgriežoties pie senām latviešu paražām un dzīves ziņas. Pēc daudzinājuma notika veļu galda klāšana, pieminot aizgājušos dievtuŗus. J. Vandelis lasīja Jāņa Medeņa dzejoļus, bet K. Puriņš Edvarta Virzas dzejoli Baigā vasara. Latvju dainas skandēja J. Palieps jun. un Baiba Blūma. J. Palieps pastāstīja par jaunizmākušo amerikāņu autora grāmatu Seniogitia, kas ir latīņu nosaukums senajai Žemaitijai, kas ietvēra daļu no Zemgales un Lietuvas augšdaļas, tās aizvēsturi un cīņas pret krustnešiem. 26. decembrī — Ziemsvētku daudzinājums.

● Latviešu nama 14. gadasvētki 29. oktobrī pl. 16. Dziedās vanadžu koŗa Zīle solistes. Dāmu komiteja rīko loterijas izlozi. Pēc tam saviesīgā dzīve ar siltām vakariņām.

● Gaidu un skautu kopnieku kursus no 20. — 22. oktobrim Sidrabenē vadīja — gaidām G. Dāvidsone, skautiem S. Leimanis. Kursos piedalījās 11 kursanti: četras gaidas un septiņi skauti. No Ventas (10.) gaidu vienības Hamiltonā — B. Kuncāne, N. Tuklere un no Gaujas (14.) gaidu vienības Toronto — A. Ezergaile un D. Ķuze. No Tērvetes (19.) skautu vienības Toronto – P. Ķiesners un P. Rudzītis, Aiviekstes (39.) skautu vienības Hamiltonā — T. Cakuls un A. Alksnis un no Rīgas (72.) skautu vienības Toronto — A. Lukss, R. Dubrovskis un G. Robežnieks. Par lektoriem piedalījās vadītāji V. Zobens, P. Plaudis, D. Līvite, A. Leimanis P. Kaņķis un A. Budrēvics jun. Pēdējais ar lielgaidu Gunu Budrēvicu vadīja arī šķēršļu gājienus un nodarbības.

● Toronto teātŗa izrādi, Leonarda Geršes lugu Taurenītis lido, 21. oktobrī Bickford Park vidusskolas auditorijā noskatī-

(Turpinājums 13. lp.)

Sv Katrīnu latviešu organizāciju rīkotā

LATVIJAS 60 GADU

DZIMŠANAS DIENAS IESKAŅA

1978. gada 12. novembrī plkst. 15.00

Broka universitātē Sv. Katrīnās, Ont.

Piedalās Sv. Katrīnu simfoniskais orķestris un apvienotie koŗi (250 pers.).

Diriģenti: A. Purvs un A. Skudra - Kārkliņa.

Solisti: Skaidrīte Hildebrante-Līduma un Dr. Jānis Kļaviņš.

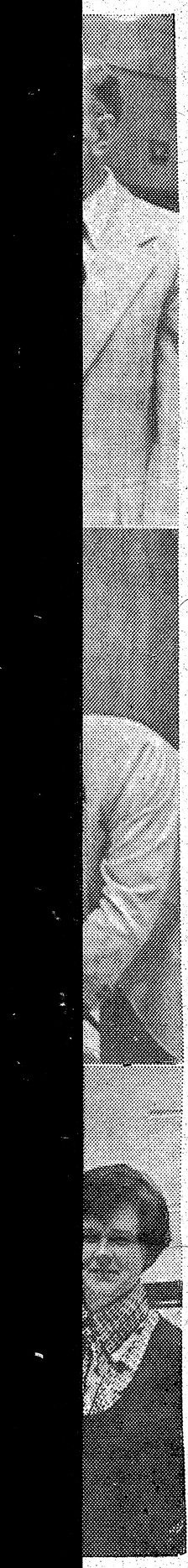

biedrības
ietas ASV.
holds Legz-
lai dāvātā
es priekš-
Cālītis un
lotāji TLB
un E. Pē-
J. Liģers

— gaidām G.
em S. Leima-
lījās 11 kur-
las un septiņi
s (10.) gaidu
ā — B. Kun-
un no Gaujas
as Toronto —
D. Ķuze. No
autu vienības
esners un P.
s (39.) skau-
onā — T. Ca-
un no Rīgas
as Toronto —
rovskis un G.
ektoriem pie-
. Zobens, P.
A. Leimanis
Budrēvics jun.
du Gunu Bud-
šķēršļu gājie-
s.

a izrādi, Leo-
gu Taurenītis
Bickford Park
orijā noskatī-

13. lp.)

Protestē pret...

(Turpinājums no 6. lp.)

Pirmais bijis veltīts Rakstnieku nedēļas izvērtēšanai, jaunatnes kursiem un Minsteres ģimnazijai, otrs —. Pasaules latviešu jaunatnes kongresam Viljemstaunā, ASV, un 6. Latviešu dziesmu svētkiem Bostonā. Lielākais darbs bijis Olafa Stumbra Austrālijas turnejas noorganizēšana. Dzejnieks lasījis savus darbus un referējis Adelaidē, Pertā, Melburnā, Sidnejā, Kanberā un Brisbanē, kopā 8 reizes, ar pāri par 650 apmeklētājiem. Turneja izmaksājusi 1578 dol. Ieņemts 1419 dol. Jau iepriekš bijis paredzēts, ka iztrūkums varētu būt ap 200 dol., kuŗa segšanai naudu atvēlējusi LPB Austrālijas kopa, tādēļ arī ar 158 dol. iztrūkumu turneju financiāli varot uzskatīt par labi izdevušos. Kasē operātīvā kontā 404 un grāmatu apgāda kontā — 1935 dol.

Pēc šī ziņojuma revīzijas komisijas priekšsēdis Ed. Šmugajs apliecināja, ka ieraksti kases grāmatā saskanot ar attaisnojošiem dokumentiem. Sakarā ar Ņinas Luces atteikšanos no LPB Austrālijas kopas valdes priekšnieces amata un jau agrāko Mintauta Eglīša atteikšanos no kasiera amataa, sanāksmes dalībnieki vienprātīgi apstiprināja valdes un revīzijas komisijas pārkārtojumus pēc sapulces vadītāja priekšlikuma. LPB Austrālijas kopu līdz nākošā gada beigām, kad notiks jaunas valdes vēlēšanas, vadīs A. Zariņš, sekretāre paliek V. Kristovska, bet kasieŗa un grāmatveža pienākumus veiks Ed. Šmugājs, kas tāpēc atteicās no revīzijas komisijas priekšsēža amata. Abi vicepriekšsēži, I. Bredrichs Melburnā un I. Matisone Adelaidē, arī turpmāk paliek savos amatos.

Revīzijas komisijas priekšsēdes pienākumus uzņēmās Lūcija Bērziņa, sekretārs paliek Sp. Klauverts un locekle L. Gailīte - Jankava.

Pēc valdes un revīzijas komisijas atjaunošanas sanāksmes dalībnieki ar aplausiem apsveica klātesošos un arī klāt neesošos jaunos biedrus. Tie ir: Arvīds Bērziņš Sidnejā; Arvīds Biela Brisbanē; Andris Kariks, Ausma Medne, Jānis Muižnieks un Lauma Runģe — visi Sidnejā.

LPB Austrālijas kopas apgāds izdos Dainas Šķēles stāstu grāmatu. D. Šķēle dzīvo Perstā, publicējusies Jaunajā Gaitā. Viņas manuskripts atzīts par vērtīgāko no pārējiem iesūtītajiem. Grāmatu paredzēts izdot līdz nākamajām Rakstnieku dienām Melburnā. A. Zariņš nolasīja dažus izteicienus no pārējiem manuskriptiem, neminot autoru vārdus, kuŗus kvalificēja kā klišējas. Tam nepievienojās L. Bērziņa, O. Lācis, Ed. Šmugajs u.c., norādot, ka klišeju meklēšanā mēs esam aizgājuši par tālu un ka tādā veidā gandrīz katru izteicienu var kvalificēt kā „klišeju", ja tāds jau kaut kur reiz uzrakstīts.

No „klišejām" pārgāja uz „nevēlamiem vārdiem". Tā kā sanāksmē piedalījās vairākas bijušās un esošās skolotājas un skolotāji, tad sākās „valodas tīrīšana".. Sevišķus iebildumus izpelnījās tādi nevainīgi vārdiņi kā „šis", „šitais", „šitā", jo angliski runājošo ausīs tiem nesmuka pieskaņa, pat smaka. Bija arī stingri protesti pret „šī", mums tik nepieciešamā vārdiņa degradēšanu. Ed Šmugajs pat draudēja, ja viņš kādā rakstā citēšot „Šitā, zēni, dzīvodami", lai tikai kāds pamēģinot viņam pārmest, tad „šamais" dabūšot tādu „šito", kādu vēl neesot piedzīvojis.

Lauma Runģe mudināja preses ļaudis nākt talkā sagatavot radio raidījumu programmu Sidnejā, jo pāris cilvēkiem sarūpēt katru nedēļu divu stundu programmu gandrīz neiespējami. Bija ieteikumi noskaidrot, cik daudzi radio raidījumus klausās un ko vēlētos dzirdēt.

Klātesošie parakstīja Informācijas centra sagatavoto petīciju pret sarkanarmijas koŗa viesošanos Austrālijā.

Sapulci (lietojot klišejas) ar stingru roku vadīja Ed. Šmugajs un teikto, ar smaidu uz lūpām, pierakstīja V. Kristovska.

Pēc stiprināšanās ar namamātes speciālitāti — skābeņu viru un piekodām, kā arī namatēva padzērieniem, Ed. Šmugajs rādīja krāsu slīdītes un stāstīja par latviešu pulcēšanos Tobago un Bostonā, pa ceļam pakavējoties arī Venecuēlā. Tā kā Ed. Šmugajs šo ceļojumu itin plaši ir aprakstījis laikrakstos, tad krāsainie uzņēmumi zināmo tīkami papildināja.

Šamais

Kokļu svētkos Sidrabenē. No kreisās: Linda Vītiņa, Ilga Ejupa un Astra Vītola.
Foto: Aleksandrs Kalniņš

Spridītis dodas pasaulē

ANDREJA JANSONA DZIESMU SPĒLE BOSTONĀ, ŅUJORKĀ UN TORONTO

Kas gan nepazīst Sprīdīti, šo ganuzēnu, kas ar tēva lāpstu pār plecu dodas pasaulē mantu meklēt, laimi atrast? Bērni to iepazīst skolā vai zina jau no vecāku stāstītām pasakām. Ar Annas Brigaderes lugu Sprīdītis devies arī trimdā. Bet noticis kas gluži neparasts — Sprīdītis prot ne vien stabulēt — viņš dzied! Tāpat Lienīte, vecmāmiņa, pamāte, Vēja un Mežamāte un citi, viņi visi dzied, jo izrādās, ka Sprīdītis iekļuvis dziesmu spēle. Par to gādājis komp. Andrejs Jansons, Viļņa Baumaņa dziesmu tekstiem dodot mūziku, visu lugu ietērpjot skaņās. Jansons devis oriģinālu dziesmu spēli ar orķestri un koŗi. (Komponists pats arī diriģēja latviešu dziesmu svētkos Bostonā un tagad Ņujorkā.)

Pēc lieliskajiem panākumiem Bostonā Sprīdītis atgriezās Ņujorkā, kur Ardis Vinklers atbūris lauku sētvidu, un ar krāsām un gaismām gādājis visas tās teiksmu vietas, kuŗās Sprīdītis iegriežas, pasaulē aizgājis. Pēc tam Sprīdītis ieradās Toronto, kur deva izrādi 15. oktobrī.

Andrejs Jansons savu dziesmu spēli radījis bērniem, piemērojot to bērnu spējām. Ne vien pats Sprīdītis, arī visi pārējie — arī milzis Ļutausis, Baltais vecītis, pat Nelabais — visi nāk no Ņujorkas un apkaimes skolēnu saimes, vienīgi Pamāte (Zinta Pailova) un karalis (Vilnis Baumanis) no pieaugušo vidus. Par viņu gaitām uz skatuves rūpējušies režisors (Māris Ubāns), choreografe (Silvija Rācene), repetītore (Ilze Akerberga), grimētāja (Ilze Kļaviņa), apgaismotājs (Mārtiņš Zālīte), jā, arī sufliere (Māra Buka, Ilze Embrekta) un vēl citi. Rezultātā, prieks pašiem bērniem tēlotājiem, prieks citiem bērniem un pieaugušajiem par skanīgo izrādi, jo visus Sprīdītis aizved uz bērnudienu pasauli, kur fantazijas tēli dzīvo blakus reālajiem, kur labajiem darbiem vienmēr seko atalgojums un atzinība, kur ganiņam iespējams tikties ar karali un precēt princesi, ja vien pats to grib.

Īsts Sprīdītis ir Ivars Embrekts, kas beidzis 6. pamatskolas klasi, ir arī mazskauts, un nākotnē grib kļūt par aktieri. Šai dziesmu spēlē viņš rādīja, ka tas viņš tiešām spēj būt. Augumā, izskatā un dūšā viņš bija īsts Sprīdītis.

Ņiprā Lienīte izrādījās Laura Padega, un īsti vīzdegunīga bija Aijas Bukas princese Zeltīte. Arī Pamāte (Zinta Poilova), Vecmāmiņa (Aija Abene), Vēja māte (Ilze Abene), Meža māte (Elizabete Stota) palīdzēja Sprīdīša tēla raksturu slīpēt, un Sīkstulis (Aivars Gobiņš) gādāja par īstām mocībām. Gaišmatainā Aiga Raudzene bija pārvērtusies par tumšu, neglītu raganu, toties viscaur balts un mirdzošs Edvīna Stota Vecais vīriņš. Izrāde publiku smīdināja, un sevišķi mazos skatītājus saistīja milža Ļutauša (Samuēls Knochs) un īsti velnišķā Nelabā (Aivars Gobiņš) dancošana pēc Sprīdīša stabules. Bērni, meitas, puiši, galma dāmas un galma kungi vēl papildināja jauko dziesmu spēli, un viņu dziedāšanai uz skatuves piebiedrojās koris blakus orķestrim.

Sprīdīša atziņa, ka no tāluma viss tikai izliekas labāks, liek viņam ilgoties atpakaļ pie vecmāmiņas, pie Lienītes, un kad gulbītis to aizved uz Laimīgo zemi, tāpat kā lugā, arī dziesmu spēlē Sprīdītis nonāk atpakaļ lauku sētā, kur pat pamāte vairs neliekas ļauna, tikai barga, un ne karalis, ne nauda vairs Sprīdīti nevar aizvilināt prom pasaulē. Liekas, ne vien Sprīdītim ir burvju stabulīte, tāda noteikti ir arī komponistam Andrejam Jansonam, jo kā gan citādi viņš būtu varējis sapulcināt dziesmu spēlei tik daudz bērnu un jaunatnes kopā, likt viņiem spēlēt, ir dziedāt.

Jāpiemin, ka šī nav pirmā dziesmu spēle, kuŗai Andrejs Jansons devis mūziku. Pirms tās jau spēlētas un dziedātas divas citas viņa dziesmu spēles — Meža teika un Sarkangalvīte. Bez tam viņa nopelnos ap 50 tautasdziesmu sabalsojumi balsīm un koklēm un dažādiem instrumentiem, deju svīta orķestrim, senlatviešu deju svīta pūtēju kvintetam, mūzika lugām Lolitas brīnumputns un Maija un Paija; viņš instrumentējis Bruno Skultes simfonisko poēmu Daugava, kuŗas pirmizrāde notika Ņujorkas Linkolna centrā.

Aina Kraujiete

NAMEJA GREDZENI

Dažādos lielumos	10 karatu zelta	$159.50
(pasūtot uzrādīt	14 karatu zelta	$189.50
lielumu)	Tīra sudraba	$ 29.95

Pasūt, pa tel. (416) 439-3347. Čeki vai naudas pārvedumi adresējami: BENJAMIN IMPORT CO. P. O. Box 203 Station H, Toronto, Ont. M4L 5J2. Ontario — jāpievieno 7% nod. Visiem pasūtinājumiem pa pastu vēl $1.00 pasta izdevumiem, iesaiņojumam un apdrošināšanai.

S. VIDBERGA grafikas darbu IZSTĀDE

TORONTO, Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās.

Atklāšana 3. novembrī pl. 20. Izstāde atvērta arī 4. nov. no pl. 10—17 un 5. nov. no pl. 14—19.

Pasta apstākļu dēļ ielūgumus nevaram izsūtīt.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas 1978. g. sarīkojumi draudzes dievnamā

29. oktobrī kopdievkalpojums ar ar Igaunu draudzi un abu draudžu kopīga pēcpusdiena.

3. decembrī koncerts adventa ieskaņai jauno mākslinieku un jaunatnes koŗa izpildījumā.

28. oktobrī pl. 19.30 Latviešu namā TLMM kluba gezonas atklāšanas balle. Spēlēs Runči.

29. oktobrī pl. 14 Latviešu namā TLB telpās V. Kalniņa priekšlasījums „Latvieši citu tautu skatījumā." Kafija.

29. oktobrī pl. 16 Latviešu nama 14 gadu darbības atcere ar mūzikālu pēcpusdienu. Kafija.

2. novembrī pl. 14 Latviešu namā pensionāru kārtējā sanāksme ar filmu izrādi.

4. novembrī pl. 19 DV namā Toronto nod. gada svētki. Toronto Latviešu b-bas pr-ka J. Brieža referāts. Piedalās Zīles koŗa solisti. Deja.

4. novembrī pl. 19 Dainas koŗa koncerts Masonic templī, 888 Yonge Str. Pēc tam saviesīgs vakars. Spēlēs Runči. Biletes un galdiņi pasūtināmi pie koristiem.

5. novembrī pl. 16:30 Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē Gaujas (14.) gaidu vienības Mārtiņu vakars bērniem ar uzvedumu „Lāčīša Pū piedzīvojumi."

10. novembrī pl. 19 Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu zālē atklās J. Popeļa gleznu izstādi. Tā būs atvērta arī 11. nov. no pl 15—21 un 12. nov. no 14—21.

11. novembrī pl. 17 Varoņu pieminas svētbrīdis Saulainē pie kritušo kaŗavīru piemineklja. Groziņu vakars sarīkojumu telpās.

11. un 12. novembrī pl. 10 Ziemeļamerikas baltiešu izlašu vienību sacensības volejbolā un basketbolā Ealr Haig Collegiate Institute, 100 Princess Ave. Villodēlē, netālu no Yonge un Sheppard pazemes petstātnes. Sestdienas vakarā sporta saimes groziņu vakars Latviešu nama augšējā zālē.

11. novembrī Ziemeļamerikas batiešu galda tenisa sacensības, rīko lietuvieši.

11. novembrī Dižduncа 30 gadu pastāvēšanas sarīkojums.

12. novembrī pl. 15 DV namā Arņa Ķekša referāts „Ilze Kalnāre latviete — vaidelote". Kafija. Ieeja pret ziedojumiem. Vanadžu sarīkojums.

19. novembrī (svētdien) pl. 15 Toronto universitātes Convocation Auditorium 31 King College, Circle Latvijas valsts svētku 18. novembŗa 60 gadu atcere. Svētku runu teiks nesen brīvībā izkļuvušais māc. Jānis Šmits.

24. un 25. novembrī Toronto latviešu ģimnazijas 25 gadu atcere ar dievkalpojumu, aktu, teātŗa izrādi un balidojumu.

25. novembrī pl. 19 DV namā Kaŗavīru daudzinājums. Piedalās visas kaŗavīru organizācijas.

DV sporta kluba 25 gadu atceres svētkos trīs kluba dibinātāji kavējās atmiņās par kluba sākuma laiku. No kreisās: R. Kadiķis, agrākais DV KV priekšsēdis E. Krūka un K. Briedis. Augšā pa labi – kluba priekšnieks R. Kadiķis un Mirdza Kadiķe ar 25 gadu dzimšanas dienas kliņģeri. Apakšā: atzinības velšu saņēmējas par veikto darbu gadskārtējos sportistu apbalvošanas vakaros, no kreisās: Hilda Auptmane, Anna Rone, Sarmīte Vītola, Mirdza Kadiķe, Rasma Gaile, Elza Kudrašova un Katrīna Garjāne.
Foto: J. Ligers

26. novembrī pl. 17 Latviešu namā Olgas Grīpes-Pētersones koncerts.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS 20. sezonas KONCERTI

2. decembrī pl. 20 Town Hall, Skaidrītes Līdumas-Hildebrantes (soprāns) koncerts.

29. martā pl. 20 Town Hall, Ievas Grambiņas (vijole) koncerts.

2. un 3. decembrī DV namā Ziemsvētku tirdziņš.

16. decembrī pl. 19 DV namā DV Toronto nod. eglītes vakars pieaugušiem.

17. decembrī pl. 15 DV namā eglītes vakars bērniem.

31. decembrī DV namā Jaungada sagaidīšana.

31. decembrī Latviešu namā Jaungada sagaidīšanas balle. Spēlēs Runči.

1979. GADĀ

27. janvārī DV namā Ķirbēnu sapulces 60 gadu atcere.

22. aprīlī (svētdien), pl. 17. vanadžu koŗa ZĪLE 7.gadskārtējais koncerts Toronto univers. mūzikas fak. ēkā (Walter Hall — Edw. Johnson Bldg.).

KIČENERA

28. oktobrī pl. 19 Slovēņu zālē, Mills Str., Breslavā, DV Kičeneras-Vaterlū nod. 26 gadu darbības atceres sarīkojums ar vīru koŗa Viesturs koncertu un saviesīgu vakaru.

SV. KATRĪNAS

12. novembrī pl. 15 latviešu organizāciju rīkotā LATVIJAS 60 G. DZIMŠANAS DIENAS IESKAŅA Brock University, St. Catharines. Piedalās simfoniskais orķestris un apvienotie koŗi (250 p.). Diriģenti: A. Purvs un A. Skudra-Kārkliņa. Solisti: Skaidrīte Hildebrante-Līduma un Dr. Jānis Kļaviņš.

HAMILTONA

3. novembrī pl. 19.30 Latviešu b-bas namā 16 Queen St. N., mākslinieka Bruno Treimaņa darbu skates atklāšana. Rīko Hamiltonas latv. skoļa, gaidas un skauti. Izstāde atvērta 4. nov. no pl. 10—20, 5. nov. no 12—16.

Latviešu valodas kursi Toronto universitātē jau 6. gadu

Latviešu valodas kursi Toronto universitātē turpinās jau sesto gadu. Šai mācību gada kursā, kas sākās 12. oktobrī, reģistrēti 16 kursanti, trīs vīrieši un 13 sievietes. Kursi savā laikā dibināti Baltijas studiju veicināšanas apvienības (AABS) protektorātā. Visus šo gadus kursu organizētāja un koordinātore ir Emīlija Ziplāne, kas izteicās, ka sākumā kursi galvenokārt balstījušies uz stipendijām. Šogad studenti tādas nav pieprasījuši, bet rīkojušies pašu iniciātīvā, lai papildinātos latviešu valodā. Daži informāciju par kursiem ieguvuši no laikraksta Latvija Amerikā.

Šai mācību gadā Toronto universitātē notiek latviešu valodas iesācēju kurss, 20 lekcijās, katru ceturtdienas vakaru, no pl. 19.30 līdz 21.30, universitātes Larkim ēkā Andas Liberes vadībā. Šā gada kursantu vairums ir jauktu tautību laulību partneŗi. Divi studenti nāk no Vaterlū: viena kanadiete un latvietis Krišs Ulmanis, kas ieceļojis no Zviedrijas. Viņi katru ceturtdienas vakaru brauc uz kursiem Toronto. Cittautu izcelsmes studenti vēlas mācīties latviešu valodu, lai varētu sarunāties ar saviem latviešu radiem un iekļauties latviešu sabiedrībā. Kāda jauniete, kuŗai māte ir latviete un tēvs lietuvietis, runā abas valodas, pieteikusies valodas kursā, lai apgūtu rakstu valodu un lasīšanu.

Pie Toronto universitātes darbojas kā rēgulārais kredītkurss vēsturē — HIST 354 kurss, kur vienā sekcijā lasīs arī Baltijas vēsturi. No latviešiem šai kursā pieteikusies Viktorijas kolledžas trešā gada vēstures studente Māra Rāviņa.

—ls—

JURI IVANENKO

m e k l ē

Leonards Smukša

Marktfeldstr. 138, 4050 Mönchengladbach 1, West Germany.

Viņu pašu vai personas, kas zinātu viņa atrašanās vietu, lūdzu rakstīt uz augšminēto adresi.

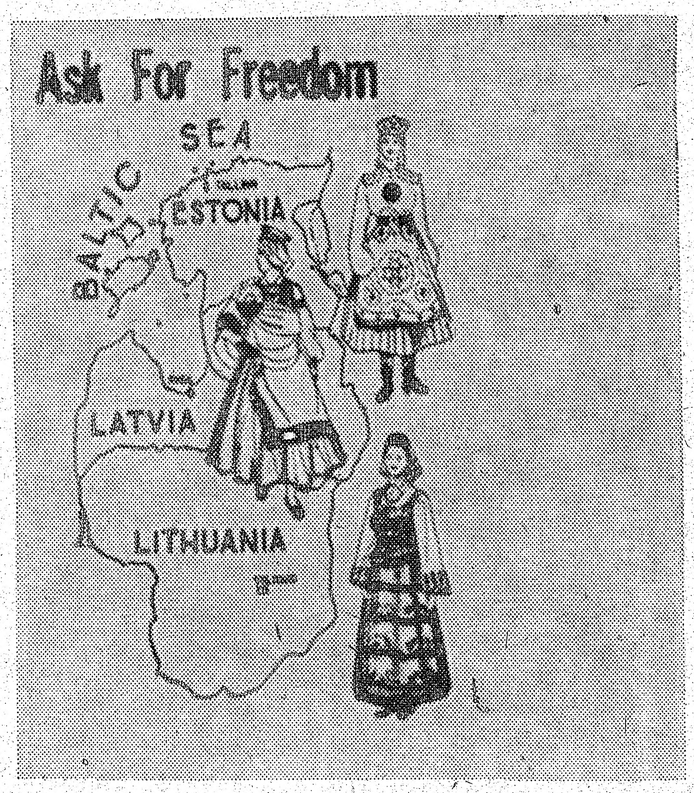

Visām trim Baltijas valstīm, Igaunijai, Latvijai un Lietuvai šogad aprit 60 gadu kopš to dibināšanas. Augšējā attēlā aploksņu zīmējums, ko mums piesūtījis Augusts Lieljuris no Bostonas (27 Spring Park Ave., Jamaica Plains, MA. 02130, U.S.A.). Viņš ieteic iegādāties šādas aploksnes vairumā un lietot savā sarakstē, pasūtinot tās ar šādu zīmējumu ikvienā spiestuvē.

Latvisko

Vajadziga baznicas vēsture

Mācītāja E. Ķiploka atsūtīto referātu par Latvijas baznīcas vēstures saglabāšanu otrā sinodē Ņujorkā 6. oktobrī nolasīja māc. R. Zariņš.

Vēstures uzdevums ir atdzīvināt pagātni tagadnes un nākotnes labā. Baltijas vācieši cildināja baznīcu, latvieši bija pasīvā lomā, bet marksisms prasīja pilnīgu baznīcas padošanos marksismam. Grāmatās nav pienācīgi novērtēta latviešu baznīcas nozīme, vērtēja referents. Bīskaps Alberts mūsu vēstures grāmatās atzīmēts tikai par karotāju vadītāju. Švābes sarakstītajā vēsturē nav atzinīgi vārdi par baznīcu, lai gan tā daudz pieminēta. Bez aizspriedumiem nav arī mūsu viedoklis. Jāatzīst, ka baznīcas darbs slīdējis uz leju.

Vēsture rakstāma tad, ja ja pieejamas vēstures liecības (avoti). Mūsu zemes archīvi postīti vairāk nekā citās zemēs, tāpēc maz saglabājušās liecības par iepriekšējo gadsimtu darbību. Latvijā nav saglabājusies neviena romāņu stilā celtā baznīca, kādas cēla pirms 1250. gada. Visas tās vēlāk pilnīgi pārbūvētas. Daudz postījumu nodarīja 1905. gada revolūcija un Pirmais pasaules karš, nesaudzēja arī Otrs pasaules karš, ne padomju okupācija, kas konfiscēja baznīcas vērtības. Dažreiz tās baznīcu darbinieki paslēpa vai noraka. Tagad, labojot Ventspils baznīcas ērģeles, atrasti noslēpti baznīcas virsvaldes protokoli. Materiāli par dažām vērtībām ir Rātslaukuma bibliotēkā. Latvijas valdība nodibināja piemineklu pārvaldi, kur bija reģistrēti ap 1800 priekšmetu, no tiem ap 500 attiecās uz baznīcām. Baznīcas vadībai nav bijusi sevišķi aktīva datu saglabāšanā, parasti uzglabājušies tikai metriskie ieraksti.

Jāmēģina saglabāt archīvus. Pēc archibīskapa T. Grīnberga nāves viņa atstātos materiālus uzskatīja par personisku saraksti, par kuru pētniekiem nekas nav jāzina. Ir svarīgi, lai turpmāk izšķirtu personisko saraksti no baznīcas un dokumentiem.

Bez dokumentiem jāapzina arī baznīcai nozīmīgas grāmatas, kuru novietošanai vajadzīgas telpas. Māc. E. Ķiploks sācis archīva sakārtošanas darbu, bet tam nav pietiekami daudz telpu. Viņš archīvu nodevis LELBA rīcībā. Labus materiālus varētu sagādāt dzimtenes apmeklētāji, kā arī vēstules no piederīgiem Latvijā. Mums jādokumentē arī dzimtenes draudzes. Pagājušajā gadā Vācijā iznāca grāmata par Vidzemes draudzēm līdz 1890. gadam.

Latvijas baznīcas vēsture prasās pēc jaunām publikācijām un atziņām. Mums ir pienākums un iespēja rūpēties, lai par baznīcas pagātni būtu patiesas liecības.

Sanāksmes dalībnieki ar visām balsīm nolēma iegādāties neatkarīgās Latvijas laikā izdoto konversācijas vārdnīcu, piešķirot tās iegādei prasītos 600 dolarus.

Archibīskaps A. Lūsis papildināja referātu ar piebildēm, ka māc. Ķiploks labi iekārtojis archīvu, tam ir plaši materiāli, ziņas, uzņēmumi, arī atsevišķas dienas grāmatas, chronikas. Archīva darbā iesaistīts prof. Lazda. Tur ir arī prāv. A. Veinberga un Baznīcas virsvaldes priekšnieka P. Eglīša archīvi. Iespējams, ka varēs dabūt arī archibīskapa T. Grīnberga atstāto archīvu. Šādos vecos archīvos dažreiz var atrast noderīgas ziņas. Archibīskaps A. Lūsis norādīja, ka Anglijā atrasti pierādījumi, ka mācītājam Robertam Slokenbergam nav atņemtas mācītāja tiesības, bet tikai tiesības strādāt Anglijā (māc. R. Slokenbergs mira 1957. gada 22. oktobrī Anglijā).

Kādreiz domāja par archīva telpu iekārtošanu Vašingtonā, novēlot 10.000 dolaru Vašingtonas draudzei. Citi runātāji norādīja, ka šāds ieguldījums ir mazs, domāts tikai sākumam, telpas varētu iekārtot arī citā vietā. Bija arī ierosinājums baznīcas archīvu apvienot ar ALA archīvu, bet ALA priekšsēdis J. Riekstiņš uz to nevarēja dot atbildi. Māc. V. Vārsbergs ieteica pārfotografēt draudžu biļetenus mikrofilmās un tā tos uzglabāt. Māc. Cepure aicināja nodibināt komisiju, kas rūpētos par telpu sagādi.

LELBA sastāvā uzņēma Bostonas misijas Trīsvienības ev. lut. draudzi.

V. I.

ASV un Kanadas spēlētāju sacensība novusā risinājās 21. un 22. oktobrī DV namā Toronto. Valstu sacensībās vīriešiem ASV spēlētāji pieveica Kanadas izlasi ar 31:18. Augšējā attēlā spēļu kopaina DV namā. Apakšā: ASV un Kanadas labākās novusa spēlētājas, kuras „amerikānietes" pieveica ar 4:0, bet dubultspēlēs Kanadas spēlētājas uzvarēja ASV ar 1:0. Attēlā no kreisās: Velta Nurse, Asja Avota (abas Kanada), Vineta Spuntule, Margarita Ringa un Irma Misjūna (visas ASV). Foto: J. Liģers

Latvisko tautas tērpu košums slaidā dejas pagriezienā. Foto: Aleksandrs Kalniņš

3288 grāmatas par Baltijas valstīm

BALTIEŠU BIBLIOGRAFIJA TORONTO UNIVERSITĀTES BIBLIOTĒKĀ

Baltijas studiju apvienības (AABS) ierosmē un atbalstā otrā izdevumā iznācis baltiešu bibliografijas katalogs, kurā atrodamas 3288 grāmatas par Baltijas valstīm un baltiešu tautām Toronto universitātes bibliotēkā. Katalogu rediģējusi Emīlija Ziplāne, kura vada bibliotēkas grāmatu izlases daļu un viņas baltiešu kolēģas Vilda Mockus un Elvi Ēra, kā arī Betija Makkinstri.

Salīdzinot kataloga otru izdevumu ar pirmo 1972. gadā tai pašā redakcijā, grāmatu kopskaits dubultojies. Jaunajā izdevumā ievietota bibliografija arī par senprūšiem un Teitoņu ordeni Prūsijā, kas nebija atrodama iepriekšējā izdevumā. Papildus katalogā ievietotai bibliografijai, dokumenti par Baltijas valstīm atrodami arī Toronto universitātes bibliotēkas valdības dokumentu sekcijā. Tie pieejami, sameklējot uz vietas, bet nav atrodami universitātes bibliotēkas publiskā katalogā.

Vislielākais grāmatu skaits ir baltiešu kataloga literātūras nodaļā. Pieskaitot grāmatas par mūziku, teātri, filmu, presi un žurnālismu, sanāk gandrīz vai puse no visu kataloga grāmatu kopskaitā. Nelielā skaitliskā pārsvarā pārstāvēta latviešu literātūra, kurai seko lietuviešu un igauņu literātūra.

Samērā plaša ir kataloga ģeografijas un vēstures nodaļa. Tajā pārstāvēti gandrīz visi latviešu vēsturnieki un viņu kapitāldarbi — Edgars Andersons, Aleksandrs Berķis, Alfreds Bīlmanis, Vilis Biļķins, Edgars Dunsdorfs, Andrejs Ezergailis, Uldis Ģērmanis, Arnolds Spekke, Ādolfs Šilde, Arvēds Švābe un saimniecības vēsturnieks Arnolds Aizsilnieks. Atrodami arī baltvācu vēsturnieku — Arbuzova, Bunges, Helmaņa, Širrena, Vitrama un citu darbi. Samērā daudzi agrāko baltvācu vēsturnieku darbi un vēsturisku dokumentu kopojumi, izdoti no jauna Rietumvācijā; laba daļa no tiem atrodami Toronto universitātes bibliotēkā.

Bez jau minētām kataloga plašākām literātūras un vēstures nodaļām tajā ir arī nodaļas par mākslu, architektūru, tiesībām, valodniecību, etnoloģiju, archaioloģiju, reliģiju, filozofiju, sabiedriskām zinātnēm un zinātni vispār. Nodaļas sadalītas Baltijas valstu — Igaunijas, Latvijas un Lietuvas apakšnodaļās. Katalogā ir arī autoru un grāmatu nosaukumu rādītājs alfabētiskā kārtībā, lai atvieglotu grāmatu atrašanu, ja zināms grāmatas autors vai nosaukums.

Kataloga rediģētājai Emīlijai Ziplānei un viņas kollēgām jāpateicas par lietpratīgo un glīto izdevumu. (Angļu nosaukums: Baltic Material in the University of Toronto Library, 2nd edition, compiled by Emilija Ziplāns, Vida Mockus, Betty McKinstry, Elvi Aer. University of Toronto Press, 1978, 267 pp.).

Kārlis Kļaviņš

Dieva mierā aizgājis mūsu mīļais

Kārlis Alfreds Korbs

dzimis 1913. gada 3. decembrī Alojā,

miris 1978. gada 13. oktobrī Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Ausma, dēli, meitas, mazbērni, vedekla un znots

DV Toronto nodaļas biedrs

Kārlis Alfreds Korbs

dzimis 1913. gada 3. decembrī Alojā,

miris 1978. gada 13. oktobrī Toronto.

Ak retākas rindas
ik gadu mums tiek . . .

Sēro

DV Toronto nodaļas saime

Mūsu aktīvais kluba biedrs

Māris Paulens

miris traģiskā nāvē 1978. gada 16. oktobrī

Viņu mūžīgā piemiņā paturēs

Toronto Latviešu Mednieku un Makšķernieku klubs

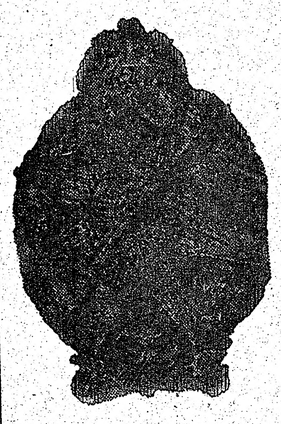

Mūžības pulkiem pievienojies

Pirmā pasaules kara dalībnieks

Fricis Kažoks

dzimis 1894. gada 4. decembrī Latvijā,

miris 1978. gada 20. oktobrī Sv. Katrīnās

Latviešu kara veterānu - strēlnieku biedrība Toronto

Latviešu nama valde Toronto atzīmē nama

14 gadu darbību

29. oktobrī pl. 16.00, Latviešu namā

ar mūzikālu pēcpusdienu

Piedalās koŗa Z Ī L E solistes.

KAFIJA - ATSPIRDZINĀJUMI - UZKODAS
Sarīkojuma laikā izlozēs dāmu komitejas rīkotās loterijas laimestus

Ielūdz

Latviešu nama valde

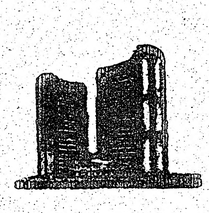

Toronto pilsētas paziņojums par standartlaika ievērošanu, sākot ar 1978. g. 29. oktobri.

Pēc pilsētas valdes norādījuma iedzīvotājiem izdots aicinājums ievērot vasaras laiku no 1978. g. 30. aprīļa līdz 30. oktobrim. Tagad pilsoņi aicināti atgriezt atpakaļ pulksteņus par vienu stundu plkst. 2 no rīta svētdien, 29. oktobrī.

Frederick J. Beavis

Mayor

Atklāts paziņojums Pašvaldības vēlēšanas Toronto pilsētā 1978. g. 13. novembrī IEPRIEKŠĒJA BALSOŠANA

Ar šo paziņoju ka saskaņā ar Pašvaldību vēlēšanu likuma 41. panta labojumu, beidzamā diena iesniegt lūgumu apliecības saņemšanai, lai balsotu iepriekš, ir 1978. g. 13. novembris.

Lūgumi šādas apliecības saņemšanai iesniedzami pilsētas ierēdnim kārtējā darba laikā, no pl. 8.30 — 16.30 un pirmdien, 1978. g. 13. novembrī starp pl. 8.30 un 17.

Lai saņemtu tuvāku informāciju attiecībā uz personām, kas varētu būt iepriekšēji balsotāji, lūdzu sazinieties ar Pilsētas ierēdņa biroju Pilsētas valdē Toronto.

ROY V. Henderson,
City Clerk and
Returning Officer.

Toronto ziņas

(Turpinājums no 8. lp.)

jās vairāk nekā 200 apmeklētāju, kas pēc izrādes veltīja tēlotājiem un režisoram Dzintaram Pūpēdim ilgus aplausus. Toronto teātris ar šo izrādi jau viesojies Priedainē un Vilimantikā, ASV, bet 4. novembrī vēl paredzēta izrāde Čikagā, kur to aicina Čikagas teātŗa kopa. Toronto izrādi atkārtos vēl 20. janvārī, lai dotu vēl lielākam skaitam latviešu noskatīties šo psiholoģiski laikmetīgo lugu, kas lielus panākumus guvusi arī citos latviešu centros un izrādīta arī Austrālijā, izpelnoties vislabākās atsauksmes. Tā filmēta un angliskajā versijā izrādīta arī televīzijā. — Pēc izrādes teātriniekiem radās grūtības ar dekorāciju aizvešanu, jo „jaunie kanadieši" kas vēlās stundās bieži „mētājas" ap pilsētas skolām, mazo autobusu bija krietni sadauzījuši un izsituši arī prožektorus. Šādi un līdzīgi jaunieši savā mazvērtības sajūtā tinušies klīst pa Toronto publiskajiem parkiem un vietām un ar dažiem alkohola pilieniem uzmundrināti, nodara simtiem tūkstošiem dol. zaudējumus gadā.

◍ TLB inženieŗu un tehniķu kopas šīs sezonas pirmais referātu vakars 19. oktobrī Latviešu namā pulcināja 36 klausītājus. Darba apstākļi bija kavējuši ierasties referentu inž. J. Aunu. Viņa vietā inž. A. Sudmalis ar dzīvesbiedri Aleksandru pastāstīja par savu ceļojumu uz Venecuēlu, Trinidadi un Tobago. Karakasā, Venecuēlā, mītot trimdas „turīgākie" latvieši. Stāstījumu papildināja krāsu uzņēmumi. Inž. R. Pētersons savukārt rādīja filmas uzņēmumus no šīm pašām vietām. Sarīkojumu ievadīja kopas priekšnieks R. Strazds. Kopas nākošais referātu vakars 9. novembrī pl. 19.30 TLB telpās, Latviešu namā.

◍ Mednieku un makšķernieku kluba šīs sezonas pirmās tītaru šaušanas sacensības 21. oktobrī kluba īpašumā Bērzainē pulcināja vairāk nekā 70 dalībnieku. Tie ieguva 82 tītarus. Sekmīgākie bija A. Mackars (5 tītari), A. Minnis (5). J. Birznieks ar K. Blumbergu katrs ieguva četrus tītarus. Astoņi šāvēji izcīnīja katrs 8 tītarus, bet 4 — katrs 2 tītarus. 32 šāvēji ieguva pa vienam tītaram. Sacīkstes vad. sporta nozares vadītājs A. Mackars ar palīgiem D. Marsonu, J. Birznieku, A. Minni un K. Blumbergu. Nākošās tītaru šaušanas sacensības 25. novembrī pl. 10 Bērzainē. Kluba rudens sezonas atklāšanas sarīkojums 28 oktobrī pl. 19.30 Latviešu namā. Spēlēs Runči.

◍ Kā jau mūsu laikraksta iepriekšējā numurā bija minēts, 16. oktobrī traģiskā nāvē uz dzelzceļa pārbrauktuves bojā gājis 24 gadus vecais Māris Paulēns. Viņu pēdējā gaitā no Rosara apbedīšanas nama uz latviešu kapiem 20. oktobrī izvadīja māc. Ā. Čops. Sēru mūziku spēlēja Edite Timermane-Ozola. No Toronto latv. mednieku un makšķernieku kluba pēdējās ardievas teica priekšnieka vietnieks D. Marsons. Aizgājēja vecāku mājā Stoŗvillē bija rīkots bēŗu mielasts. Aizgājējs kluba šaušanas sacensībās īsā laikā bija izcīnījis vairākas godalgas. Kā vēlāk policija noskaidrojusi, braucēji krūmainajā apvidū nav laikā pamanījuši sarkanās signālugunis; arī saule spīdējusi tieši pretim. Nelaime notikusi ap pl. 18.15, atgriežoties no darba.

VINIPEGA

◍ Visai aktīva bijusi Vinipegas latviešu sabiedriskā dzīve šī gada sākuma un vasaras posmā. Bez parastajām organizāciju un draudzes rosmēm lielākais notikums bija visu organizāciju un atsevišķo latviešu aktīvā piedalīšanās folklorāma-78 rīkošanā. Tā bija labi organizēta. Latviešu paviljonu vadīja Ojārs Radovskis ar Pauli Tizeku kā paviljona galvu un Lilita Kļaviņa kā „Miss Rīga", kas arī ieguva „pirmās princeses" titulu Folklorāmā. Plašo skati bija iekārtojusi Mirdza Rutule ar palīgiem.

◍ Vinipegas latviešu ev. lut. draudze uzsākusi aktīvu darbību, pateicoties enerģiskajam draudzes mācītājam Dr. Egīlam Grīslim. Dievkalpojumi notiek katru otro svētdienu, bet bībeles stundas, sākot ar 27. oktobri, mācītāja ģimenes mājā.

◍ Latvijas universitātes dibināšanas dienas atceres aktu Vinipegā atklāja Vinipegas latviešu akadēmiskās saimes valdes priekšsēdis A. Vītiņš. Svētbrīdi vadīja māc. prof. Dr. Egīls Grīslis. Īsā uzrunā A. Vītiņš pakavējās pie Latvijas universitātes izveidošanās, sākumā dibinot Latvijas augstskolu, kas vēlāk pārdēvēta par Latvijas universitāti. 1919. g. 29. septembrī sākās darbs deviņās fakultātēs ar 110 mācībspēkiem un 940 reģistrētiem studentiem, no kuŗiem 70 proc. bija vīrieši, no tiem lielākā daļa atradās kaŗa dienestā. Kad 1919. g. 8. oktobrī sākās Bermonta uzbrukums jaunajai Latvijas valstij, studenti stājās kaŗavīru rindās. Kritušos cīnītājus pieminēja ar klusuma brīdi. Akadēmisko runu Zentas Mauriņas piemiņai teica baltu filologe Leokādija Staudža. Referente deva plašu Z. Mauriņas darba un dzīves raksturojumu.

A. V.

Meklēju

līdziedzīvotāju sievieti savā dzīvoklī. Atsevišķa guļamistaba un vannas istaba, Jane - Finch rajonā.

Zvanīt vakaros pēc pl. 18.00

661-9816.

✝

Kārlis Korbs

dzimis 1913. gada 3. decembrī,
miris 1978. gada 13. oktobrī.

Sv. Andreja ev.-lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

Lielākā tiesa savas personības izveidošanas kursi ir godīgi, bet....

jums ir jāzina, ko Ontario valdība dara, lai palīdzētu jums pazīt tos, kas tādi nav.

Šinīs laikos mācīt cilvēkiem izveidot pašiem sevi ir kļuvis par lielu saimniecisku pasākumu. Lai gan šādi kursi un technika var labvēlīgi ietekmēt jūsu sabiedrisko dzīvi un labklājību, tie var arī cilvēkus izmantot un krāpt.

Savas personības izveidošanas kursiem, kas saistīti ar ilgāku laika periodu un lieliem naudas līdzekļiem, vajadzīgs īpašs līgums, kas jums jāparaksta.

Ideāli ņemot, kontrakts ir tādēļ, lai jūs pasargātu, ka jūs iemaksājat tieši tikdaudz naudas, cik ir jāmaksā, un arī saņemat paredzētos pakalpojumus.

Pirms jūs parakstāt līgumu, pārliecinieties, vai jūsu intereses ir aizsargātas.

Sargaities no sapņu tirgotājiem. Ontario provinces Patērētāju un tirgotāju ministrija izdevusi viegli saprotamu informātīvu brošūru, kas:

- apraksta dažus no negodīgiem veidiem;
- pastāsta, kā tos pazīt;
- dod padomu, kā rīkoties ar maksājumiem šādiem sevis izveidošanas kursiem un piedāvājumiem pa pastu.

Lai saņemtu bezmaksas brošūru ar nosaukumu „Beware the Dream Merchant Who Promises a „New You", rakstiet:

Consumer Information Centre
Ministry of Consumer and
Commercial Relations
555 Yonge Street
Toronto, Ontario M7A 2H6

- dod padomus, kādas jums ir tiesības tirdzniecības prakses un patērētāju aizsardzības likuma ietvaros;
- izskaidro, kādiem punktiem jābūt ietvertiem katrā līgumā, ko jūs parakstāt;

Frank Drea,
Minister of Consumer and Commercial Relations
William Davis, Premier
Province of Ontario

Mirdza Muižniece

Plākšņu tektonika

(Beigas)

Tiešs plākšņu kustības rezultāts ir lielās kalnu grēdas, kā Alpi, Himalaji, Urali, Apelačiani, u.t.t. Jau ilgi ļaužu prātus nodarbināja kalnu virsotnēs atrastās dziļjūras nogulsnes. Agrākās teorijas apgalvoja, ka tagadējo kalnu vietas agrāk atradušās jūras dibenā un tad vertikālā virzienā izcēlušās augšup. Tagad šo mīklu izskaidro ar plākšņu kustību horizontālā virzienā. Domā, ka ikviena kalnu grēda radusies, saduroties divām plāksnēm, vai nu tie būtu Andu kalni, kas radušies tagadējai Klusā okeana plāksnei slīdot zem Dienvidamerikas plāksnes un krokojot kontinenta muguru, vai Urālu kalni un Apelačiani, kas radušies, savienojoties diviem kontinentiem vienā, kad aizvēries kāds tagad jau sen aizmirsts okeans, vai arī kā Alpi un Himalaji, kur plākšņu spiediens vienai uz otru, liekas, vēl arvien nav izlīdzinājies. Himalaju kalnu rajonā kontinentālā plāksne liekas divkārša, sasniedzot 70 km biezumu. Tur Indijas plāksnei paslīdot zem Āzijas plāksnes, viens otram uzgūlušies virsū divi kontinenti. Seismiskie novērojumi liek domāt, ka okeana malā veidojas jauna grava Indijai dienvidaustrumos, lai būtu iespējams līdzināt radušos spriegumu.

Arī Alpu kalnu veidošanās neliekas nobeigta. Vispār plākšņu kustība Vidus jūras baseinā bijusi stipri sarežģīta. Afrikas plāksne vairākkārt atkāpusies, lai par jaunu sāktu savu uzbrukumu Eiropai. Gibraltaras jūras šaurums brīžiem bijis slēgts, brīžiem atvērts. Starplaiki bijuši pietiekami gari, lai Vidus jūra būtu paspējusi gan izžūt, gan piepildīties no jauna, kā to liecina lielie sāls slāņi tās baseinā. Lēš, ka tāda piepildīšanās vien aizņemtu ne mazāk kā 100, iespējams, visus 1000 gadus.

Lai nu kā, plākšņu tektonika atzīst, ka kalni zemes virsū nebūt nav savu veidošanos izbeiguši, bet to turpina gan pašreiz, kā arī turpinās tālākā nākotnē. Ja tā nebūtu, ūdens un vējš drīz vien nogludinātu zemi līdzenu.

Kustības, kuru rezultātā vēl tagad mūsu acu priekšā izceļas un pieaug augstumā kalnu grēdas, ir lēnas, tās nesaistās ar triecieniem un katastrofām mūsu izpratnē. Kalnu augstums 100 gadu laikā varbūt palielinās par centimetriem desmit vai mazāk. Laika mūžībai diezgan. Tur, kur laiku mērī gadu miljonos, nav jāsteidzas.

Spriež, ka Klusā okeana plāksni savā laikā veidojušas piecas klinšu grēdas, sastopoties vairākos mezglu punktos. Četras no tām tagad pilnīgi uzsūktas dažādās apmales gravās. Atlikusī piektā kore vēl arvien sameklējama Amerikas rietumu piekrastē. Pie tās izbeidzas Sv. Andreja plaisa, kas pašreiz nodarbina Kalifornijas iedzīvotāju prātus.

Klusā okeana plāksne, slīdēdama garām Amerikas plāksnei, ietur samērā vienmērīgu ātrumu 6,5 cm gadā, bet klintis Sanfrancisko rajonā pašreiz iespiedušās no nokavējušās par 4 metriem. Tam vienreiz jāizlīdzinās, un gaidāmie zaudējumi lēsti biljonos dolaru. Tāpat iespējami lieli cilvēku dzīvību zaudējumi. Iedzīvotāji par to jau tik ilgi brīdināti, ka tie pieraduši pie domas, ka katastrofa neizbēgama, un cer, ka varbūt viņu speciāli nodrošinātās ēkas viņus no pārāk lielas nelaimes pasargās.

Līdz šim nav iespējams iepriekš noteikt, kad sagaidāma nākošā zemestrīce, un ja arī būtu — nav zināms, kā to novērst.

Interesanti atzīmēt 1972. g. Vašingtonas simposiumā izteiktos ieskatus: Ja tiešām būtu iespējams iepriekš noteikt zemestrīču laikus — un ar to saistītās sociālās, ekonomiskās un politiskās problēmas būtu varbūt vēl ļaunākas nekā zemestrīce pati. Kā novērst pāniku, satiksmes sastrēgumus, laupīšanas un ekonomisku chaosu? Un ja nu zemes trīce vēl izrādītos vājāka nekā paredzēts? Un kāds labums būtu no tādas paredzēšanas, ja pēc katastrofas vairs nebūtu palikusi pāri pilsēta, uz kuru evakuētajiem cilvēkiem atgriezties?

Ar ko tas viss beigsies? Pieņemot, ka plākšņu kustība turpināsies pēc līdzšinējā parauga arī turpmāk, iespējams paredzēt, kāda izskatīsies zeme pēc 50 milj. gadu un vairāk. Galu galā, pa lodes virsmu plāksnes nevar slīdēt, agri vai vēlu atkal nesaduroties vienai ar otru. Var pieņemt, ka izveidosies atkal jauns superkontinents, un viss sāksies atkal no jauna. Var jau būt, ka reiz visa plākšņu kustība aprims un zeme apklusīs kā mēness vai Marss. Nebūs zemestrīču, nebūs vulkānu, nedz jaunu kalnu un arī ne dzīvības uz zemes.

Katrā ziņā — tam vēl laika. Pagaidām mēs varam priecāties, ka esam izvēlējušies īsto brīdi mitināties uz šīs viesmīlīgās planētas.

Mirdza Muižniece

Lasiet laikrakstu
LATVIJA
AMERIKA
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 Colleges St.,
kā arī apstuvē.

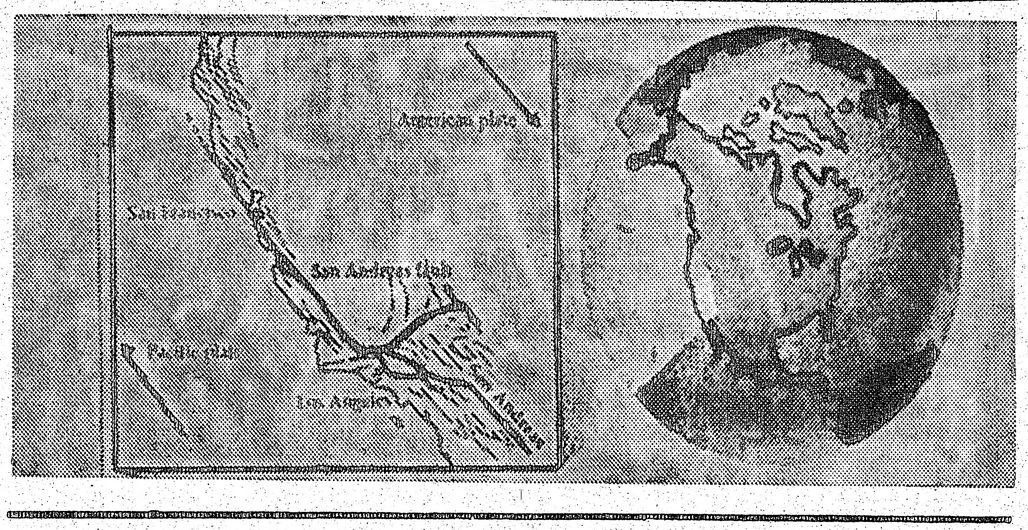

Lasītāju vēstules

(Turpinājums no 3. lp.)

pai!) Šķietami baltieši palika kur bijuši, bet viņus izretināja — viņu labākos cilvēkus aizveda.

Tīrīšanas sākās agri, jau 1940. gadā, tiklīdz padomju karaspēks iemaršēja un pirms vēl sajūsminātā tauta bija paspējusi vienprātīgi nobalsot par pievienošanos Pad. savienībai. Izlase iesākās ar virsniekiem. Mums jāmēģina iedomāties, ko šī pirmā un pēdējā, no tautas nākušo virsnieku paaudze nozīmēja jaunajām valsīm. Viņi nebija Baltijas baroni vai augstprātīgi trani, bet sastādīja nopietnāko, atbildīgāko un enerģiskāko tautas daļu. Vēl kā skolas zēni viņi bija rūdījušies Narvas sniegos aizstāvēt savu jaundzimušo valsti ar saviem pusaudžu augumiem. Tagad šo bagāto pieredzi iznīcināja ar vienu sirpja vēzienu. Bet tā bija svarīga sagatavošanās tautas nobalsošanai. Recepte, protams, bija labi pārbaudīta — vi gluži tas pats nebija darīts jau pašā Pad. savienībā? Klusi un ātri iznīcināt tos, kas varētu radīt pretestību, un arī tos, kas varētu modināt pretestību ar savām domām, runām, rakstiem — un joprojām vēl liksies, ka tauta ir vesela un savā vietā, bet tautas nebūs vairs. No ārpuses nedzīvs zobs izskatās gluži kā dzīvs, bet tikai uz īsu laiku.

Tomēr, Baltijas valstīs 1940. gadā vēl nebija izsūtīšanu, tikai apcietināto nometnes, vai priekš citiem — nāve nošaujot pret cietuma akmens sienām. 1941. gadā, padomju armijām atkāpjoties, viņi sagrāba, cik spēdami, pārtikušus vai tautā pazīstamus cilvēkus un aizveda kā vērtīgas trofejas, lai tad izgāztu kā mēslojumu uz Archipelaga sasalušās zemes. Apcietināšanas notika naktīs, un ģimenei bija atļauts ņemt līdz ne vairāk par 100 kg. Kāpjot vilcienā, ģimenes galvas atšķīra — apcietinājumam un iznīcībai. Pēc tam Ļeņingradas radio draudēja Baltijas tautām visu kara laiku ar nežēlīgu sodu un atriebību. Viņi savus draudus izpildīja, kad atgriezās kā uzvarētāji 1944. gadā. Tad cilvēkus apcietināja bariem. Bet arī šī vēl nebija visas tautas deportācija.

Vienīgi nācijas, kas to pārdzīvojušas, var paceļt savas balsis; mums trūkst vārdu, lai runātu viņu vietā, un labāk nemaisīsimies tām pa kājām. Tomēr, lai palīdzētu lasītājam aptvert, ka šī joprojām vēl ir izsūtījumu zeme, tā pati sagandētā, Archipelāgam piesaistītā vieta, par kuru viņš jau būs dzirdējis, tad paraudzīsimies tuvāk, kā notika Baltijas iedzīvotāju deportācijas. Tās jau nebija nekāds tautas gribas pārkāpums, bet vienkārša un nevainīgs šīs gribas īstenojums. Katrā no trim republikām Ministru padome brīvi nolēma deportēt zināmas savu iedzīvotāju katēgorijas, pie tam uz neatgriešanos. (Šeit redzam skaidri, kāda ir baltiešu valdību neatkarība, kā arī tās bailes un satraukumi, pie kādām šie nožēlojamie pakalpiņi savas valdības noveduši.)

Lai neievainotu mūsu kopējās tēvijas cieņu un izpatiktu mūsu rietumu 'ienaidniekiem', šo dekrētu nepublicēja laikrakstos, nedz izsludināja pašās republikās, nedz arī to nolasīja deportējamiem. To viņiem paziņoja pēc nokļūšanas Sibirijā."

Tik tālu Solžeņicina teksts. Varētu domāt, ka J. Priedītim ir grūtības ar angļu valodu un viņš nav pilnīgi sapratis Solžeņicina ironisko izteiksmi Baltijas notikumu aprakstā. Bet ja vainīga tikai valodas prasme, nav saprotams, kādēļ Priedītis izlaidis savos citējumos tos teikumus, kas apgāž viņa diezgan netaktiski sacīto par rakstnieka „murgošanu" un „aplamībām"? Ne velti Solžeņicins bijis boļševiku katorgā kopā ar baltiešiem un iepazinies ar deportāciju norisēm. To liecina viņa precīzais stāstījums, piem., par virsnieku apcietināšanām okupācijas pirmajās dienās. Ja nu kāds Gulāga III lasītājs īsti nesaprot, ko lasa, vai ļauj vaļu savai fantazijai, tad tā viņa personiska lieta, bet ja tāds lasītājs publicē savu maldīgo uztveri kā jaunatklātu patiesību, pie tam sagrozot tekstu un neievērojot chronoloģiskos datus, tad tā vairs nav tikai personiska lieta vien. Žēl, ka Priedītim tā misējies!

O. Stūris Hamiltonā, Kanadā

PALDIES SPRĪDĪTIM

Sirsnīgs paldies mūzikālās spēles Sprīdītis Toronto izrādes dalībniekiem — aktieriem, koristiem un mūziķiem. Ja iepriekšējo izrāžu izcilā kvalitāte un ar to saistītais garīgais pārdzīvojums bija lielākie iemesli censties panākt izrādes atkārtojumu Toronto, tad lielā skatītāju, sevišķi bērnu, sajūsma vairāk kā attaisnoja visas mūsu pūles. Vai financiālais risks arī atmaksāsies, rādīs kasieru pārskati. — Vislielākā nozīme šeit būs eventuālam Vintario atbalstam, kuru izlems nākamajos 1 — 3 mēnešos.

Žēl, ka tomēr ne visas akustikas un skaņu pastiprināšanas problēmas bija atrisinātas. Kad tās parādījās neparedzēti stiprā formā sestdienas ģenerālmēģinājumā, tad bija par vēlu, lai tiktu pie nepieciešamiem īrējamiem aparātiem. Tā svētdienas rīta pūliņi novērsa tikai daļu no trūkumiem.

Paldies arī centīgajiem priekšdarbu veicējiem, kā arī aizskatuves darbiniekiem. Sirsnīgā sadarbība starp Toronto papildspēkiem un iebraukušajiem darbiniekiem paver iespējas plašākai sadarbībai nākotnē. Tāpat arī paldies biļešu pārdevējiem, vietu ierādītājiem, grupas paēdinātājiem, naktsmāju gādātājiem un devējiem un visiem citiem palīdzīgiem ļaudīm.

Vislielākais paldies Andrejam Jansonam — šeit tālākie vārdi lieki! Es ceru, ka viņa piemērs, gādājot augstas kvalitātes izrādi, mudinās arī citus mākslas radītājus un iedzīvinātājus domāt par jauniem, „riskantiem" projektiem.

Dr. V. Gulēns jun.,
dziesmu spēles Sprīdītis
Toronto izrādes rīcības
komitejas vadītājs

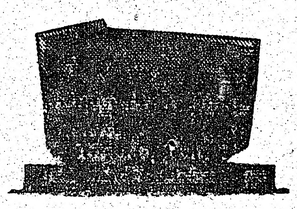

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955

Kvalitātes darbs un
eiropiešu mets

Igauņu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto
Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc E. J. Hopp

MĀRTIŅU VAKARS

5. novembrī, pl. 16.30

Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

Programmā:

Tēlojums LĀCĪTIS PŪ

Nodarbības —

VEIDOŠANĀ, KRĀSOŠANĀ,
ROTAĻĀS

MĀRTIŅU CIENASTS

Ieeja pret ziedojumiem, maskās un tautas tērpos brīva

Ielūdz Gaujas (14.) gaidu vienība

RELIĢISKĀ DZĪVE

Reformācijas svētkos

Tad nu mums, ticībā taisnotiem ir miers ar Dievu caur mūsu Kungu Jēzu Kristu. Rom. v. 5, 1.

Kā zināms, reformācija sākās tāpēc, ka toreizējā baznīca mācīja sv. rakstos nepamatojamo un neaizstāvamo uzskatu, ka cilvēka grēka izsauktās Dieva dusmas remdējamas un pelnītais sods novēršams, par naudu iegādājoties atlaides un izpildot priesteŗu uzliktos — vairāk vai mazāk simboliskos — soda darbus. Luters un pārējie reformātori šo domu nespēja akceptēt. Dieva likumu pārkāpšana, Viņa gribas ignorēšana, „domās, vārdos un darbos" izdarītais grēks — saskaņā ar bībeli — neizbēgami noved konfliktā ar Dievu. To likvidēt cilvēks pats nespēj; to var tikai Dieva žēlastība. Pierādījumam, ka izlīgums ar Dievu panākts, laikmetā pirms Lutera piedošanu meklētājs cilvēks saņēma par naudu iegūto grēku atlaides zīmi un — par cik tas netraucēja paša sirdsapziņu — līdz ar to sasniedza „mieru ar Dievu."

Protams, tas nebija vienīgais iemesls reformācijas nepieciešamībai, bet tas bija viens no galvenajiem. Protestantu baznīcās šādu rokās turamu pierādījumu par grēku piedošanu neviens nesaņem. Mūsu vienīgā drošība, ka izlīgums ar Dievu panākts, ir ticība Dieva žēlastībai un mīlestībai, kas maldīgo bērnu neatstumj, ja vien tas meklē ceļu pie Tēva atpakaļ. Par to mums liecinājis Dēls — Jēzus Kristus, ar nāvi pie krusta piepildot savu zemes dzīves uzdevumu.

Mīlestību ne dod, ne ņem ar starpnieka palīdzību — un tāpēc arī Luters runā par „vispārējie priesterību," t. i. par to, ka nav nepieciešama priestera starpniecību, lai grēcinieks saņemtu grēku piedošanu. Grēkus nepiedod cilvēks — priesteris; tos piedod Dievs. Tāpēc arī apustulis Pāvils romiešiem rakstītajā vēstulē atklāj tai laikā neparastu, negaidītu ziņu, ka mieru ar Dievu mēs iegūstam caur Jēzu Kristu, savu ticību balstot pārliecībā, ka mūs vērtē un sveŗ žēlastības Dievs.

Prāv. A. Voitkus

Darba diena

Tev, grūti strādājot, būs maizi ēst visu tavu mūžu. 1. Mozus grām. 3, 17.

Zemes virsū ir dzīvojuši, tagad dzīvo un arī nākotnē dzīvos daudzi lieli cilvēki. Ne lieli pēc auguma, bet lieli pēc gara. Un noslēpums, kā tie kļūst lieli, pa lielākai daļai atkaras no tā, kā tie pavada un aizvada savas dzīves dienas.

Visu lielo cilvēku dzīves dienas tikušas aizvadītas spraigā darbā.

Paskatīsimies, kā dienu aizvadījis pats Dieva Dēls. Par to varam lasīt Marka evaņģelija 1, 21-35:

„Un tūdaļ sabatā Viņš iegāja sinagogā un mācīja. Un tie izbrīnījās par Viņa mācību, jo Viņš tos mācīja kā tāds, kam vara, un ne kā rakstu mācītāji. Un viņu sinagogā bija cilvēks ar nešķīstu garu, un tas brēca . . . Un Jēzus viņu apsauca, sacīdams: Palieci klusu un izej no tā. Un to raustīdams un ar stipru balsi brēkdams, nešķīstais gars no tā izgāja. Un tie tūdaļ, no sinagogas izgājuši, nāca Sīmaņa un Andreja namā . . . Bet Sīmaņa sievas māte gulēja ar drudzi . . . Un piegājis, Viņš to uzcēla un to ņēma pie rokas, un drudzis tūlīt no tās atstājās, un viņa tiem kalpoja. Un kad vakars metās un saule bija nogājusi, tad tie pie Viņa nesa visādus neveselus un ļaunu garu apsēstus. Un visa pilsēta bija sapulcējusies durvju priekšā. Un Viņš dziedināja daudzus, kas sirga ar dažādām kaitēm un izdzina ļaunu garu . . . Un no rīta gaiļos sēlies, Viņš izgāja un nogāja kādā vientuļā vietā un tur Dievu pielūdza."

Tāda darba diena dara lielu. Karsta darba diena, kas agri sākta un vadīta līdz vēlai naktij, un tad atkal jaunu dienu sākt ar agras rīta stundas lūgšanu.

Mīļais debesu Tēvs, ļauj mums raudzīties uz Tavu Dēlu, mūsu Pestītāju, un no Viņa mācīties, kā aizvadāmas dzīves dienas.

Eduards Putniņš, 1909.

Kas papriekšu?

Bet dzenieties papriekšu pēc Dieva valstības un pēc Viņa taisnības, tad jums visas šās lietas taps piemestas. (Mateja ev. 6, 33)

Atkal savā pusē nokļuvis (lai Dievs to dod!), atkal uz savu māju ceļa iznācis — kurp tu steigsies vispirms? Kuŗu vārdu sauksi vispirms? Kuŗu seju meklēsi vispirms?

Vai (ja tā Dievs būtu lēmis) svešā malā izkāpis, svešā krastā savu ceļa nastiņu nolicis, uz kuŗu pusi tu raudzīsies vispirms?

Pavēli tam Kungam savu ceļu! Prasi Viņam padomu! Dzenies, steidzies, traucies šodien un visu mūžu, bet neaizmirsti apdomāt pēc kā vispirms. Neaizmirsti, kam gala vārds! Neaizmirsti, kas ceļas pāri visam!

Savā pusē, vai svešā malā, līkloču ieliņām steigdamies, vai cauri sīmu koku pazarēm spraukdamies, neļauj sīkajiem zariņiem, neļauj līkloču ceļam aizsegt lielo, vareno — dievnamu torņus, kalnu galotnes! Pašķir zarus, pacelies pāri! Atceries: vispirms Dieva valstība vispirms Viņa taisnība un tad tikai mana taisnība, mana laime, mana mize un mans apģērbs.

Kungs, māci man, kurp steigties vispirms, pēc kā vispirms! Kungs, palīdzi man neaizmirst, kas, katrā ziņā padarām s — un jau šodien, tūlīt — un ko es varu atlikt, paciest, gaidīt! Palīdzi Tavu prātu darīt, Tavai valstībai ceļu līdzināt, pēc Tavas valstības un Tavas taisnības dzīties vispirms!

Lai nāk Tava valstība! Lai notiek Tavs prāts.

(Osvalds Gulbis, 1910)

Būt tīram

Mazgājieties, šķīstaities, pārtrauciet savus ļaunos darbus manu acu priekšā! Mitieties ļaunu darīt!

Jesajas grām. 1,16

Būt tīram miesā, dvēselē un sirdī ir skaistākā rota, ko tu sev vari iegūt.

Uzlūko sevi: tev ir divas acis redzēšanai, viena mute runāšanai, divas rokas strādāšanai.

Visus šos locekļus tu vari izlietot uz labu, bet arī uz ļaunu. Ja tu darīsi labu, tad tava sirds paliks laba. Ja tu darīsi ļaunu, tad tava sirds kļūs ļauna un netīra.

Ar sirdi ir tāpat kā ar māju. Ja no tās atturēsim visu, kas ir slikts, netīrs, tad māja paliks tīra un koša.

Tā tas ir arī pie cilvēka.

Nedzirdi nekā ļauna! Neredzi nekā ļauna! Nerunā nekā ļauna! Nedari nekā ļauna!

To ievēro un būsi laimīgs.

(Teodors Grīnbergs, 1870 — 1962)

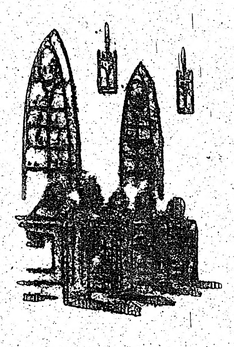

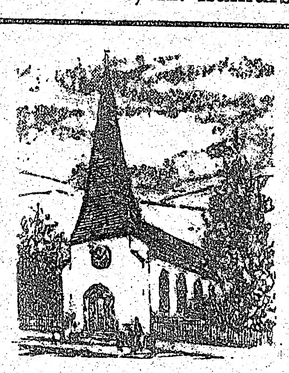

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaido, 12 Worthington Gr., Toronto M4V 1J6, Ont., tālr. 766-5525. S. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas Sv. Jāņa baznīcā: otrdienās no pl. 10 — 12.30, trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc iepriekšējas vienošanās.

29. oktobrī Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Mūzikālā daļa.

5. novembrī pl. 11 dievkalpojums.

12. novembrī pl. 11 varoņu atceres dievkalpojums.

18. novembrī pl. 19.30 Sv. Andreja dievnamā Latvijas neatkarības dienas dievkalpojums.

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. 482-5743 mājās, 8 Rolland Road. Toronto, Ont. M4G 1V5.

Sv. Andreja draudzes māc. J. Cālīša runas stundas Sv. Andreja baznīcā trešdienās no pl. 10 — 12 un no pl. 18 — 20, bet ceturtdienās no pl. 10. — 12. Citā laikā pēc iepriekšējas sazināšanās.

29. oktobrī pl. 15 Ticības atjaunošanas svētki un dievnama 100 gadu atcere — kopīgi ar igauņu draudzi. Draudzes koris.

5. novembrī pl. 13 dievkalpojums angļu valodā. Pl. 14 jaunāko jauniešu grupa. Pl. 15 dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma Gaujas gaidu vienības Mārtiņu sarīkojums.

12. novembrī pl. 11 dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., T., M4B 3C6, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

20. oktobrī pl. 18 Reformācijas svētku dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma draudzes bazārs baznīcas zālē.

5. novembrī pl. 13 dievkalpojums.

18. novembrī pl. 19.30 Latvijas neatkarības dienas 60 gadu atceres dievkalpojums visām draudzēm. Piedalās visi trīs draudžu mācītāji un archibīskaps A. Lūsis.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 16. Bībeles studijas un lūgšanas vakari trešdienās plkst. 19.30 Walmer Road baptistu dievnamā.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave. tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pulksten 13.

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no katra vārda, kas iziet no Dieva mutes". Mateja ev. 4—4.

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-9638.

Mācītāja K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl 19.30—21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

29. oktobrī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase. Pl. 11 Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums.

5. novembrī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase; pl. 11 draudzes dievkalpojums jauniešu vadībā; pl. 12. — jauniešu rīkota kafijas stunda draudzei.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3428 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

29. oktobrī pl. 13.30 Ticības atjaunošanas dienas dievkalpojums.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

29. oktobrī pl. 14 Ticības atjaunošanas dievkalpojums ar dievgaldu. Celsmes stunda.

5. novembrī pl. 14 Ģimeņu dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma stunda I grupas jauniešiem.

12. novembrī dievkalpojums Otavā nenotiek. Soo draudze atzīmēs 25. g. pastāvēšanu. 19. novembrī pl. 14 Latvijas valsts 60 g. dibināšanas atceres dievkalpojums. Koris.

26. novembrī pl. 14 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Latviešu misijas
radio raidījums
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti 23. gada gājumā
Katru svētdienas rītu no plkst. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
No Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis,
106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218

PRIEKA VĒSTS
Kristīgs latviešu radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMOS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntly Str., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta.
Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.7
24 stundas. Tel. 889-3126.

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts

Ziedputekšņi (Pollen)

Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel. 534-0563

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņš

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS

5385 Yonge St., Suite 20, (Northtown Shopping Plaza) 226-6950 Willowdale, Ont.

445-5325 72 Northdale Rd., Willowdale, Ont.

SOVEREIGN GENERAL INSURANCE COMPANY LIFE ASSURANCE COMPANY

MEMBERS OF THE CASCADE GROUP

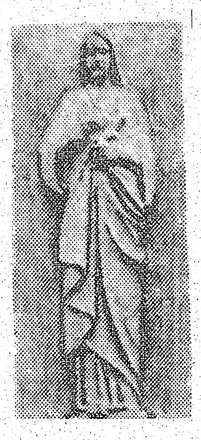

Gatavo piemineklļus un skulptūras

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.

Port Credit, Ont.

Tēlnieks P. POLNA

16 Bowden Street, Toronto, Ont. M4K 2X2

Tel. 466-7580

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ mārc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 17.00

Piektdienās vēlāk laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu. sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2N5. Tālr. 531-3098

Ja esat nodomājuši iegādāties

JAUNU 1978. GADA AUTOMAŠĪNU

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO

OLDSMOBILE - CHEVY II - CHEVETTE

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005

9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-3011

Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aušamās dzijas, vilnas dažpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:

Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak.;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

GARDENIA

FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8

(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI

LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI

ZELTKALĀ A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts ceturtdienās līdz pl. 8.00 vakarā.

Māra Gugāns-Lūsis

JAUNAS GRĀMATAS

G. Janovskis — Un kas par to, rom.	$9.50
V. Richters — Uz Jelgavas pusi, rom.	$9.00
E. Malpass — Septiņos norīta pasaule vēl kārtībā, rom.	$8.00
Laiks, telpa, ļaudis III daļa	$26.00
L. Alberings un E. Līcis — Rūjiena	$20.00
E. Dambergs — Elmer's Parry Sound - karik.	$2.50
Edg. Dunsdorfs — Kārļa Ulmaņa dzīve	$33.50
J. Roze — Latvijas rītausmā, saulrietā	$10.50
A. Brastiņš — Saules teiksma, t. dz. apc.	$12.00
Mārtiņa dziesmu grāmata II daļa	$11.00
Z. Sarma — Kolimas piezīmes	$3.00
Latviešu karavīrs 2. pasaules kara laikā 6. gr.	$21.00
A. Voitkus, — Ogles pelnos, rom.	$9.00
E. Aistars, Savā zemē, rom.	$9.50
Rūgtais Apīnis Nr. 50	$2.50
L. Grābeklis — Destiny's Darling	$12.75
V. Mežezers — The Herrnhuterian Pietism in the Baltic	$6.95
Gaismas pils viesi (Jelgavas skol. inst.)	$18.00
Valda Dreimane — Kad bēg putni, dz.	$5.00
Prof. Dr. L. Adamovičs — Raksti par Latvijas baznīcas vēsturi	$6.00
Lietiškā māksla Nr. 11	$3.50
Brīvības saule (Zedelhemas novietnes avīze)	$21.50
A. Plensners—Divdesmitā gadsimta pārvērtības	$11.-
A. Gailītis — Brīvības dziesma, rom.	$9.00
M. Čuibe — Vakarlaiva, dz.	$10.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5

Tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

Latviešu

LATVIJA

AMERIKĀ

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 Colleges St., kā arī spiestuvē.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

TĀLR. 534-1468, Toronto

Vadībā . . .

(Turpinājums no 5. lp.)

priekšsēdis. Apspiesto tautu nedēļas ietvaros un citām politiskām un sabiedriskām rosmēm Tamsons izveidojis iespaidīgu pazīšanos britu sabiedrībā, reizē vietējā britu presē, radiofonā un televīzijas pārraidēs atkārtoti vērsis plašas sabiedrības uzmanību uz Latvijas un citu Apspiesto naciju likteni Pad. savienības pakļautībā.

Gadus piecus G. Tamsons darbojas DV zemes valdē, kur ir ārējās informācijas daļas vadītājs. Šī amata kapacitātē rīkojis organizācijas informācijas darbinieku sanāksmes; tāda notika arī šā gada septembrī. Piedevām apmeklējis daudzas nodaļas un runājis to sarīkojumos; šā gada 18. novembra sarīkojumos runās Karbijā un Hadersfīldā. Zemes valdes un Latviešu nac. padomes Lielbritanijā prezidija deleģēts, darbojas jau daudzus gadus Britu līgā Eiropas brīvībai valdē; kur ir priekšsēža vietnieka amatā. Parallēli izveidojusies saskare un sadarbība ar Antibolševistisko nāciju bloku. Visi šie sakari un pienākumi Tamsonu saistījuši vairākās starptautiskās sanāksmēs, pārstāvot DV un latviešus vispār, kā Anglijā, tā Rietumvācijā.

Jaunekļa gados darbojies Latvijas skautu organizācijā, tagad ir jau ilggadējs Latviešu nac. padomes Lielbritanijā loceklis, pēdējā posmā arī strādā līdz minētās pārstāvības prezidijā, visnotaļ politiskās informācijas laukā. Sabiedrība Gunāra Tamsona darbu augsti novērtējusi. To apliecina viņam piešķirtie DV organizācijas apbalvojumi, zemes un centrālās valdes atzinības raksti un 1973. gadā piešķirtā DV zelta nozīme. Viņš pieder pie korporācijas Fraternitas Imantica saimes.

J. Frišvalds

DV Milvok
grammas
un A. Bal
bultkvarte

Ciem

(Turpi
mēr run
viens uzsi
griezies, r
miņu Rev
dziesmotā
gars dal
Nē, pat
zust", lai
dzītu! Otr
istabā, tie
kā vēroda
nāks, sēž
Sidnejas u
pašu ko t
„Kā tad r

Pēc bro
rojā, kur
ja mag. p
dze, snied
sa: „Nu,
savas grā
Jūsu mās
un tas ir
daudz nee
donai, jo
Tobago,
vietās Ei
paņemtais
Apsolos r
šos Aust

Lai šin
pateicību
neminot,
saimniecī
sezonas l
tas mēne
„ar prāt
mēr izkā
atradām
tur, tad
mās gult
viens not
stāj jau
šot Lond
Jānis An
vēkiem
nāk! Tie
tikt.

Tomēr
drupu sa
redakcija
bija atka
cijas ista
kā kāda
esmu pā
tur strā
līdze un
stītāja.
es — tre

DV Milvoku apvienības vanadžu kopas rīkotajā Zentas Mauriņas piemiņas vakarā. Attēlā programmas dalībnieki, no kreisās: Milvoku vanadžu priekšniece M. Cukura, A. Pelse, M. Antēna un A. Balodis, pēdējie trīs visi no Čikagas. Sarīkojumā vēl dziedāja Milvoku vanadžu dubultkvartets. Foto: V. Jaunkalnietis

Ciemos pie ...

(Turpinājums no 4. lp.)

mēr runājos ar „bufečiku", viens uzsit man uz pleca. Pagriezies, redzu savu bijušo kaimiņu Revesbijā, Sidnejas DV dziesmotā ansambļa Dziesmu gars dalībnieku A. Krēsliņu. Nē, pat Londonā nevar „pazust", lai kāds tevi neieraudzītu! Otrā rītā, ieejot ēdamistabā, tieši pretī durvīm, it kā vērodama, kas pa tām nāks, sēž Mirdza Muižniece no Sidnejas un atkārto gandrīz to pašu ko teica M. Bumbieris: „Kā tad nu bez Edžus!"

Pēc brokastīm ieeju DV birojā, kur grāmatnīcas vadītāja mag. phil. T. Lazdiņa kundze, sniedzot roku, tūlīt noprasa: „Nu, cik tad eksemplārus savas grāmatas atvedāt līdz? Jūsu māsa man iedeva tikai 3, un tas ir piliens jūrā." Neko daudz neesmu atvedis līdz Londonai, jo Ņujorkā, Karakasā, Tobago, Bostonā un vairākās vietās Eiropā, gandrīz viss līdzpaņemtais pa ceļam „izbiris". Apsolos nosūtīt, tiklīdz ieradīšos Austrālijā.

Lai šinī vietā atļauts izteikt pateicību visiem tiem, vārdus neminot, kas vada DVF nama saimniecību Londonā. Kā jau sezonas laikā, istabas aizrunātas mēnešiem uz priekšu, bet „ar prātu un pīpēšanu" vienmēr izkārtojas tā, ka mēs tur atradām naktsmājas, ja ne citur, tad zālē, ienesot saliekamās gultiņas. Te tikai bija viens noteikums — zāle jāatstāj jau pl. 8 no rīta, jo nākšot Londonas Avīzes redaktors Jānis Andrups ar saviem cilvēkiem avīzi locīt. Lai tik nāk! Tieši viņu es gribēju satikt.

Tomēr iznāk tā, ka J. Andrupu satieku nevis zālē, bet redakcijas istabā. Te nu man bija atkal pārsteigums. Redakcijas istaba daudz mazāka nekā kāda mūka celle (Es tādā esmu pārnakšņojis Beļģijā), un tur strādā redaktors, viņa palīdze un reizēm arī mašīnrakstītāja. Pašlaik viņi ir divi un es — trešais. Vienam no mums gandrīz jāstāv kājās, un to, protams, dara redaktors pats. Laikam jau „tā tas ir bijis un tā tas arī būs", ka tiem, kas gādā par gaismu, pašiem jādzīvo tumsībā, ja gaismas nesējs reizē neņes arī peļņu. Un Londonas Avīze nekādu peļņu nenes, tādēļ tās taisītājiem jāstrādā pavisam nepiemērotās telpās. Labi, ka reizēm var vēl zāli izmantot.

Tā kā redakcijā nekāda lielā runāšana neiznāk, tad J. Andrups ielūdz mūs ar sievu pie sevis vakariņās. Ar prieku ielūgumu pieņemam. Vakarā esam J. Andrupa un viņa kundzes viesmīlīgajā mājā, kur ar pašu izdomu un arī roku darbu viss pārbūvēts un iekārtots tā, ka prieks redzēt. Saku Andrupam, ka tagad es saprotu, kāpēc viņš var izturēt redakcijas šaurību, jo te pēc darba var tiešām elpot citu gaisu un dzīvot citā atmosfairā. Vakars paiet nemanot, jo mums tik daudz kas runājams, sevišķi par visai neseno notikumu — pieminekļa atklāšanu Tobago salā, kur visi četri, patiesībā pieci, ieskaitot Andrupu dēlu, bijām aculiecinieki. Kad piebrauc taksis, lai mūs aizvestu uz DVF namu, ir jau pāri pusnaktij. Paldies par viesmīlību!

Māsa ar vīru J. Jokstu dzīvo un strādā pie Keteringas, kas ir apmēram 90 jūdzes no Londonas un 10 jūdzes no Korbijas, kur viņi agrāk dzīvoja un kur arī man daži labi draugi no maniem iepriekšējiem ceļojumiem uz Angliju. Tie ir vecie kanaki, daži izstaigājuši tos pašus ceļus, kuŗus es izstaigāju „No Rīgas līdz Putlosai" un tagad ierodas pie manis, lai pārrunātu, ko es savā grāmatā esmu pareizi uzrakstījis un kur samuldējies. Visumā viņi atzīst, ka man esot laba atmiņa, ja pēc tik ilga laika varējis tā visus sīkumus atcerēties. Es tad atzīstos, ka manu „atmiņu" (dienas grāmatu) gandrīz apēda baltās skudras. Ja tas būtu noticis, tad stāsta No Rīgas līdz Putlosai nebūtu. Vēlāk iznāk satikties arī ar draugiem no Boltonas un citām vietām. Tur viņi ir: Gunārs, Jozis, Juris, Mazais Jānis, Toms un visi pārējie — sirsnīgi un viesmīlīgi kā vienmēr. Ar skumjām jāpiemin, ka kopš pēdējās ciemošanās Anglijā, dažus vairs neiznāca sastapt, jo tie jau atdusas kapu kalniņā. Aizbraucu arī tos apciemot. Tur guļ Mārtiņš, Remesu Jānis un arī draugs Arvīds Grigulis, kas vēl nesen viesojās Austrālijā un aizbrauca uz Angliju, lai tur pēc dažām dienām nomirtu.

Ar J. Griguļa kundzi kopā pavadījām dažus neaizmirstamus brīžus, pārcilājot Anglijas latviešu izglītības nozares vadītāja atstāto garīgo mantojumu, apskatot uzņēmumus, grāmatas un vēl daudz ko citu. Lai Dievs dod viņai labu veselību un izturību! Satikos arī ar viņas dēlu Dr. V. Griguli, un atvedu vecākajam dēlam Andrim ar ģimeni sveicienus. Viņš dzīvo un strādā par skolotāju Kanberā.

Tā kā Anglijā nodzīvojām vairāk nekā mēnesi, tad iznāca arī mazliet paceļot. Māsai vai viņas vīram vadot mašīnu, abi ar sievu varējām nodoties dabas un apkārtnes vērošanai. Jāatzīstas, ka nekad nebiju iedomājies, ka Anglijas un it sevišķi Velsas daba ir tik krāšņa. Lielākā daļa no mums iedomājas Angliju kā piekvēpušu un piesārņotu zemi. Protams, lielajās rūpniecības pilsētās tā tas arī ir, bet Anglijas lauki ir skaisti, un vietām atgādina mūsu dzimtenes laukus, kad tie vēl nebija komūnistu kolektīvizācijas izvaroti. Ja Anglijā dzīvotu tikai kādi 20 miljoni, tad viņai maizes no ārzemēm nebūtu jāieved. Varenākus kviešu laukus var redzēt vēl tikai Austrālijā. Ziemeļvelsā kalni un lejas, upes, ezeri un gravas daudz neko neatšķiras no Bavārijas un Austrijas Alpu piekājēm. Vienīgā starpība, ka Velsā kalni nav tik augsti, kaut gan kādam pat vasaras laikā redzējām sniega cepuri galvā.

(Turpmāk beigas)

KANADAS LATVIEŠU CENTRS TORONTO

NĀCIET TALKĀ!
Līdz šim bankā un solījumos ir $361.495.
Centra telefons darbdienās
no pl. 19 līdz 22 — 960-1515

TEAKWOOD mēbeles
791-2355
Airport Rd.
Hwy 7
Pārdošana noliktavā
Yonge St.
Einar Clausen Ltd.
Steels Ave.
Don Caster Ave.
881-0000

PAVASARA LE 1-7353
DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA
381 Roncesvalles Ave. Īpašnieks K. KEDZIERSKI

Visātrāk un visizdevīgāk
SAIŅUS UZ LATVIJU
varat nosūtīt, nododot pasūtījumus
Tazab and Co. Ltd., Latvian Dept.
273, Old Brompton Rd.,
London SW 5 9 JB, England.
Pieprasiet mūsu vispārējo cenrādi latviešu valodā, standartsaiņu sarakstu, pārtikas preču cenrādi un drānu paraugus. Rakstiet latviski, un mēs nekavējoties atbildēsim.
Standartsaiknis XX6: 1 kotika atdarinājuma kažoks tumši brūnā krāsā, 1 nailona dāmu blūze ar garām piedurknēm, 1 silta divkārša adījuma cepure piemērota kažokam, krimplīna drāna vieniem dāmu svārkiem vai viena mārciņa kafijas pupiņu. Cena, visus izd. ieskaitot US$ 222.00
Standartsaiknis Nr. 7/LM: 3 metri oleganta vilnas uzvalka drāna, 2 metri krimplīna kleitas vai kostīma drāna, 1 nailona dāmu blūze ar garām piedurknēm, 1 nailona kungu virskrekls. Cena, visus izd. ieskaitot US$ 164.00
Pārtikas standartsaiknis L: 1500 gr kafijas pupiņas, 452 gr pulvera kafijas, 908 gr kakao, 1000 gr šokolādes tāfelēs, 200 gr daž. garšvielu. Cena, visus izd. iesk US$ 102.00

Iepriecīniet savus piederīgos Latvijā!
Mums ir I šķiras džīnas par: (Nemazgātas)
Wrangler $14.99
Levi's $16.99
Lee $14.99
WORLD of JEANS, 1543 Bloor St. W., pie Dundas

Lotus FLOWERS
792 Bathurst St.,
(Pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
Tel. 533-3884
PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI
Vieglāk, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtījumu izpildīsim nekavējoties. Īpašnieks un Arvīds Tīrums

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

491 College St., Toronto, Ont., M6G 1A5

Tālrunis 922-2551

Biroja atvērts no otrdienas — piektdienai no pl. 10 rītā — 7.30 vakarā. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 pēcp.

Toronto nod. birojs 1539 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A5

Tālr. 533-9415

Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai no pl. 10 rītā līdz pl. 7 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

HAMILTONAS NODAĻAS BIROJS

16 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8. Tel. 529-7989

Birojs atvērts no otrdienas līdz piektdienai no pl. 4 pēcp.—8 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

Augšminētie biroji vasaras brīvlaikā — no 15. jūnija līdz 15. septembrim SESTDIENĀS SLĒGTI.

LONDONAS NODAĻAS BIROJS

R. Bērziņa mājās

Birojs atvērts trešd. no pl. 7.00 — 9.00 vak.

„SAVINGS" NOGULDĪJUMA KONTS

Maksā 6.5% gadā, procentus aprēķina par katru dienu no mazākās summas konta un izmaksā mēneša beigās.

PAR BRĪVU ČEKUS VAR RAKSTĪT

Par čeku konta maksā 4% gadā, procentus izmaksā katru mēnesi, bet tikai, ja konta minima atlikums pārsniedz $500.

ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMI

1 gada noguldījums $1000 min. par 8.25% gadā
3 gadu noguldījums $1000 min. par 8.5% gadā
Procentus izmaksā par gada ceturkšņiem.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9% gadā.
Procenti saņemami tikai pēc termiņa izbeigšanās.

Visiem minētajiem noguldījumiem ir dzīvības apdrošinājums. Ja noguldījumu uzsaka pirms termiņa, tad %% likme samazinās par 1%.

TERMIŅĒTI NOGULDĪJUMI

1 gada noguldījums $2000 min. par 8.5% gadā
Procentus izmaksā pēc noguldījuma termiņa izbeigšanās.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9% gadā
5 gadu noguldījums $1000 min. par 9.25% gadā

Procentus piešķaita noguldījumam reizi gadā, bet tiem nav dzīvības apdrošinājumu un ir uz noteiktu laiku. (Tas ir, tos nevar pirms termiņa notecēšanas izņemt.)

PENSIONĀRU NOGULDĪJUMS

1 gada noguldījums $2000 min. par 8.5% gadā, procentus aprēķina katra mēneša beigās.

RRSP UN RHOSP

Par katra noguldījuma veidu maksā 9.5% gadā.

HIPOTĒKAS AIZDEVUMI

Atklāta pirmā hipotēka līdz $100.000 — ar mainīgu likmi — 1.5% augstāka par bankas noteikto % pamatlikmi — pašreiz 10.75%.
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100,000 par 10.25%.
Atklāta otrā hipotēka par 11.6% gadā.

AIZDEVUMI

Aizdevumi līdz $10.000 nodrošinātmi pilnā apmērā ar noguldījumu kreditsabiedrībā par 11% gadā.

Personīgi aizdevumi līdz $10,000 par 12% gadā.

Jaunu automobiļu iegādei izsniedz aizdevumus līdz 80% no mašīnas vērtības, par 11% gadā ar tās ieķīlāšanu (chattel mortgage).

Aizdevumi līdz $50,000 nodrošinātmi ar vērtspapīriem, piem. akcijas, bondi, hipotēkas un citi līdzīgi nodrošinājumi par 12% gadā.

RM

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Direktor

407 Sherbourne St. Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel 924-1403

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA

Apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

Plašā izvēlē

latviska un modernā keramika, skulptūras, sienas segas

Pieņem pasūtījumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi).

ZIGFRIDS JURŠEVSKIS — ZIGFRIDS ART POTTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tālr. 536-6183

Latviska dāvana

SVĒTKOS

un vienmēr

Laikraksts Latvija Amerikā

Latvija Amerikā Publishing Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram karti ar dāvinātāja vārdu .....

Manu Latvija Amerikā abonentu, tādēļ nemūtu speciāli dāvanām paredzēto naudu $18.—.

.....
(Vārds un uzvārds)

Adrese .....
(Adrese)

LAIKRAKSTAM **LATVIJA**

125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $25.00
☐ 6 mēnešiem $13.00
☐ 3 mēnešiem $ 6.50

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LTD vārda

Atzinība prof. A. Dreimanim

Laiku pa laikam presē lasām profesora Alekša Dreimaņa vārdu, sakarā ar viņa piedalīšanos dažādās zinātniskās ģeologu konferencēs gan Eiropā, gan arī šinī kontinentā. Nupat A. Dreimanis ievēlēts Amerikas kvartara pētnieku apvienībā, kas apvieno ap 1000 ģeologu, ģeografu, archaiologu un biologu, par prezidentu nākošiem četriem gadiem. No 1978. līdz 1980. gadam A. Dreimanis būs organizācijas viceprezidents, bet sekojošos divos gados prezidenta amatā.

Šovasar Cīrichē, Šveicē, notika Amerikas kvartara pētnieku apvienības kongress, A. Dreimaņa vadītās kvartara nogulumu pētniecības komisijas uzdevumā. Tajā bija zinātnieki no 21 valsts, kopskaitā 100. A. Dreimanis šovasar piedalījies arī konferencēs Otavā un Edmontonā.

Laikraksts Western News ievietojis gaŗāku rakstu un A. Dreimaņa foto, ziņojot, ka viņš par ģeoloģiskiem pētījumiem apbalvots ar Logana zelta medaļu. Otru apbalvojumu A. Dreimanis nupat saņēmis par savu izcilo mācīšanas metodi universitātē, iesaistot studentus lekciju laikā diskusijās, rādot uzņēmumus, tūkstošiem slīdīšu un izbraucot ar studentiem ekskursijās. Kā eksperts savā nozarē A. Dreimanis 1969. gadā godināts Vaterlū universitātē, piešķirot tam zinātnisko goda doktora grādu. Laikraksts arī atzīmē, ka A. Dreimaņa meita Aija māca Western's Department of Computer Science.

The Ontario Confederation of University Faculty Association izrauga no profesoru, studentu, dīna. administrātora un fakultātes komitejas uzstādītiem kandidātiem apbalvojamos mācībspēkus, ņemot vērā viņu darbu lekcijās, laboratorijās un uzskatāmo mācības līdzekļu izlietošanā. A. Dreimanis, aktīvs Akadēmiskās vienības Līdums vecdraugs, vēl joprojām ir aktīvs arī latviešu sabiedriskā dzīvē. Viņš ir arī Londonas latviešu kopas valdes priekšsēdis kopš tās dibināšanas, atskaitot vienu gadu, kad šai amatā bija viņa tēvs.

Ž. Zentiņš

Iesūtāmi . . .

(Turpinājums no 3. lp.)

tam izvērtēs speciāla žūrijas komisija 5 locekļu sastāvā. Balva ir 500 dol. apmērā un to pasludinās Jāņa Jaunsudrabiņa dzimšanas dienā 1979. g. 25. augustā, Lai veicinātu jaunu latviešu autoru rašanos, ja žūrijas komisija atradīs 2 darbus par līdzvērtīgiem, tad priekšroka dodama jaunajam autoram, kuŗam līdz šim iznākušas ne vairāk par 2 grāmatām.

Jaunsudrabiņa prozas balvas fonds dibināts ar J. Jaunsudrabiņa piekrišanu īsi pirms viņa nāves 1962. gadā, lai rosinātu un atbalstītu jaunu latviešu daiļprozu un tās autorus. Līdzšinējie balvas saņēmēji — Ilze Šķipsna. Margarita Kovaļevska, Andreis Irbe, Benita Velsberga, Jānis Gorsvāns, Eglons Spēks, Laima Kalniņa un Artūrs Baumanis.

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

185 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī.
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī.
svētdienās pagaidām slēgts.

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

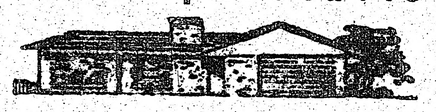

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L-1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Alcan Building Products — ALCAN

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:

2) Instalācijas un apkures (izdevumus
1) Ietaupa darbu un laiku
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

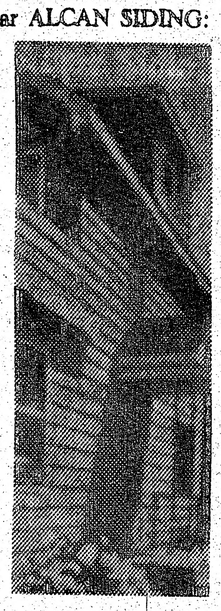

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶIZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM ISTALLERS
534-2864 Īpašnieks Artūrs Mikne
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

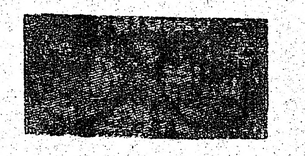

RATAS

— IGAUŅU OPTIĶIS

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251

Gatavo brilles pēc receptēm

Zeiss ● Rodenstock ● Crist Dior rāmji

Specialitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)

Pulksteņi: Omega, Tissot, Bulova.

Latviešiem atlaide

A. Eglītis — TV RENTALS

1708 Queen St. W. Toronto M6R 1B3

Tel. 537-1401

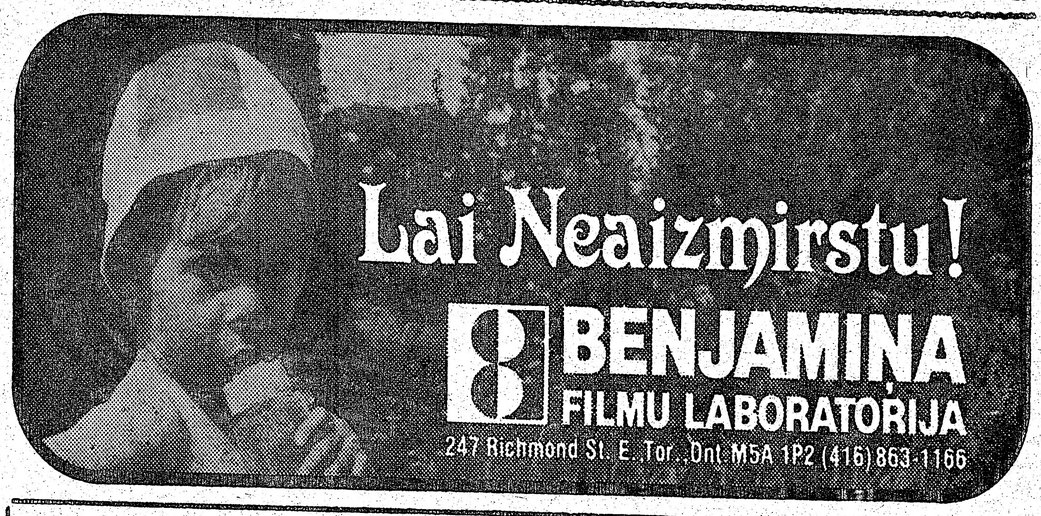

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

DIMANTI ● PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalēs
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ
964½ Bloor St. W., Toronto, Ont. M6H 1L6. Tālr. 530-2337

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI

Iepriekš pieteikties
Tālr. 921-3924

470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M5G 1A5

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- ŽURNĀLI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician

VĀCU OPTIĶIS —

Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.

1586 Bloor St. W. Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas - Bloor nodaļas. Telef. 535-6252.

R. S. KANE Ltd.

apbedīšanas birojs

4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale

221-1159

SKYLINE

2100 Dundas St. West,
Toronto M6R 1W9

533-8553

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI UN APDROŠINĀŠANA

Ilmārs Jankovskis
Realtor

Reliģijas un . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

Brežņevam, tā arī visiem citiem Dieva noliedzējiem. Ir kardināls jautājums, cik tālu komūnistu valdības ļaus baznīcas atbalstā dīgt cilvēka cieņai, viņa brīvības tieksmēm un centieniem pēc sociālas un politiskas taisnības. Šie pieminētie principi ir jau dziļi iesēti miljoniem apspiesto sirdīs. Tieš tē pāvestam Jānim Paulam II būs izšķirīga nozīme. Vai poļu komūnistu partijas vadonis Gireks būtu sūtījis uz Vatikānu tik iespaidīgu delegāciju, ja viņš jau tagad pilnīgi nenovērtētu pāvesta neizmērojamo morālo varu? Kopš jaunā pāvesta stāšanās amatā poļi epot savās ikdienas gaitās ar daudz augstāk pacēltu galvu. Varbūt ka viņu cerības ir saistītas arī ar mūsu. Reliģijas konfrontācijā ar ateismu uzvara var būt tikai tajā pusē, kas paļaujas uz Dievu.

Iemetot skatu Maskavā, jākonstatē, ka Brežņevs, lai gan to māc daudz un dažādas kaites, vēl turas pie dzīvības un varas. Viņš pat vēl šogad plāno vairākas politiskas ekskursijas uz Eiropas mētropolēm. Aizvadītajā nedēļā pēc ilgas slimošanas miris viens no vecajiem boļševiku varasvīriem — Anastass Mikojāns. 82 gadu vecumu sasniegušais armēņu komūnists bija viens no tuvākajiem Staļina padomdevējiem. Viņš bija arī viens no visveiklākajiem komūnistu veikalniekiem darījumos ar kapitālistu zemēm. Pēc Staļina nāves Mikojāns nolīdzināja ceļu Chruščova nākšanai pie varas. Viņu uzskaļa par Chruščova labo roku. Izrādās, ka viņš kopā ar Chruščovu 1956. gada partijas kongresā sagatavoja Staļina apsūdzības deklarāciju. Kā tagad atklājies, tad pats Staļins 1953. gadā plānojis likvidēt Mikojānu. Vēlāk Mikojāns bija Kremļa politiskais ugunsdzēsējs starptautisko križu kulminācijās. Viņš pārstāvēja Pad. savienību arī Kubas krizes laikā, kas viegli varēja izvērsties par Trešo pasaules kara sākumu. Mikojāns Kremļa galmā esot pārstāvējis labo spārnu. Viņš centies visiem līdzekļiem saglabāt mieru un iestājies par pilsoņu dzīves standarta celšanu. 1936. gadā Staļins Mikojānu nosūtīju uz ASV. Trīs mēnešu laikā viņš tur iepazinās ar amerikāņu brokastu galda produktiem, tomātu sulu un saldēiem ēdieniem. Atgriezies Pad. savienībā, viņš šīs kapitālistu maltītes ieteicis ražot padomju pilsoņiem.

Valdības krize Portugalē pagriezusies negaidītā virzienā. Sociālistu partija ieteikusi valsts prezidentam jaunās valdības sastādīšanu uzticēt labā spārna demokratu partijas līderim, bet par to sacēlusi pāniku portugaļu komūnistu partija. Noskaņojums tautā labvēlīgs centra un labā spārna partiju koalicijai.

Nemieri Irānā pamazām apklust. Šahs pat esot atļāvis Irānas studentiem demonstrēt un izteikt savas prasības, ja tikai tās nekaitē valsts interesēm.

Lielo laikrakstu iespiedēju streiks Ņujorkā tuvojas atrisinājumam. Tāpat atrisinājumam tuvojas Kanadas pasta darbinieku dumpis. Te jānorāda, ka Kanadas pastnieku kūdītāju ir neliela galējo kreiso radikāļu kliķe. Jācieš visai Kanadai, jācieš mūsu laikraksta lasītājiem, kas kā nodokļu maksātāji ir taču šo dumjīgo pastnieku netiešie darba devēji. Jāpiezīmē, ka Kanadas „pieticīgo" pastnieku prasības bija līdzšinējās 40 darba stundas nedēļā ievērojami samazināt, nemaz nerunājot par nesamērīgu algas pielikumu nekvalificētam darbaspēkam.

Aleksandrs Ķegumnieks

ZIEMSVĒTKOS

Latvija Amerikā apgādā vēl krājumā lielāks daudzums šādu Ziemas svētku apsveikuma kartīšu, kas nav ietilpināmas rēgulārajos kartīšu kompleksos, kuŗus arī šogad izsūtām saviem labvēļiem. Šīs kartītes iespējams iegādāties vajadzīgā skaitā mūsu laikraksta birojā par izņēmuma cenu — 15 centiem gabalā (ar aploksni). Papildiniet jau laikus savu apsveikuma kartīšu krājumu ar šo izdevīgo pasūtinājumu!

Ed. Ramata sumināšana Čikagā

Diriģents Ed. Ramata 90 gadu atcere Čikagā izvērtās par lielu notikumu. Jubilārs ilgus gadus vadījis mūzikālo daļu latviešu radioraidījumu pustundā. Par viņa mūža darbu stāstīja J. Vilciņš sen. Atskaņoja Ed. Ramata kādreiz diriģētā koŗa Daugava iedziedātās skaņu plates un arī paša jubilāra iedziedāto A. Žilinska Manas mājas un A. Cepures — Nelsones nodziedātās V. Vištaļa Ed. Ramatam veltītās 2 dziesmas. Deklamēja A. Balodis. Jubilāru raidījumā sveica Čikagas latviešu organizāciju apvienības priekšsēdis I. Bergmanis. Pēc dažām dienām, viņa paša mājā, jubilāru sveica pāri par 30 vietējo latviešu, to vidū mācītājs G. Straumanis, māc. A. Rautenšilds, O. Cakars, H. Riekstiņš un citi. Deklamēja A. Balodis, bet L. Balode nolasīja savas ģimenes sveicienus. Vēlāk pensionāru biedrības sanāksmē jubilāru sveica biedrības priekšnieks V. Zvejnieks. Bija arī daudz rakstveida apsveikumu. Jubilāru sveicināja komponisti, dziedoņi, mūziķi un daudzi dziesmu un mūzikas cienītāji.

A. Zaube

Roberts Liepiņš pēdējā gaitā

Šā gada 16. septembrī mūžībā aizgājušo agrāko ministru un pēdējo galvaspilsētas Rīgas lielvecāko Robertu Liepiņu izvadīja 21. septembrī Ludvigsburgas krematorijā, Rietumvācijā. Šķirsts bija pārklāts ar sarkanbaltsarkaniem ziediem. Aizgājušo valstsvīru mūžībā izvadīja un svētīja mācītāji Ringolds Bērziņš un Elmārs E. Rozītis un prāvests Elmārs Rozītis. Sēru mūziku atskaņoja prof. Atis Teichmanis. Ar vainagiem un ziediem atvadījās prāvests Elmārs Rozītis (Latvijas diplomātu saimes vārdā), mag. iur. Ād. Šilde (Latvijas Sarkanais krusts, Baltijas padome un LAK Eiropas centrs), J. Ķiploks (LCK, LCP un Dziesmu svētku komiteja), L. Pāvuls (korp. Sidrabenia konvents), mācītājs A. Ķelle un mācītājs P. Urdze (Baznīcas virsvalde), V. Banaitis (ACEN), H. Bušmanis (Baltijas vācu tautas kopība), mācītājs Senkus (Lietuvas tautas kopība), Dr. Platais (DV saime), A. Burmeisters (LCK Badenes-Virtembergas apgabals), A. Šics (Ludvigsburgas tautieši). Urna apglabāta Eslingenas Eberhaldena kapsētā, latviešu nodalījumā.

J. B.

Draudze sumina savu mācītāju

Ņujorkas latviešu ev. lut. draudze 1. oktobrī ar dievkalpojumu un koncertu Betlemes baznīcā Bruklinā atzīmēja sava vecākā mācītāja Richarda Zariņa 40 gadu amata atceri. Dievkalpojumā piedalījās mācītāji A. Ozols, O. Gulbis un P. Jaunzemis, kā arī pats jubilārs. Sprediķi par garīgo amatu teica P. Jaunzemis. Čikagas māksliniece Māra Mozga dievkalpojumu kuplināja ar četrām dziesmām Ilzes Akerbergas ērģeļu un klavieŗu pavadījumā, nobeigumā atskaņojot J. S. Bacha ērģeļu prelūdiju.

Pēc dievkalpojuma lejas zālē Iekšpilsētas dāmu komiteja viesus, ap 300 apmeklētāju, pacienāja ar kafiju un cepumiem. Draudzes priekšnieks I. Vijums sveica māc. R. Zariņu un pasniedza adresi. Iekšpilsētas dāmu komitejas priekšniece A. Audriņa mācītāju sveica ar baltiem ziediem, norādot, ka baltie ziedi simbolizē balto ceļu, ko viņš rādījis draudzei. No korporācijas Lettonia sveica E. Zirnis, no ALA priekšnieks J. Riekstiņš, no Ņujorkas latviešu organizāciju padomes pr-dis U. Grava, no Ņujorkas latviešu biedrības R. Egle, no DV apvienības R. Turks, no vanadzēm L. Tomasa, no Kaŗa invalidu apvienības L. Apelis, kā arī mācītāju, skautu, skolu un pensionāru pārstāvji.

Par cildinājumiem un apsveikumiem pateicās māc. R. Zariņš. No astoņiem jaunajiem 1938. gadā fakultāti beigušajiem teologiem viens kritis Otrā pasaules kaŗā, viens bijis Latvijas leģiona mācītājs, viens Latvijā apcietināts par nacionālo latviešu partizānu atbalstīšanu.

Kad sākās latviešu ieceļošana ASV un daudzi apmetās Ņujorkā, no Zviedrijas aicināja mācītāju Zariņu uz Ņujorku. Ieceļotāju Ņujorkā radās arvien vairāk, pēc tam par Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes mācītāju pieņēma A. Ozolu, kam dažus gadus vēlāk sekoja O. Gulbis. Tomēr viss darbības centrs draudzei bija Betlēmes baznīca un draudzes nams Bruklinā. Svētdienās Betlēmes baznīcā bija tūkstots un vairāk baznīcēnu. Izveidojās latviešu skola un dāmu komiteja. Draudzes darbība paplašinājās, radās novadu komitejas, atsevišķas skolas un dāmu komitejas pa rajoniem. Ņujorkieši palika viena latviešu draudze ar trim mācītājiem un vienu draudzes pārvaldi. Draudze iegādājās lauku īpašumu, kur iekārtoja priekšzīmīgu nometni. Sadarbība vienmēr bija laba. Te lieli nopelni mācītājam Zariņam, kas ticēja, ka viena liela draudze spēs paveikt vairāk nekā vairākas mazas. Tas arī pierādījies.

Ņujorkas pilsētas apkārtne un iedzīvotāju sastāvs mainās. Arī Bruklinā, kur kādreiz dzīvoja vairums latviešu, tagad apmetušies tautieši pensiju vecumā. Tas pats arī citos Ņujorkas pilsētas rajonos. Skolā skolēnu skaits sarucis, no kādreiz tūkstoš apmeklētājiem parastajos dievkalpojumos tagad sarodas daži simti. Pagājušā gadā radās pensionāru sanāksmes, kas vēlāk izveidojās par pensionāru organizāciju. Ne visas ieceres ir īstenojušās, bet draudzei bijuši labi panākumi. Tā kā mācītājs ir liels grāmatu cienītājs, draudzes namā izveidota plaša bibliotēka ar vecām un jaunām grāmatām un citiem izdevumiem. Draudze savam ganam piecdesmit gadu jubilejā uzdāvināja lielu grāmatu skapi.

V. I.

Austra Balode

KAD AIZIEŠU

Un kad es aiziešu no dzīves šīs,
Būs gaisis prieks, būs kairām
ilgām gana,
Vējš smiltis putinās —
raksts tajās izzudīs . . .
Un izirs zieds — dzims
lielā klusēšana.

Un kad es aiziešu no dzīves šīs,
Melns mirklis atšķels
gaišo gaismas vālu —
Kāds nolieks galvu,
skumji pasmaidīs
Par dzīves nicību un
pagājību tālu.
Un kad es aiziešu no
dzīves šīs —
Laiks garos tālāk . . .
Saule viļņus glāstīs . . .
Būs sāpes rimušas . . .
vien vēji mākoņiem
Par mūžu necilu un
krāšņiem sapņiem stāstīs.

Ojārs Šēfers

LŪGUMS
TAUTIETEI DZIMTENĒ

Noliec baltus ievu ziedus,
Tur, kur latvju zēni dus,
Kad vairs nejauž kaŗa biedus —
Kapu sils kur skumji klus.

Lai pār dusas vietu pāri
Baltie ziedi gaiši mirdz,
Lai tie noglauž kapus vāri,
Kad vairs nepukst zēnu sirds.

Maz vēl viņiem bija glāstu,
Kad tiem stājās sirdī puksts,
Maz pavisam mīlas stāstu,
Kad jau sauca nāves čukstu.

Noliec ievu ziedus baltus,
Lai tie liegi smaržu rieš,
Tur, kur nāves važās kaltus
Zēnus smagi zeme spiež!

Viņiem gaiši sapņi bija,
Tā kā saulē mirdzošs rīts,
Tos tie mīļai zemei vija —
Pirms bij pašiem vainags vīts.

Meklēju līdzbraucēju

automašīnā uz Floridu.
Būšu tur ilgāku laiku.

Zvanīt pēc pl. 17,
699-1678.